



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (1731) 1983 BALANDIS-APRIL 21 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Kai šimtmečiai atgyja

Ivairių sukakčių minėjimų mums netrūksta. Ir juo toliau, juo tų minėjimų daugiau, tačiau dauguma jų apima palyginti trumpus laikotarpius — dažniausiai dešimtmečius. Daug retesni šimtmetiniai minėjimai. Prie tokių priklauso ir basanavičinės "Aušros" sukaktis — šiais metais sueina lygiai šimtas metų nuo jos pirmojo numerio pasirodymo. Bet ir tai nuveda mus į palyginti neseną Lietuvos praeitį — tiksliai į XIX šimtmečio pabaigą. Su ta, kad ir reikšminga, sukaktimi senieji Lietuvos šimtmečiai tautos sąmonėje neatgyja. Tai sudaro įspūdį, ypač jaunajai kartai, kad Lietuva tėra dabarties padaras, nes spaudoje, šventėse, minėjimuose kalbama daugiausia tik apie lietuvių tautos atgimimą, kuriam paskatą davė Basanavičiaus "Aušra". Artėja betgi sukaktis, kuri nuves mus į tolimą Lietuvos praeitį ir prikels net penketą šimtmečių — tai šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis, kuri plačiai bus minima 1984 metais. Ji parodys bei primins dabarties kartoms, kad Lietuva nėra vien dabarties kovų bei pastangų padaras, bet gilios tradicijos kraštas, susiformavęs šimtmečių eigoje, šimtmečių, kurie nejučiomis kalba ir dabarčiai. Bus matyti, kad lietuvių tautoje glūdi ne vienos, bet daugelio šimtmečių sukrasti dvasiniai lobiai.

ANTRA VERTUS, tai nebus vien istorinio pobūdžio sukaktis — ji bus kartu ir tikybinė. Šv. Kazimieras iki šiol tebėra vienintelis kanonizuotas Lietuvos šventasis, atstovaujantis krikščioniškajai Lietuvai. Dėl to jis gali būti laikomas krikščioniškosios Lietuvos simboliu, matomu altoriuose, šventovėse, salėse, butuose. Jame atsispindi idealinis tikinčios tautos žmogus, švytintis visų laikų lietuviams ir nelietuviams. Dėlto su šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktimi turi atsiskleisti ne tik istorinė Lietuvos praeitis, bet ir krikščioniškasis jos veidas. Juk nuo šv. Kazimiero mirties lietuvių tauta pakėlė daug fizinių ir dvasinių smūgių, išgyveno daug kovų ne tik už savo tautinę egzistenciją, bet ir krikščionišką tikėjimą, sudarantį lietuviško gyvenimo dalį. Tad visai natūralu, jei kazimieriniais metais prabilis ne tik sena praeitis, bet ir krikščioniška lietuvių siela. Ta proga turėtų padvelkti religinė dvasia, gaivinti visą mūsų tautą tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Gyvename tautos sutemis, kurios grėsmingai slėgia visus, ypač pavergtuosius tautiečius. Kazimierinė dvasia yra gerosios kovos dvasia, skatinanti ištvermingai žygiuoti krikščioniškojo keliu, vedančiu į pergalę. Kaip Konstantinas Didysis tapo pergalės simboliu romėniškajai krikščionybei, taip šv. Kazimieras dar kartą turi tapti lietuviškos krikščionybės laimėjimo ženklu.

KAD ATEINANTIEJI kazimieriniai metai (1984) nepraeity blankiai, nesujudinę mūsų širdžių, reikia deramo pasiruošimo. Verta pasidžiaugti jau dabar, kad pasiruošimo darbai jau pradėti ir suplanuoti plataus masto renginiai, galintys turėti reikšmės visai mūsų tautai. Plataus masto iškilinė numatyta Romoje, šv. Petro bazilikoje, kur, tikimasi, prabilis ir pats šv. Tėvas. Ruošiami atitinkami istoriniai, religiniai ir meniniai veikalai šv. Kazimiero temomis. Numatytas religinis laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongresas Toronte su liturgine, akademinė ir menine dalimi. Bendro plano apmatai jau sudaryti. Jame viena iškiliasių vietų teks operai-misterijai, kurios libretą jau yra sukūręs rašytojas K. Bradūnas, o muziką kuria kompoz. D. Lapinskas. Tokio didelio renginio akivaizdoje Kanados lietuviams, kaip rengėjams, teks gerokai padirbėti. Dėlto jau dabar tam pradėdama ruoštis. Š. m. balandžio 30 d. Toronto Priskelimo parapijos patalpose šaukiamas parapijų ir organizacijų atstovų suvažiavimas, kuriame specialiai bus svarstomas kazimierinių metų kongresas su visais jo renginiais. Į darbus turėtų įsijungti ne tik torontiečiai, bet ir kitų apylinkių lietuviai, nes didelio masto renginiai reikalingi didelių pajėgų. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Du milijonai bedarbių

Kanados statistikos biuras vėl paskelbė liūdną naujieną — oficialių bedarbių skaičius kovo mėnesį padidėjo 73.000 ir pasiekė 1.658.000. Tai naujas rekordas, pirmą kartą peržengęs 1.600.000. Ankstesnis rekordas priklausė sausio mėnesiui. Su 1.598.000 bedarbių tada buvo peržengta 1.500.000 riba. Statistikos biuras taipgi teigia, kad kovo mėnesį buvo apie 335.000 bedarbių, neįjungtų oficialinio statistikon. Jie nesitikėjo surasti darbo ir jo neieškojo. Tokiu atveju bedarbių skaičius pakyla iki 1.993.000, o tai sudaro net 16,3% visos darbo jėgos Kanadoje. Torontio dienraštis "The Globe and Mail" specialiu vedamuoju primena skaitytiesiems, kad tik pasaulinės krizės laikotarpyje 1933 m. nedarbas Kanadoje buvo matuojamas 19,3%. Kalbant apie nedarbą š. m. kovo mėnesį, vėl remiamasi biuro-

kratų išrastu sezoniniu masteliu, kuris tesiekia 12,6%. Iš tikrųjų net ir natavimas 16,3% nėra tikslus, nes niekas nežino kiek kanadiečių lieka išjungtų iš statistikos. Tas 335.000 papildas tėra spėliojimas. Jis gali būti dvigubai didesnis, jeigu būtų įjungti bedarbiai, dabar gyvenantys iš socialinės gerovės pašalpų ir tie, kurių pragyvenimui be jokių pašalpų rūpinasi šeimos.

Kanados parlamentas naujas metines savo sesijas seniau pradėdavo tradicine sosto kalba, kurią paruošdavo vyriausybė, o perskaitydavo generalinis gubernatorius. Naujoji sesija paprastai būdavo susieta su biudžetinių metų pradžia. Sosto kalba atskleidavo numatytus vyriausybės planus. Nuo 1980 m. parlamento rinkimų, valdžion sugrąžinusių liberalų partiją, tebuvo viena



Jie rūpinasi pagrindiniais Pasaulio Lietuvių Dienų renginiais. Iš kairės: RIMANTAS DIRVONIS — ŠALFAS centro valdybos atstovas vyriausiam rengėjų komitete, INGRIDA BUBLIENĖ — kultūrinių renginių komisijos pirmininkė, dr. ANTANAS RAZMA — vyriausio rengėjų komiteto pirmininkas, VIOLETA ABARIŪTE — V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso pirmininkė, dr. P. KISIELIUS — PLB seimo rengėjų komisijos pirmininkas, VACLOVAS MOMKUS — dainų šventės komisijos pirmininkas. Nuotr. Z. Degučio

Užgrūdinta Lietuva nenusimena

Komentuojant Lietuvos pogrindžio ir Amerikos kongreso balsus

Latvio, bet ne lietuvių kardinolo paskyrimas užsienio spaudoje buvo plačiai komentuojamas. Daugelis įtakingų balsų reikšė nusistebėjimą tokiu Vatikano poelgiu. Vieni daugiau, kiti mažiau jį mėgino pateisinti, guosdami lietuvių spėliojimais, kad jie jau turi slaptą kardinolą, o jei jo neturi, tai esančios tam svarbios kliūtys. Užsienio lietuvių spauda iš esmės vengė pareikšti savo nuomonę šiuo klausimu, pasitenkindama kruopščiu sietimų atgarsių registravimu. Galima spėti, kad išeivių sluogsniai nenorėjo su savo reakcijomis užbėgti už akių tėvynėje gyvenantiems ir "dienos kaitroje" besiplūkiantiems.

Pogrindžio balsas

Pagaliau šiuo klausimu Vakarų pasiekė autentiškas ir autoritetingas Lietuvos kunigų ir pasauliečių balsas. Kardinolo problema yra. Ir šiai problemai niekas Lietuvoje neliko abejingas. Visi gyvai svarstė, ką reiškia toks paskyrimas, kuris visiškai patenkinama sovietinė valdžia, nes pasyviuosius ir jai klusnius paaugština, o tvirtai besipriešinančius ir daug nukentėjusius pažemina.

sosto kalba tų metų balandžio 14 d. Ja prasidėjo pirmoji naujojo parlamento sesija, kuri dabar jau įžengė į ketvirtuosius metus. Šiame laikotarpyje buvo paskelbti trys biudžetai, o balandžio 19 d. susilaukėm ketvirtąjį. Tai naujas ilgumo rekordas pirmajai parlamento sesijai, kuri turbūt truks iki sekančių rinkimų. Atsisakius tradicinės sosto kalbos, atsisakyta ir parlamento sesijų pakeitimų. Spaudoje nusiskundžiama, kad vyriausybė, matyt, neturi jokių naujų planų, kad juos galėtų atskleisti kanadiečiams. Pastariesiems pateikiami tik biudžetai be jokių išankstinių gairių.

Oficialiai Kanada vis dar gyvena 1980 m. balandžio 14 d. sosto kalboje atskleistomis gairėmis, kurių didelė dalis buvo neįgyvendinta arba spėjo visiškai pasenėti, pasikeitus aplinkybėms. Pvz. tuometinės pažiūros į naftos pramonę, jos naujas pajėškas, grandio-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos kunigai ir tikintieji nesupranta, kaip galima buvo pasiduoti Maskvos šantažui, kad popiežius nepaskirtų Lietuvai gero kardinolo. Jie visiškai netiki, kad bent kiek būtų pagrįstas kažkieno nuogastavimas, jog lietuvių kardinolas būtų buvęs iš Lietuvos ištremtas. Tai viena. Antra, Lietuvos kunigai ir tikintieji būtų jautę moralinę paramą, turėdami kardinolą ir lageryje ar Romoje. Dabar jie jaučiasi palikti vieni vieni.

Jie netiki, kad šv. Tėvas galėtų nesuprasti tikrosios padėties Lietuvoje. Juo didesnį nusivylimą sukėlė kaikiurių gyveningų lietuvių kunigų Romoje laikysena. Ypač skaudu buvo Lietuvos kunigams ir tikintiesiems patirti, kad jų gerbiamas tremtinys Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius buvo kažkieno Vatikane suniekinamas. Gana įdomu, kad kolarantinis elementas Lietuvoje už kardinolo nepaskyrimą irgi kaltina vyskupą Steponavičių bei veikliuosius kunigus, kuriuos pravardžiuoja "veikėjais".

Ir vis dėlto kančiose užgrūdintų Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų šie moraliniai smūgiai iš dešinės ir kairės neišmuše iš pusiausvyros. Jie nepasimetė. Jie ir toliau gerbia Apaštalų Sostą, sudėdami visas viltis į Apaštalą, tikėdami Kryžiaus pergale. Ramiai, bet ryžtingai jie atmeta kažkieno kurstomą "slaptojo" kardinolo netikrą pagūdą. Tai jų nedomina. Kaip tikri realistai, Lietuvos kunigai ir tikintieji šiuo metu yra už vieną dalyką Apaštalų Sostui labai dėkingi, būtent už tai, kad šv. Tėvas jiems nepaskyrė kofaboranto.

Balsas iš Amerikos

Ligi Lietuvą pasiekė džiugesnės žinios iš Vatikano, lietuviams vis dėlto nėra pagrindo jaustis visiškai apieistiemis ir "vienų vieniems". Ką tik gautas pranešimas, kad kovo 21-ją, Amerikos senatas jau priėmė rezoliuciją, apgailestaujančią Sov. Sąjungos nenorą pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos troškimą būti suveroniomis valstybėmis. Senatas prašo Amerikos prezidentą ir šiemet birželio 14-ją paskelbti Baltiečių Laisvės Dieną, kuri simbolizuotų amerikiečių solidarumą su pavergtaisiais bal-

tiečiais. Rezoliuciją pasiūlė senatorius Pete Domenicis. Amerikos senato rezoliucijoje išsamiai pabrėžta daug reikšmingų Baltijos kraštų valstybingumo požymių.

— Baltijos kraštų žmonių prisirišimas prie religinės ir politinės laisvės principų bei nepriklausomybės;

— nepriklausomų, suveronių Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų priklausymas pilnateisiais nariais Tautų Sąjungai;

— Baltijos valstybių individualios, nuo Rusijos skirtingos kultūros, tautinės tradicijos, kalbos;

— Sov. Sąjunga 1940 m. neteisėtai užėmė ir okupavo Baltijos respublikas ir jas jėga inkorporavo, nepaisydama šių tautų valios ir troškimo būti nepriklausomomis ir suveroniomis;

— Sov. Sąjunga nuo 1940 m. sistemingai Baltijos kraštų gyventojus trėmė į Sibirą, o didelis rusų ateivių antplūdis šiose respublikose kelia išnykimo grėsmę baltiečių kultūrai;

— Baltijos valstybėms pirmosios politinės priespaudos santarka sunaikino visus demokratinius, pilietinius teisių ir religines laisvės pėdsakus;

— Lietuva, Latvija ir Estija šandien jaučiasi Sov. Sąjungos engiamos, negali naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis, yra persekiojamos, kai išdrįsta protestuoti;

— JAV gina laisvę, tautinio apsisprendimo principą, žmogaus teises ir religijos laisvę, priešinas priespaudai ir imperializmui;

— Sov. Sąjunga atkakliai atsisako sugrąžinti Baltijos valstybių tautoms teisę egzistuoti nepriklausomai ir atskirai nuo Sov. Sąjungos ar leisti sugrąžinti asmenines, politines ir religines laisves.

Visų šitų aiškių ir reikšmingų faktų akivaizdoje Amerikos senatas priėmė naują rezoliuciją, kuria remia Lietuvos, Latvijos ir Estijos troškimą bei teisę būti laisvomis ir nepriklausomomis nuo Sov. Sąjungos ir apgailestauja pastarosios atsisakymą pripažinti Baltijos valstybių suverenumą. Panašią rezoliuciją netrukus svarstys ir atstovų rūmai. Ją pasiūlė kongresmanas Brianas Donnelly. Lmb.

Pasaulio įvykiai

"SOLIDARUMO" UNIJOS VADAS L. WALENSA TURĖJO TRIS dienas trukusį slaptą pasitarimą su pogrindiniais pasitraukusiais unijos veikėjais. Dėl to jis buvo suimtas Gdanske ir tardomas kelias valandas, bet sakosi nedavęs jokių atsakymų į pateiktus klausimus. Susitikimą su L. Walensa patvirtino penkių vadų pranešimas pogrindžio spaudoje, raginantis masines protesto demonstracijas gegužės 1 d. Saugumiečiai tardė ir L. Walensos žmoną Danutą, net ir jo automobilio vairuotoją M. Wachowskį. Varšuvoje ir kituose Lenkijos miestuose buvo suimti 26 "Solidarumo" unijos rėmėjai. Teigiama, kad milicija surado kelis radijo siųstuvus, slapta pogrindžio spaustuvių. Politinė įtampa atsinaujino kompartijai labai nepatogiu laiku, kai minimas Varšuvos geto sukilimo ke-

turiasdešimtmetis, susilaukęs daug žydų iš viso pasaulio. Lodzėje tebėra gyvas kardiologas dr. Marekas Edelmanas, vienas to žydų sukilimo vadų, dabar remiantis "Solidarumo" uniją. Kalbėdamas su vakariečiais žurnalistais, jis ragino žydus atsisakyti minėjimo Varšuvoje, nes ji suorganizavo gen. W. Jaruzelskio režimas, užgnaukęs lenkų tautos laisvės siekius. Po tokio pareiškimo M. Edelmaną pradėjo sekti milicininkai, jam buvo uždrausta išvykti iš Lodzės. Dvi savaites truksiantis minėjimas yra susietas su sukilimo data 1943 m. balandžio 19 d. Gausūs svečiai liudija, kad žydai ignoravo savo tautiečio dr. M. Edelmano prašymą. Juos betgi suerzino kitas pranešimas apie palestiniečių PLO organizacijos atstovą F. Jasimą, norintį padėti gėlių vainiką prie paminklo žuvusiems Varšuvos žydams. Dėl to vainiko minėjimą žada boikotuoti oficiali Izraelio delegacija bei kitos žydų grupės. Daromas spaudimas kompartijai, kad ji sustabdytų provokacijas siekiantį F. Jasimą.

Svečias iš Bonnos

JAV prez. R. Reaganą aplankė V. Vokietijos kancleris H. Kohl. Vizitas buvo susietas su ekonomine septynių valstybių vadų konferencija gegužės 28-30 d.d. Williamsburge, Va. Didesnis dėmesys betgi teko "Pershing-2" raketoms ir skraidančioms bomboms. H. Kohlį patvirtino savo vyriausybės įsipareigojimą įsileisti tuos ginklus, jeigu Ženevoje nebus pasiektas susitarimas su Sovietų Sąjunga branduoliniams ginklams suvaržyti. Jis betgi ragino R. Reaganą siekti asmeninio susitikimo su J. Andropovu. Bonnoje buvo paskelbta, kad H. Kohlį ruošiasi kelti į Maskvą. Jo apsilankymas įvyks prieš V. Vokietijos parlamento vasaros atostogas, kurios pradėdamos birželio 27 d.

Kova pasienyje

Kinijos artilerija apšaudė karinius Vietnamo įsitvirtinimus pasienyje. Vietnamiečiai padarytų žydų ir arabų valstybės. Tokia mintis nėra priimtina blaiviai galvojančioms Izraelio politikams.

Šiame numeryje:

Kai šimtmečiai atgyja

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis artėjant

Užgrūdinta Lietuva nenusimena

Lietuvos pogrindis, kardinolas ir Jungtinės Amerikos Valstybės

Politinės vienybės įveikiant

Mūsų veiksniai, grupės ir visuomenės nuotaikos

Rikiuotis į bendrą kovos grandinę

Įsijungiant į diskusijas kun. Šarausko iškeltomis mintimis

Teroras Lietuvos mokslų rūmuose

Dr. K. Eriungio pergyvenimai bei patirtis okup. Lietuvoje

Lietuva ir Lenkija senovėje ir dabar

Praeities įvykiai slėgia, bet reikia pradėti naują etapą

Žiemos kursas Dainavoje prisimenant

Moksleivės išpūdžiai, kai kunigas Yla kursams vadovavo

Britanijos lietuvių atstovų suvažiavimas

Pranešimas apie dabartinius visuomeninius rūpesčius

Teko būti arti vienas kito

Balys Gaidžiūnas prisimena a. a. kunigą Stasį Ylą

"Marco Polo Lietuvoje"

Naująją Birutės Pūkelevičiūtės knygą recenzuoja V. A. Jonynas



2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Politinės vienybės jėškant

AURELIJA BALASAITIENĖ

Jau ištisą eilę metų mūsų visuomenėje vyksta žalingi skilimai, kurių pradžios tenka jėškoti ne eilinių "plepėtojų" tarpe, bet vadovaujančių asmenų eilėse, kuriuos su pasitikėjimu visuomenės nariai iškelė į vadovaujančias vietas. Į juos krypstą žvilgsnis mūsų problemų sprendimo reikaluose. Pasklidę po platų laisvąjį pasaulį, klabinamieji ir didžiųjų, įtakingųjų institucijų duris su prašymu nepamiršti Lietuvos. Mes pateisiname savo egzistenciją laisvame pasaulyje savo pastangomis išlaikyti lietuviybę ir kelti Lietuvos bylą. Darbo yra daug, ir būtų gal nemažiau dirbančiųjų, jei... Ir tas mažytis "jei" ne tik trukdo mūsų pagrindiniams uždaviniais, bet ir griaua demokratijos principus, kurių dėka mes galime savo kovą už Lietuvos laisvę nevaržomai tęsti.

Atvykę į svetimą Amerikos žemyno padangę, mes atsigabenome VLIKą. Tai 1943 m. spalio 25 d. sudarytas bendras vyriausias rezistencijos centras "ir vienintelė bei pati aukščiausia institucija tautos teisėms ginti, tautos vardu kalbėti krašte ir užsienyje (LE XXXIV, psl. 283). Čia radome ALTą (Amerikos Lietuvių Tarybą), įsteigtą 1940 m., kuri savo tikslus taip nusakojungti visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas kovai už pagrindines žmogaus teises ir pasaulio patangas siekiant pastovios taikos, pagrįstos teisingumo, demokratijos ir laisvės pagrindu (LE I-147).

Didelei lietuvių masei pasisklidus po platųjį pasaulį, buvo reikalingas vienijantis veiksnys, kuris jungtų į vieną bendrą organizaciją visus lietuvius, nežiūrint jų gimtojo krašto ar pažiūrų skirtumų. Dėlto gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Joje gali tilpti visi lietuvių kilmės asmenys. Pagrindinė jos uždutis taip apibūdinama LE XXII-77 psl.: "PLB siekia apimti visus už Lietuvos ribų atsidūrusius lietuvius bendrųjų tautinių tikslų bei uždavinių pagrindu". Per ilgus metus PLB pasirodė kaip darnus organizacinis vienetas, centralizavęs mūsų švietimą ir gyvai išjudinęs kultūrinę veiklą, kuri ir sudaro visuomenės gyvastinumo pagrindus. Lituanistinių mokyklų tinklas, vadovėlių leidimas, grandiozinės Lietuvių Dienos, šokių ir dainų šventės teikia darną ir eiliniam lietuviui dvasinę atgaivą. Toje lietuviškoje dirvoje tarpo noras ir pareigos jausmas siekti savo pavergtai tėvynei laisvės. Toje visuome-

nėje augo dabartiniai mūsų jaunesnieji veikėjai ir vadovaujantys asmenys, per jaunimo organizacijas ir lituanistines mokyklas įgavę tautinės pareigos vykdymo pradus.

Taigi visos trys didžiosios organizacijos mūsų gyvenime turi savo vietą ir paskirtį. Tačiau per paskutiniuosius kelerius metus iškilę nesuipratimai, apie kuriuos taip neaiškiai spaudoje pasirodė pareiškimai, eiliniam visuomenės nariui sukėlė nerimą. Tai ginčai dėl teisės politinės veiklos srityje. Argi jau taip arti Lietuvos laisvę, kad galime ginčytis ir bartis dėl to, kas pirmoje eilėje jos reikalauja rūpintis? Ar jau nebe-reikia lietuviško solidarumo, kurį taip įsakmiai savo įstatuose pabrėžia Bendruomenė? Argi jau neliko darbų, kad dėl jų reikėtų kovoti užuot kovojus už Lietuvą?

Sekame spaudoje kun. dr. Prunskio dalyvavimą konferencijoje Madride. Dar ir šandieną jos atgarsiai judina taip aktualius žmogaus teisių klausimus pavergtuose kraštuose. Seku VLIKo pastangas daryti intervencijas, belsti į visas duris, dalyvauti konferencijose, suvažiavimuose. Lietuvių Informacijos Centras su jaunomis, naujomis jėgomis Brooklyne atlieka sėkmingą darbą. Kanados lietuviai beldžiasi į parlamento atstovų duris. Žodžiu, juda visi ir džiaugiasi savo darbų rezultatais.

"Pasaulio Lietuvio" 1983 m. vasario mėnesio laidoje dabartinis PLB pirm. Vytas Kamantas straipsnyje "Turėsim pasisakyti" ketina suvesti visą veiklą į Bendruomenės rėmus. Jei planuojamas PLB seimas, anot V.K. žodžių, pasiskys, kad "PLB šeima yra vienintelė jungtis, kuri ne tik rūpinasi, bet ir derina pasaulio lietuvių... politinę veiklą", tai galimas dalykas, kad Bendruomenės reikšmė ir įtaka kasdieniniame visuomenės gyvenime žymiai sumažės. Kas man atstovaus tame seime, kad aš galėčiau patikėti savo mandata? Kas išgirs balsą tų, kurie pageidauja, kad LB pirmoje eilėje rūpintųsi lietuviybės išlaikymu, kaip ji per eilę metų sėkmingai atliko ir toje srityje neturi sau konkurentų? Nei VLIKas, nei ALTA to savo programoje neturi.

Prieš vykdam į seimą, mieli atstovai, išgirskite ir eilinių visuomenės narių balsą, kad galėtumėte jiems tinkamai atstovauti. Laikas laikytis mūsų gyvenamųjų kraštų sistemų, kurioje kiekvienas kongreso atstovas ar parlamento narys, prieš balsuodamas, apkalusi- nėja savo atstovaujamas žmo- nes.

Kritinės pastabos ir nuomonės

Rikiuotis į bendrą kovos grandinę

[Šarausko — Kasulaičio diskusijas įsiterpiant

ALGIMANTAS GEČYS

Trijuose "TŽ" numeriuose (1983 m. vasario 10, 17 ir 24 laidose) A.J. Kasulaitis pateikė savo pastabas apie spaudoje paskelbtas Toronto skaitytos kun. dr. J. Šarausko paskaitos mintis. Pastarojo teigimą, kad "VLIKas kaip organizacija miršta, nes nepatraukia naujų narių, o dabartiniai nariai kaip ir pačios VLIKo programos, sensta", A.J. Kasulaitis taip atrėmė:

Jei kun. Šarauskui rūpėtų faktai, tai jis žinotų, kad VLIKas, kurį sudaro politinės grupės ir rezistencinės kovos organizacijos, naujų narių netelkia, o esamųjų narių atstovų amžius juk yra gerokai reliatyvus dalykas. Štai būsimoje JAV atstovų rūmų sesijoje vienos svarbiausių komisijų pirmininku ketinama rinkti ne 30 ar 35 metų vyrą, bet jau per 80 metų sulaukusį politiką, kuris priklauso savo ruožtu jau gerokai per 100 metų sulaukusiai demokratų partijai. Ir niekas visose plačiose Jungtinėse Valstybėse, tame krašte, kuris tiesiog garbina jaunystę, dėlto jokio triukšmo nekalia.

Ar tikrai kun. J. Šarauskas prasilenkė su faktais? Spaudoje jėkartą buvo rašyta, kad šiandieninis VLIKas susiduria su jam priklausančių politinių-rezistencinių grupių atstovavimo problemomis. Vieša taip pat paslaptis, kad kaikiurios VLIKui priklausančios grupės laisvajame pasaulyje teturi vos po kelis likusius narius, nepajėgia užsimokėti metinio VLIKo mokesčio ir atstovavimui VLIKo taryboje ar seime iš gausėsių narių sąjūdžių skolinasi savo grupės atstovavimui asmenis.

Juozas Kojelis ("I Laisvę", 1982 m. gruodis), aprašydamas Los Angeles mieste vykusį VLIKo seimą, nurodo struktūrinį VLIKo nykimą: "... iš 15 VLIKą sudarančių narių — organizacijų septynios visai nebeveikia: Lietuvos ūkininkų Sąjunga, Lietuvos ūkininkų partija, Lietuvių Rezistencinė santarvė, Lietuvos Darbo federacija, Lietuvių Vienybės sąjūdis, Lietuvių Krikščionių Darbininkų sąjunga, Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjunga. Iš likusių aštuonių, kai kurių gyvybė labai trapi. Pav. socialdemokratų atstovai šiame seime nebeatstovavo Lietuvos Socialdemokratų partijai, o Lietuvos Socialdemokratų partijos delegatūrai užsienyje". Ką teigia Kojelis, nėra naujai iškilusi problema. Jau 1964 m. VLIKo Apsijungimo Protokolas šią problemą konstatavo ir VLIKą įpareigojo, kad jis "... ieškos galimybių giminingoms organizacijoms ir jas skatins jungtis tarpusavyje. Jis stengsis į bendrą laisvinimo darbą įtraukti naujai iškilusias ir Lietuvos laisvės kovojė pozityviai pasireiškusias organizacijas".

Kun. J. Šarausko minimą liūdną ateitį VLIKui patvirtina minėtame J. Kojelio straipsnyje iškeltas faktas, kad paskutiniame VLIKo seime Los Angeles iš dalyvavusių 43 seimo atstovų veik du trečdalius (60,46%) sudarė vietiniai losangeliečiai, nors Los Angeles "... formaliai veikia tik vienos VLIKą sudarančios organizacijos padalinys". Taigi kaikiurie atstovai į VLIKo seimą buvo parinkti panašiai kaip Evangelijoje šeiminiškai rinko darbininkus į vynuogyną.

A.J. Kasulaitis teigia, kad VLIKas "... naujų narių netelkia, o esamųjų narių atstovų amžius juk yra gerokai reliatyvus dalykas". Jei tikrai VLIKą sudarančios grupės naujų narių netelkia, tai tokia padėtis patvirtina kun. Šarausko konstatuotą faktą, kad "VLIKas kaip organizacija miršta".

Faktai tačiau kiek kitaip kalba narių telkimo reikalu. Pats A.J. Kasulaitis, man dar tebesant pradedančiu studentu, JAV-se organizavo jaunuosius krikščionis demokratus, leido žurnalėlį "Jaunimo Žygiai" ir į partiją jungtis kvietė.

Prieš keletą mėnesių VLIKo tarybos iniciatyva rengti su pažindinimais su politinėm grupėm juk pagrindiniu tikslu turėjo jaunimą ir susidomėjusių eventualų įtraukimą

į atitinkamas grupės narius. Tenka apgailestauti, nors ir nenustebti, kad jaunimas šioms pastangoms dėmesio neparodė.

Pagaliau, jei, kaip A.J. Kasulaitis teigia, VLIKo organizacijos "naujų narių netelkia", kaip paaiškinti į VLIKo pirminkus prieš keletą metų kandidavusio dr. K. Bobelio staugų perėjimą iš frontininkų pas krikščionis demokratus? Sunku tikėti, kad dr. K. Bobelis partijas pakeitė niekieno neskatintas, neturėdamas tam tikrų pažadų.

O gal A.J. Kasulaičio norėta pasakyti, kad į VLIKo sudėtinąs naujos organizacijos nėra telkiamos? Jei taip, tai jau kita kalba. Vyresnieji prisimena spaudoje kilusią erzelynę, kai partinės aritmetikos išskaičiavimais į VLIKą buvo stengiamasi įvesti vilniečių ir mažlietuvių organizacijas. To partinio balanso iki šiai dienai VLIKas bando nepažeisti, ignoruodamas anksčiau cituotą 1964 m. VLIKo Apsijungimo Protokolo pageidavimą "... į bendrą laisvinimo darbą įtraukti naujai iškilusias ir laisvinimo kovojė pozityviai pasireiškusias organizacijas." Persasi išvada, kad mirusiomis sielomis yra lengviau operuoti negu bandyti VLIKą pritaikinti šių dienų sąlygoms bei reikalavimams.

A.J. Kasulaitis VLIKE grupės atstovaujančių asmenų amžių laiko gerokai reliatyviu dalyku. Sunku man su tokie teigimu sutikti, nors ir esu žilo plauko gerbėjas. A. J. Kasulaičiui pritarčiau, jei šiandien VLIKE reikštųsi dr. A. Trimako ar V. Sidzikausko lygio asmenys. Jokių būdu jų į atsargą nesiūlyčiau paleisti. Naudingau VLIKE laikau dr. D. Krivicką, peržengusį 70-tį, ir kaip ir kiti, apgailestauju, kad partinės kombinacijos jam neleido atsisėsti VLIKo pirmininko kėdėje. Drįstu tačiau teigti, kad mums po kojom neturint savos valstybės laisvinimo veiksnio ilgalaikį veikimą, tęstinumą ir veiklos dinamiškumą, o taip pat ir jo tinkamą reprezentavimą tegali užtikrinti vidurinio amžiaus ir kiek jaunesni atstovai. Yra būtina svetimtaučiams parodyti, kad nors ir 43-jus metus būdami nelaisvi, turime palyginti jaunų žmonių, dirbančių dėl Lietuvos laisvės.

Negaliu neprisiminti 1982 m. gruodžio 8 d. naujųjų JAV LB-nės vadovų dr. Ant. Butkaus ir dr. Algirdo Budreckio vizito JAV Helsinkio komisijoje Vašingtone. Turėjau malonią pareigą juos tada lydėti. Įtakinga komisijos pareigūnė M. Donovan taktiškai bandė mums pasakyti, kad lietuvių interesams Madrido konferencijoje atstovauti nesitume "mielo 75 metų senuko". Jos nuomone, mes turime Madride Europos valstybių atstovams sudaryti įspūdį, kad Baltijos valstybių nepriklausomybė nėra vien tik nepriklausomybėje gyvenusių mūsų senosios kartos troškimas.

Kalbant apie A.J. Kasulaičio tvirtinimą, liečiantį atstovų rūmų komisijos pirmininko rinkimą, tenka priminti, kad komisijų pirmininkais yra skiriami daugumos partijos augščiausia "seniority" turintis komisijos narys. Kasulaičio mintyje turimas kongr. C. Pepper komisijos pirmininku tapo senioriteto, o ne amžiaus dėka. JAV kongresui priklausą jaunesni atstovai nepritaria su demokratija nieko bendro neturinčiai "seniority" tvarka, bet yra priversti paklusti partijos nuostatoms. Praleidę kongrese keletą kadencijų, "seniority" dėka ir jie automatiškai galės tapti komisijų pirmininkais.

A.J. Kasulaitis rašo, kad kun. J. Šarauskas faktais neparėmė savo teigimo dėl VLIKo programų senėjimo. Priekaištui pagrindo gal ir yra, bet ar vertėjo mestis į retoriką? "Ar JAV konstitucija jau negera, nes sena? Ar Vasario 16-sios aktas negeras, nes senas?" Ilgametis VLIKo narys Vyt. Vaitiekūnas "I Laisvę" žurnale rašydamas apie VLIKą (1982 m. gruodis) konstatuoja: "... konkretūs uždaviniai ir jų vykdymo būdai bei priemonės vis dar te-

belaukia pritaikomi ilgai vadavimo distancijai". Jei Vyt. V. esama teisus, tai nelabai galime atmesti ir kun. J. Šarausko tvirtinimą, kad VLIKo programos sensta ir reikalingos atnaujinimo. Savo egzistencijos pradžioje VLIKas turėjo visą eilę kvalifikuotų žmonių, kurie ruošė programas ūkiniam Lietuvos atstatymui, industrializacijai, demokratinei santvarkos sukūrimui, valstybinių ir etnografinių sienų nustatymui ir t.t. Minėto programom yra būtinas šiandieninis žvilgsnis, jų pritaikymas naujom sąlygom ir laiko reikalavimams. Deja, šių dienų VLIKas savo narių sudėtimi vargu ar būtų pajėgus tokio pobūdžio programas taisyti, ruošti, papildyti ar derinti.

Kun. J. Šarausko teigimą, kad "LB-nė dar nevisai aiškiai supranta savo vaidmenį politinėje veikloje", A.J. Kasulaitis priima su abejonėmis keke- liančiu pasitenkinimu ir nuo savęs priduria: "Jei suprastų, tai LB nukreiptų savo dėmesį į tuos dirvonus, kurie nepurenami, nes politinė aistra daugeliui LB veikėjų nepalieka laiko niekam kitam". Cituodamas pirmąjį teigimą, A.J. Kasulaitis jį išėmė iš paskaitos konteksto. Kun. J. Šarauskas paskaitos pagrindinė mintis buvo jo noras LB-nę matyti vyriausiu politiniu veiksmu. Teigdamas, kad LB savo vaidmenis nesupranta, jis LB-nei priekaištavo dėl jos delsimo šią atsakomybę prisiimti.

A.J. Kasulaitis groja gerokai nudėvėtą partinę giesmelę. Ja siekia visus LB-je besireiškiančius visuomenininkus nuvaryti į lituanistines mokyklas mokytojauti, kad laisvinimo srities monopolis liktų partiniais pagrindais veikiančiame VLIKE. Kasulaitis PLB-nę traktuoja kaip kokį komitetėlį, o ne kaip gyvą, įvairių polinkių lietuvių apjungiančią ir daugelį įvairių uždavinių vykdančią visuomeninę instituciją. Jis stengiasi nematyti, kad PLB-je esama daug darbo rankų įvairiems įsipareigojimams vykdyti, joje reikiamsi palyginti daug jaunesniųjų, joje vyksta organizacijos gyvybės palaikymui būtina darbuotojų kaita.

Kaip tik dėl šių priežasčių LB-je neužtikiname VLIKE ar ALToj neįaukiai prasikišančio asmens kulto. JAV LB visuomeninių reikalų taryboje per dešimt gyvavimo metų vadovais buvo trys skirtingi pirmininkai. Du iš jų "paleisti į atsargą" nesulaukė nė 50 metų. Šiuo metu VRT-bos priekyje matome Amerikoje gimusį dr. Alg. Budreckį su jaunais talkininkais (Meilum, Gaide-lyte, Rukšėnu, Banionyte, Raskausku, dr. Stankum ir kt.). Koks skirtumas nuo ALTo, kur L. Šimutis pirmininkavo ar tik ne 27 metus, VLIKo, kur veik visa veikla remiasi autokratine valdybos pirmininko asmenybe. Kaip kun. J. Šarauskas, taip ir aš esu nuomonės, kad LB-je glūdi ateities išei- vijos atliekamo laisvinimo darbo viltys.

A.J. Kasulaičio teigimai ir subtylios užuominos rodo, kad jam ne prie širdies nepartiniais pagrindais sudaryti laisvinimo veiksniai. Kritiško žodžio jis nepagali Rezoliucijoms Remti Komitetui, Baltiečių Amerikiečių Laisvės Lygai (BAFL), PLB-nės ir JAV LB visuomeninių reikalų taryboms.

Kun. J. Šarauską pakaltinęs neobjektyvumu VLIKui ir AL-Tai, A. J. Kasulaitis teigiamos veiklos įsikūnijimą mato tik VLIKE ir ALToje. Anot jo, LB-nės veikla pasižymėjo tik "... skambiais žodžiais bei gražiais pažadais", o LB ruošiose politinėse konferencijose "... būta tik smulkių Vals- tybės Departamento pareigūnų". Neneigiu Kasulaičiui teisės turėti savo nuomonę ir ti- kiuos, kad jis man leis likti prie savosios. LB-nės įsijun- gime į aktyvią laisvinimo srities veiklą matau laimėjimą Lietuvai ir jos išieivijai. Tarp- veiksmine kompeticija priver- tė VLIKą ir ALTą pasitempti, skaitytis su visuomenės no- rais, keisti iki tol vestą šabloną (Nukelta į 8-tą psl.)

A+ A

ONAI KANAPKIENI

mirus,

jos vyrą ADOLFĄ, sūnų JUOŽĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

B. J. Maziliauskai
M. Žaliauskas

A+ A

ONAI KANAPKIENI

mirus,

jos vyrą ADOLFĄ, sūnų JUOŽĄ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

A. S. Blusiai
M. A. Iškauskai

A+ A

ONAI KANAPKIENI

mirus,

jos vyrą ADOLFĄ ir sūnų JUOŽĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. D. Bajorinai
A. I. Zalagėnai
V. A. Kėžinaičiai

A+ A

ONAI KANAPKIENI

mirus,

jos vyrą ADOLFĄ, sūnų JUOŽĄ su šeima, gimines Lietuvoje bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

B. M. Rickevičiai
V. D. Rickevičiai
J. V. Leveriai
M. Raškauskienė

V. D. Simonaičiai
A. G. Stankai
G. Stankutė
G. I. Stankai

A+ A

KAZIMIERUI SIMONAČIUI

mirus Argentinoje,

jo brolių VLADĄ su žmona ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Br. ir M. Rickevičiai
W. ir D. Rickevičiai

A+ A

TOMUI PRAKAPUI

vos tik pradėjus gyventi

ir iškeliavus amžinybėn,

skausmo valandose tėvus — BRONĘ ir STASĮ PRAKAPUS, brolių RIMĄ ir sesę ZITĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Birutė ir Edvardas Karmazina
Vanda ir Stasys Karmazina

Woodhaven, N.Y.

A+ A

VLADUI PUTRIUI

mirus,

liūdesio valandoje jo seseriai LIUCIJAI PUTRIŪTEI-LAPINSKIENEI ir jos vyruui PIJUI reiškiamo gilia užuojautą —

Sofija ir Stasys Rakčiai
Fruiland, Ont.

Laima ir Justas Kriaučiūnai
Stoney Creek, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529



KAZLAUSKAS
ALINA
1904-1983

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Saldytuvai
- * Televizijos aparatai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Skalbiamosios mašinos
- * Siuvamos mašinos
- * Vaikų baldai
- * Rašomos mašinėlės
- * Įvairūs kilimai

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Teroras Lietuvos mokslų rūmuose I

DR. KAZYS ĖRINGIS

Šiuo straipsniu pradedame spausdinti neseniai iš sovietų okupuotos Lietuvos pasitraukusio dr. Kazio Ėringio keletą atskiriems klausimams skirtų straipsnių, kuriuose įvairiais požiūriais nušviečiamas sovietų KGB inspiruojamas ir vykdomas teroras Lietuvos mokslų srityje. Todėl šiai temai priklausančieji straipsniai numeruojami. Straipsniai parašyti remiantis asmenine beveik 30 metų patirtimi ir pergyvenimais, kol autorius dirbo Lietuvos Mokslų Akademijos sistemoje.

KIEKVIEÑO SAVAS KRYŽIUS

Dėl pavergtos lietuvių tautos nelaimių daug pasisventusių moksliniam darbui tautiečių žuvo tremtyje arba buvo okupanto nužudyti, žuvo paslaptingomis aplinkybėmis, buvo nekaltai įkalinti, uždaryti psichinėse ligoninėse — luošintuvėse. Kiti — laimainigai išvengė KGB suplanuotos lemtingos nelaimės.

Tragiškiausio likimo netolimoje praityje susilaukė Vilniaus universiteto profesorius **Jonas Kazlauskas**, kurį KGB agentai nužudė už garbingus ir savaime suprantamus tarptautinius mokslinių ryšių pradmenis, už drąsą garbingai ir be pašaliniiu noruodų bendradarbiauti su baltistikos tyrinėjimo centrais pasaulyje, už „nuodėmingus“ mokslinius ryšius su Pensilvanijos universitetu (JAV), su šio universiteto baltistikos žinovais ir kukliais lietuvių tautos bičiuliais.

Žymus universiteto mokslininkas **Vytautas Skuodis** yra nuteistas septyneriems metams griežto režimo lagerio ir penkeriems — tremties už neplaninį doktorato lygio ideologinį-etinį mokslinį darbą. Tame darbe jis išanalizavo ir apibendrino viešai paskelbtą krikščionybę puolančią ateistinę medžiagą. Tuo metu dar buvo leidžiama, nors nepagėdijama, dirbti bei pateikti gynyminį ir neplaninius nepolitinius mokslinius darbus. Dabar taip daryti yra uždrausta.

Daugybė augštos kvalifikacijos Lietuvos augstųjų mokyklų ir institutų specialistų dėl nelietuviško gaivalo KGB agentų ir partinės organizacijos intrigų negavo jiems priklausancio tarnybinio paugstinimo, mokslinių laipsnių ir mokslinių vardų. Kiekvienoje mokslinėje taryboje, šalia pirmininko, sėdi „be sprendžiamojo balso“ kadrai viršininkas (paprastai KGB įtakojamas asmuo arba tiesiog KGB statytinis), sėdi su viską galinčiu balsu partijos sekretorius ir „savaip“ galingas (jei pasiduoda priverčiamas niekšybėms) profsąjungos pirmininkas. Dažnai šie abu nei pagal mokslinius laipsnius, nei pagal kvalifikacijas nieko bendro neturi su sprendžiamais mokslinės tarybos klausimais, jau nekalbant apie kadrai viršininką.

Todėl visoje sovietų sistemoje, ypač pavergtose tėvynėse Lietuvoje, kiekvienas garbingas, savarankiškiau mąstantis ir augštos kvalifikacijos mokslo darbuotojas, kokio mokslinio laipsnio ir vardo būtų, neša savąjį dvasinio pavergimo, pažeminimo, kančių, net fizinio naikinimo kryžių. Tiesiog negalima apibūdinti visiems bendros persekiojimų už „nepaklusnumą“ tamsybiniųkams formulės. Nebent bendra visiems (tik labai skirtingu mastu) yra tai, kad pradėjęs pasakoti pergyvenimus ir priešintis okupanto įvairiausiomis užmačioms neįrodysi to, ką sakai. Ir, jei tai liečia svarbius okupantui dalykus, būsi patalpintas psichiatrinėje ligoninėje — luošintuvėje.

Aiskumo dėlei galima nurodyti vieną latvi. Šis gerai išstudijavęs Baltijos ir jos baseino šalių, ypač Švedijos, taršos problemas pagal tų kraštų literatūrą ir įsigilinęs į dar blogesnį slepiamą ekologinę situaciją Latvijoje ir kitose okupuotose Baltijos valstybėse, pradėjo sovietų „socializmo tvirtovei“ rekomenduoti, kaip reikia tyrinėti bei globoti sausumą ir Baltijos jūrą. Tai principingas

mokslininkas. Mokslinėje taryboje, darbovietėje ir valdžios žinybose jis susikirtu su komunistų vienvaldystės partine hierarchija taip, kad buvo prievarta paguldintas psichiatrinę ligoninę ir atleistas iš darbo. Paleistas iš ligoninės negalėjo atsistebėti „suteiktomis“ sovietų „socializmo“ galimybėmis spręsti aktualias dabarties problemas. „Pagdydytas“ šis pajėgus ir talentingas mokslininkas sakė man dabar žinau ką reikšia galybėtis su „velniu“. Jis sakė: niekam neįrodys, kad esi sveikas. Atsargiai paklausęs, ką jis mano apie tariamąją ligą, atsakė taip: žinoma, jie mane buvo sunervinę anti-moksliniais išpuoliais ir smurtu; tai ir viskas.

KGB STATYTINIAI LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJE

Iš karto derėtų išsidėmėti, kad KGB statytiniais šiame per kelis laikraščio numerius tęstiname straipsnyje vadiname tuos pardsdavusius okupantui pareigūnus, kuriuos į augščiausius ir augštas pareigas mokslo įstaigose įstatė, tiesiog klasingai įgrūdę (rektorais-prorektorais, viceprezidentais, institutų direktoriais, skyrių ir mokslo krypčių vadovais) sovietų svetimo gaivalo KGB žinybos ypatingi skyriai. Tai daug blogesnis atvejis, negu įprastinis sovietų augstų pareigybių derinimas komunistų partinės hierarchijos vadovybėje — centro komite. Tai ypatingi nomenklatūriniai darbuotojai — Trojos arkliai, kuriems mokslas yra tik priedanga įgyvendinti ilgalaikiams KGB uždaviniam.

Kiek Lietuvos Mokslų Akademijoje yra su mokslininkų togomis ir žėrinčiomis neliečiamumo aureolėmis KGB patstatyti augstų pareigūnų, palengva aiškėja tik iš jų kenkėjiškų darbų ir šunybių. Todėl jų skaičiaus niekas tiksliai nežino. Kol kas beveik per trisdešimtį (1953-1981) darbo metų man ryškiausiai išliko penkios smėklos ir jų juodi darbai žmonėms ir pavergtai Tėvynei. Visi tie negarbingi pareigūnai turėjo uždavinį įgyti augstus mokslinius laipsnius, vardus ir pareigas. Tai Mokslų Akademijos viceprezidentas akademikas Juozas Žiugžda; Akademijos narys korespondentas istorijos instituto direktorius Bronius Vaitkevičius; epizodiškai pasireiškęs niekšybėmis žemdirbystės ir dirvožemio instituto partinės organizacijos sekretorius atėjūnas Vitalijus Pabedonoscevas; buvęs ilgalaikis botanikos instituto direktorius Karolis Jankevičius; pedagoginio Vilniaus instituto rektorius Jonas Aničas. Kiekvieno jų pragaistinga veikla paliesime straipsnio kontekste atskirai. Netenka stebėtis, kad tokie į mokslo įstaigas patenka partinei organizacijai energingai remiant. Vėliau, žinoma, niekas negali jų veiklos riboti, kadangi už įsibrovėlių nugaros stovi galinga KGB žinyba.

Čia būtų beprasmiška plačiau rašyti apie grasiuoto eliniams mokslo darbuotojams ir pavergtai tautai viceprezidento Juozo Žiugždos 30-metę veiklą Mokslų Akademijoje. Jis buvo sovietų KGB ir komunistų partijos ypatingas akis, ausis ir beatodairišką garsiakalbis Akademijoje. Tai gerai visiems žinomas peraugšto rango asmuo. Tačiau smulkios mokslo „žuvelės“ bi įbijodavome tik tiek, kiek bijo, pavyzdžiui, skruzdėlė briedžio: „nesimaišyti po kojų, kad nesumindytų!“

Akad. Juozui Žiugždai pasėnus ir mirus, jo negarbingus darbus Lietuvai iš peties dabar dirba LTSSR MA narys koresp. dr. Bronius Vaitkevičius. Jis dirba svarbiausiam okupantui Lietuvos istorijos niekinimo bare, vadovauja istorijos institutui ir daugelio istorinių tyrinėjimų darbams. Jo pragaistingas ir negarbingas vaidmuo matosi iš rusų kalba parašytos ir išleistos „Lietuvos TSSR istorijos“ (Vilnius, 1978), taip pat iš režisūrinių pasakymų Mokslo Akademijos sesijos ir susirinkimuose. Tauta turi pagrindo tikėtis neeilinių šio asmens niekšybų.

„IŠPAŽINTIS“ AKADEMIJOJE

Ypatingai bjauria veikia kurį laiką Akademijoje užsiminėjo atėjūnas agronomas, karo metų saugumietis-čekistas Vitalijus Pabedonoscevas, kai buvo žemdirbystės ir dirvožemio instituto partijos sekretorius. Tai 1953-1954 metai. Jau Stalinui mirus ir beveik visai išnykus ginkluotam pagrindžiui, V. Pabedonoscevas iš „įsibėgėjimo“ prasimanė šlykščią provokaciją. Jo „karalystėje“, 18 km atstume nuo Vilniaus Trakų Vokėje (institute), „prapuolė“ rusų kalba rašomoji mašinėlė dėl to, kad čekistai galėtų masiškai kvosti beveik visus instituto darbuotojus ir daugelį bandyti verbuoti sekliais kovai su pagrindžiu. Tiesiog sunku patikėti, kad čia būtų buvusi tikra vągystė ir pavojus sovietams. Greičiausiai Stalino nuvainikavimo išvakarėse čekistams jau stigo snipelių ir todėl saugumo „ortodoksai“ sugalvojo bjaurų išpuolį: nutarė dėl užmiestyje dingusios rašomosios mašinėlės masiškai tardyti ir įbauginti instituto darbuotojus Vilniaus mieste esančioje Mokslų Akademijos centrinėje bibliotekoje.

1953-tieji ėjo rudeniop ir daug mokslo darbuotojų bei aspirantų, net laborantų, jau dirbdavo bibliotekoje. Čekistams buvo patogiu laisvai keičiantis bibliotekos lankytojams vis apklausinėti naujus ir kabinėtis prie jų. Biblioteka pavojo saugumo žinybos „filialu“. Išardytiems draudė apie tai kitiems pasakoti. Bet po 2-3 dienų gandas ir negandas pasklido, žmonės pradėjo bėgti iš bibliotekos.

Vieną pažįstamą humoristą paklausia — „ka ten tau sakė?“ Šis nenorom burtelėjo: „Nenusimink, kai pakvies — sužinosi!“ ir sužinojo. Atėjūnas kagebistas zirė dėl to, kad inteligentija simpatizuoja, net remia nacionalistinę pogrindį, vagiamos spausdinimo mašinėlės pogrindiniam darbui, esą nėra konkrečios paramos kovoje su liaudies priešais, kad ji, KGB žinyba, neįsistatytų teršti (!) gero liaudies vardo (kokios čia liaudies, kokio svetimo gaivalo padugnės turima galvoje, jeigu net kumečiai ir bedaliai išėjo partizanauti ir nespėję apsiginkluoti buvo šaudomi?).

Prisiuriurbelis reikalavo raštu pranešti apie institutą darbuotojus. Ryžtingai pasipriešinus ir patarus kreiptis pas turinčius „pašaukima“ profesionalus, kagebistas tvirtino, kad be visuomenės paramos jie esą bėjęgiai, ir vylėsi po trijų dienų gauti pranešimą raštu. Na, žinoma, apie pasimatymą uždraudė kam nors pasakoti. Nieko nepėję nei iš manęs, nei, manau, iš daugumos darbuotojų čekistai „liovėsi“, nes vis ryškiau aiškėjo „atlydžio“ tendencijos.

Visiems įsiminė to rūškano meto pati negarbingiausia skaityklos lankytojų „pažįstamųjų“ bibliotekininkė — kvietikė pasimatymams su KGB agentais. Tai 1940-ųjų metų Panevėžio NKVD talkininkė ir sovietų karo metų karinių diversantų žvalgė Veronika Murnikova, dabar Patrauskienė. Tai dabartinė Lietuvos Mokslų Akademijos centrinės bibliotekos specialaus (slapto) knygų skyriaus vedėja. Jos vyras žurnalas „MA Mokslo Darbai“ vyr. redaktorius, besiginčydamas su visu pasauliu ir su savimi, surusino „Akademijos Darbus“. Neabejotina, kad „Darbų“ rusinimo politika išpuoselėjo žymiai augštesnės sferos. Vienok redaktorius iš lietuviškai rašančių išreikalauoja raštiškai parašyti ir pasirašyti, kad jo, autoriaus, darbas yra vietinės reikšmės ir netikslinga straipsnį skelbti rusų kalba. Taip „patrikštijus“ savąjį rašinį, redaktorius jį meta tiesiai į šiukšlių dėžę! 1953 metų piktavaliai okupanto pakalikai darbuojasi ir dabar.

KGB STATYTINIAI STALINO ERAI PASIBAIGUS

Po stalinmečio Lietuvos Mokslų Akademijos biologijos instituto akademiko Tado Ivanausko ir kitų žymių mokslininkų ujimas pasiviro ujiku nenaudai, ir jie išgruvo iš savo kėdžių. Tuomet KGB žiny-

ba sugebėjo pasiekti, kad biologijos (vėliau pertvarkyto į botanikos) instituto direktoriumi 1953 m. būtų paskirtas KGB statytinis Karolis Jankevičius. Vadovo kėdėje pasirodė „angeliškas“ subrendęs jaunuolis. Priešingai pirmtakams — naujokas apsimetė tolerantišku vyresnės kartos mokslininkams, tartum draugišku — bendraamžiams, nors buvo žiaurus konkurentams mokslinės karjeros laiptuose ir niekam netesėjo duoto žodžio. Tai sovietų „trojaus“ gražintojas.

K. Jankevičius ir B. Vaitkevičius yra verti vienas kito niekšybėmis lietuvių tautai ir šunybėmis mokslo kolegoms (abu juk institutų direktoriai!). Bet yra ir esminis skirtumas: K. Jankevičius „išliko“ daug anksčiau „nepolitikuose“ mokslo (biologija) ir aklaiai rėmėsi KGB žinybos „pečiai ir galva“. Dėlto jis lėtai kopė mokslinių laipsnių karjeros laiptais ir visiškai nesiskaitė su politiška siautulynu augštos partinės hierarchijos Mokslų Akademijos prezidiumu. Dėl tos priežasties savo „kėdėje“ neišsilaukė ir iš dalies žlugo. Tuo tarpu B. Vaitkevičius labai augštai „išliko“ visai neseniai „politikuose“ mokslo (istorija). B. Vaitkevičius pagrindinių K. Jankevičiaus klaidų nepakartojo ir yra pasirošęs betkokiom niekšybėm ir šunybėm.

Botanikos institutas, energingai imantis iniciatyvos direktoriui K. Jankevičiui, praėjusiam dešimtmetyje tapo okupacinės KGB žinybos eksperimentavimo objektu Mokslų Akademijoje. Todėl toliau šios serijos straipsniuose sukelksime daugiausia dėmesio KGB nusikaltimams arba jų grėsmei šiame institute. Juo labiau, kad kaikas ten man yra geriau žinoma (čia dirbau 23 metus). Be to, direktoriaus, kaip išgamos, kagebisto ir konformistų karaliaus, veiksmai mane skaudžiai palietė ir žymia dalimi nulėmė gyvenimą likimo kryžkelėse.

Penktas sovietų patikėtinis viesulus praėjo Kauno, Šiaulių ir Vilniaus augščiausias mokyklas bei mokslinius institutus, skleisdamas studentiją ir visuomenei sovietų ateizmą ir bandydamas griauti etinius krikščioniškos tautos pagrindus. Tai dabartinis Vilniaus pedagoginio instituto rektorius dr. Jonas Aničas. Šis KGB barbaras sutelkė Šiaulių pedagoginio instituto ateistus ir sunaikino Meškučių Kryžių kalną ir jo senkapių kryžių netoli Šiaulių, planavo ir vadovavo minėtiems naikinimo darbams. J. Aničas buvo net apsimetęs „taikiu“ ateistu, kad prasmuktų į Vatikano archyvus Italijoje, bet Šventasis Sostas laiku susigaudė ir neįsileido. Dabar krikščionybės palikimo naikintojas pedagoginiame institute „tobulina“ mokytojus tautos savi-naikos „mene“ svetimųjų okupuotoje tėvynėje.

Apibendrinant visa tai, kas augščiausiai pasakyta, reikia pažymėti, kad mokslo sfera sovietų režimo ir Sovietų Sąjungos okupacijos sąlygomis yra viena reikšmingų kosmopolitinės KGB diversinės veiklos maskavimo vietų ir dezinformacijos skleidimo židinių. Stalino laikų sužvėrėjusio valdymo ir žmonių naikinimo formos dabar yra pakeistos mąstančių budelių formomis. Kaip matėme, perdėm rūšiška sovietų KGB žinyba naudoja ir prievartą, ir viliones, kad patrauktų jiems tinkamus tautos laisvės ir valstybingumo vertybėms abejingus jaunos išimokslinius žmones. Tokiems vidutinių gabumų prisitaikiliams ir politiniams moliuskams KGB prižada visokių lengvatų ir paramą, kopiant karjeros laiptais. Juos siunčia į darbą ir išvykas užsienin, tuo pakeldami prestižą ir patirtį.

Todėl netenka stebėtis, kad dabar KGB padalinuose vis daugiau dirba išimokslinius galvažudžių ir informatorių. Tai liečia ne tik mūsų paminėtas penkis ideologus ir informatorius Lietuvos Mokslų Akademijoje, bet ir, kaip praneša spauda, visą Sovietų Sąjungos KGB 700,000 pareigūnų armiją ir beveik tiek pat informatorių. Tuo tarpu pvz.



Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos parodoje KESTUTIS RAUDYS buvo išstatęs visą eilę montažų, sudarytų iš Lietuvos vaizdų, pašto ženklų, medalių, valstybinių ženklų ir atitinkamų įrašų.

Lenkija ir Lietuva senovėje ir dabar

P. LELIS

Nepriklausomybės metais Lenkija tvarkėsi demokratiniais pagrindais, nes buvo parlamentinė valstybė. Maršalas Pilsudskis turėjo didelį autoritetą ir didelę galią, bet nebuvo diktatorius ir pakluso seimui. Pradžioje savo valdymo, kaip valstybės galva, jis rėmėsi savo ištikimais pulkininkais, kurie jam tarnavo legijonuose, „pirmojo brigadoje“ ir POW. Tie pulkininkai vėliau tapo ministeriais ir generolais, kurie valdė Lenkiją ir Pilsudskiu mirus. Tai plk. Beck, Slavėk, Prystor, Svitalski, generolai — Želigowski, Rydz-Smigly, Slavoje-Sladkowski. Kiti žymūs generolai, kaip Sikorski, Sosnkowski, Haller, buvo Pilsudskio priešinkai ir jo nerėmė.

Lenkijos ministerių kabinetai, panašiai kaip ir Lietuvoje, keitėsi beveik kasmet. Per 22 nepriklausomybės metus Lenkijoje buvo 25 ministerių kabinetai (Lietuvoje 22). Tik paskutinis gen. Slavoje-Sladkowski kabinetas išsilaikė ilgiau (1936-39 m.).

Perversmas

1922 m. Pilsudskis, nustojęs pasitikejimo, pasitraukė iš valdžios, užsidarė savo dvare ir rašė atsiminimus. Matydamas, kad vyriausybė vis kairėja (liaudininkų vadas Witos jau trečią kabinetą buvo sudaręs), 1926 m. gegužės mėn. suorganizavo perversmą, pašalino Witos ir ministeriu pirminku paskyrė savo patikėtinį K. Bartelį.

Pilsudskis neturėjo savo partijos, kuri jį remtų, dėlto pavedė plk. Slavekui suorganizuoti bėpartinių bloką BBWR (Bezpartyjnyj Blok Wspolpracy z Rzadem). Prieš perversmą buvęs prezidentas Woicechowski narsiai gynė savo vyriausybę, bet, matydamas daug žuvusių ir sužeistų karių, kapituliavo.

Witos pabėgė į Čekoslovakiją. Maršalo Pilsudskio nurodymu nauju prezidentu seimas išrinko gana gudrą politiką prof. Moscickį. Pagal Pilsudskio testamentą, prez. Moscickis, mirus Pilsudskiu, turėjo pasitraukti ir užleisti savo vietą plk. Slavekui. Pilsudskis mirė 1935.V.12, bet Moscickis „apsigalvojo“ ir neperdavo prezidento pareigų Slavekui. Pastarasis supykė ir, kad prezidentas Moscickis neturėtų atamos, likvidavo BBWR.

Tada prez. Moscickis sugalvojo susidaryti sau kitą atramą — iškėlė į viršines gen. Rydz-Smigly ir padarė maršalu. 1936 m. jiedu pavedė plk. Kocui suorganizuoti naują par-

tiją OZN (Oboz Zjenoczenia Narodowego) — tautinės vinybės sambūrį, kuris juos remtų.

Ton naujon partijon pradžioje įsijungė apie pusantro milijono lenkų, bet vėliau atslūgo. Toji partija buvo beveik fašistinė ir antisemitinė. Dėlto pradžioje lenkams ji patiko. Mat Lenkijoje buvo per tris milijonus žydų — Varšuvoje 350.000, Lodzėje — 200.000... Maždaug tiek pat buvo ukrainiečių ir gudų. 1938 m. lapkričio mėn. rinkimuose į seimą OZN gavo 70% balsų. Slavekas nepatekęs į seimą, nusižudė. Prasidėjus išpuoliams prieš mažumas, OZN autoritetas pačiuose lenkuose pradėjo smukti, o didieji pasaulio įvykiai 1939 m. užtemdė OZNą ir likvidavo pačią Lenkiją.

Kivirčas su Lietuva

Per tą 22 m. nepriklausomybės laikotarpį Lietuva neturėjo jokių santykių su Lenkija, nors buvo bandymų juos užmegti. Neturėjimas santykių tarp dviejų kaimyninių valstybių buvo nenormali padėtis, kuri vienodai kenkė abiem valstybėm. Bet Lietuva negalėjo nusileisti Lenkijai už Suvalkų sutarties sulaužymą, Vilniaus pagrobimą ir lietuvių persekiojimą Vilniaus krašte.

Kaikurie Lietuvos politikai manė, kad santykius su lenkais reikia užmegzti, bet susidūrė su griežtu tautos nusistatymu prieš lenkus už Vilniaus pagrobimą. Vyriausybė, pradėjusi santykius su lenkais, būtų buvusi nuverstas.

Okupavę Vilnių ir kraštą lenkai pradėjo persekioti lietuvius ir jų organizacijas, kaip Šv. Kazimiero ir kitas. Suėmęs kokį lietuvių veikėją, lenkų žandaras dar pasityčiodavo „o to za Kaziuka“. 1922 m. vasario mėn. Vilniaus vavada Meisztowicz (Lietuvos dvarininkas) ištrėmė iš Vilniaus 33 Vilniaus lietuvių veikėjus. Vėliau kitas vavada Bocianskis pradėjo naikinti lietuviškas mokyklas, suiminėti mokytojus. Už tai lietuvių suėmė keletą lenkų mokyklų mokytojų ir uždarė juos Varnių koncentracijos stovykloje.

1927 m. rudenį Lietuvos-Lenkijos santykiai taip įsitempė, kad Pilsudskis, kaip vėliau prisipažino, visą naktį galvojęs ar skelbti mobilizaciją prieš Lietuvą. Tų metų spalio mėn. Lietuva kreipėsi į Tautų Sąjungą, prašydama tų lenkų siautėjimą Vilniaus krašte sudrausti. Į Ženevą nuvyko pats maršalas Pilsudskis, o iš Lietuvos — min. pirmininkas A. Voldemaras. Iš tribū-

nos, barškindamas savo kardu, Pilsudskis pakeltų tonu paklausė Voldemarą: „Taika ar karas?“ Voldemaras, žinoma, negalėjo kitaip atsakyti kaip „taika“. Tautų S-gos nariai sukėlė jiems ovacijas ir priėmė rezoliuciją, „rekomenduojančią abiem pusėm tuoj pradėti tiesiogines derybas.“

Nesėkmingos derybos

Tos derybos prasidėjo 1928 m. kovo 30 d. Karaliaučiuje. Lietuvos delegaciją sudarė pačios vyriausios galvos: Voldemaras, Zauinis, Sidzikauskas, ekspertai — Turauskas, Šumauskas, gen. Daukantas ir Radus-Zenkavičius. Lenkų delegacijai vadovavo užsienio reik. min. Zaleskis. Bet iš to didelio debesies buvo mažas lietus. Derybos truko gana ilgai, bet pagrindiniai klausimai nesutarė. Svarbiausias lenkų reikalavimas buvo atidaryti Lentvario-Kaišiadorių geležinkelį tranzitui per Lietuvą. Lietuvių delegacija tą lenkų reikalavimą griežtai atmetė. Buvo susitarta tik dėl pasienio susisiekimo ir dėl demarkacijos linijos perkirstų ūkių sutvarkymo.

Nesusitarus dėl pagrindinio klausimo — geležinkelio atidarymo, lenkai nedavė ramybės ir dėlto 1931 m. Tautų Sąjunga nutarė tą klausimą perduoti tarptautiniam tribunolui Hagoje pareikšti savo nuomonę, ar pagal tarptautinius įsipareigojimus Lietuva privalo tą geležinkelio liniją tranzitui atidaryti. V. Sidzikausko sumanymu ir tarptautinės teisės profesorių — Roemerio ir Mandelštamo dėka tribunolo sprendimas padarytas Lietuvos naudai. Tos bylos laimėjimas prieš lenkus Lietuvoje buvo sutiktas su manifestacijomis.

Po to Vilniaus lietuvių persekiojimas šiek tiek aprimo ir santykiai su lenkais nepasikeitė iki 1938 m. lenkų ultimatumo. Užmezgus diplomatinis santykius, nors ir apeinant Vilniaus klausimą, lenkai pasidarė draugiškesni Lietuvai, bet tas draugavimas buvo neilgas, nes jau buvo girdimi aidai pasaulinio karo, kuris atnešė daug nelaimių Lenkijai ir Lietuvai.

Siandieną, kai Lietuva ir Lenkija neturi laisvės, tuos praecities nesutarimus ir kivirčius reikia užmiršti, nes istorija parodė, kad Lietuvos likimą lemia laisvoji Lenkija.

Tik J. Pilsudskis svajojo apie unijinės Lenkijos atstatymą, kurion būtų įjungta Lietuva ir Ukraina. Dabartiniai lenkai apie unijos atnaujinimą nebegalvoja.



„Grandinėles“ trisdešimtmečio koncerte Klevlande. Iš kairės: žurnalistas VL. BUTENAS, sol. A. STEPMUZIENE, tautinių šokių puoselėtojas ir tos srities žurnalas „Viltis“ leidėjas VYT. F. BELIAJUS. Nuotr. V. Bacevičius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TIK SIDABRO MEDALIAI

Penkiasdešimtiesiose augščiausios lygos krepšinio pirmenybėse visą laiką pirmavo Kauno "Žalgiris", žaidęs geriausių aštuonių komandų grupėje. Tarpusavio kovas jis užbaigė su 22 laimėjimais, antroje vietoje su 21 laimėjimu palikęs Maskvos kariškį CASK klubą. Šiemetinėms pirmenybėms betgi buvo pasirinkta kitokia užbaiga: dvejos papildomos rungtynės komandoms, kovojančioms dėl aukso ir bronzos medalių. Žalgiriečiai jau buvo užsitikrinę sidabro medalius, bet turėjo papildomai ginti savo teisę į čempionų vardą ir aukso medalius. Pirmąsias rungtynes kovo 7 d. Maskvoje su CASK klubu "Žalgiris" laimėjo 83:80. Kovo 18 d. įvyko antrasis žalgiriečių susitikimas su CASK krepšininkais Kaune, savoje salėje, kurią užpildė "Žalgirio" rėmėjai. Jiems betgi teko nusivilti, kai laimėtojų didoku 89:76 (41:39) rezultatu tapo svečiai iš Maskvos. Galutinį sprendimą turėjo padaryti trečiosios rungtynės kovo 20 d. toje pačioje Kauno halėje. Žalgiriečiai pirmavo 62:58, kai iki rungtynių užbaigos beliko šešios su puse minutės. Tada vėl prasiveržė maskviečiai. Normalus rungtynių laikas buvo užbaigtas lygiomis — 70:70. Teko įjungti papildomas penkias minutes laimėtojams išaiškinti. Tas papildas buvo nesėkmingas žalgiriečiams — rungtynės bendru 79:77 rezultatu laimėjo CASK komanda, nusinešusi čempionų vardą ir aukso medalius. Žalgiriečiams teko tik sidabro medaliai. Pralaimėta tik dviem taškais, kai paskutinės 28 sekundes kamuolys buvo žalgiriečių rankose. Todėl visiškai suprantamas vyr. trenerio V. Garasto skundas: "Patys savo rankomis atidavėme aukso medalius. Perdaug skuboti buvo mumsiškų veiksmų lemiamomis akimirkomis, pernelyg apmaudžios klaidos..."

POKARIO KREPŠINIS

Lietuvos krepšininkai, susilaukę paramos iš tautiečių JAV-se, 1937 ir 1939 m. tapo Europos čempionais. Prasidėjo spurtas krepšinio klestėjimas, kurį prislopino sovietų ir nacių okupacijos, daugelio gerų krepšininkų pasitraukimas į Vakarus lemtiną 1944 m. vasarą. Likusieji įsijungė į augščiausią krepšinio lygą Sovietų Sąjungoje. Pagrindą geriausiai komandai vėl sudarė kauniečiai. Šios lygos čempionų vardus 1947 m. išsikovojo Kauno politechnikos instituto komanda, kurioje tada žaidė — K. Petkevičius, S. Butautas, J. Lagunavičius, V. Sercevičius, kapitonas V. Kulakauskas. Pergalė buvo pasiekta Tbilisye. Antrą kartą čempionų vardai ir aukso medaliai teko Kauno "Žalgiriui" 1951 m. Odesoje. Tada antrą kartą čempionais tapo J. Lagunavičius, S. Butautas, K. Petkevičius, treneris V. Sercevičius, pirmą kartą — S. Stonkus, Z. Sabulis, A. Nemcevičius, J. Balakauskas, V. Timleris, L. Tendzegolskis. Šiemetinėse pirmenybėse prie čemp-

jonų vardų buvo priartėta trečią kartą. Deja, jau 22-ą kartą čempionais tapo Maskvos CASK klubo krepšininkai, septynis kartus laimėję sidabro medalius, keturis kartus — bronzos. Į ligšiolinį žalgiriečių balansą tenka įjungti keturis kartus laimėtus sidabro medalius, šešis kartus — bronzos. Dabartinę "Žalgirio" komandą sudaro: M. Arlauskas, R. Kurtinaitis, A. Sabonis, V. Chomičius — kauniečiai, A. Brazys — iš Ploksčių, V. Masalskis, R. Čivilis — panevėziečiai, M. Lekaraukas, V. Jankauskas — iš Biržų, K. Krapiakas — iš Kretingos, R. Valikonis — iš Vabalninko, S. Jovaiša — iš Anykščių. Vyr. treneris V. Garastas yra gimęs Linkuovėje, treneris A. Žukauskas — Šiauliuose.

DIDŽIAUSIOS ŽUVYS

Lietuvos Medžiotų ir Žvejų Draugijos taryba su žurnalo "Mūsų Gamta" redakcija buvo paskelbusi konkursą "Metų žuvis", norėdama užregistruoti didžiausias pernai meškeriotųjų pagautas žuvis. Laimėtojams yra skiriami aukso, sidabro ir bronzos medaliai už įvairias žuvis pagal iš anksto nustatytą žuvies dydį tiems medaliams gauti. Panevėžietis Vytautas Afanasjevas Šventosios upėje Zarasu rajone pagavo 114 cm ilgio lydeką, svėrusią 12,8 kg. Tokio pat ilgio lydeką, tik 700 gramų lengvesnį iš Trakų rajono Vilkošnio ištraukė ir vilnietis Anatolijus Litvinenka. Jiems buvo įteikti aukso medaliai. Sidabro medaliu buvo įvertinta Kapsuke (Marijampolėje) gyvenančios Prano Stankevičiaus 10,18 kg lydeka, sugauta Amalvos ežere. Sidabro medalį už didžiausią karšį laimėjo vilnietis Edvardas Barauskas, meškeriojęs Rašios ežere. Kupiškėnas Antanas Šileika Puožo ežere buvęs masalu prisiviliojo 9,7 kg svorio ir 82 cm ilgio karpį. Panašaus laimikio tame ežere susilaukė ir kupiškėnas Edmundas Krūka. Jo 70 cm ilgio karpis svėrė 8,4 kg. Abu karpiai buvo įvertinti bronzos medaliais. Vladas Merkevičius bronzos medalį gavo už Antanavų vandens saugykloje pagautą sidabrinį karošį, svėrusį 1,3 kg.

KAUNO "MERKURIJUS"

Laisvės alėjoje darbą pradėjo nauja universali parduotuvė "Merkurijus", suprojektuota vyr. architekto A. Sprindžio. Tai didžiausias prekybos centras Kaune, kurio keturių aukštų pastatas turi bendrą beveik 8.000 kv. metrų plotą, prekybos salės — 5.208 kv. m. "Merkurijus" turi apie 800 tarnautojų, kurie yra pajėgūs kasdien aptarnauti iki 30.000 pirkėjų. Prekyba vyksta savitarnos principu, tačiau stengiamasi, kad naujos prekės siuntoms greičiau patektų į sales, kad pirkėjas veltui negaištų laiko. Su gautomis prekių siuntomis klientus supažindina prekybos salės ir vitrinos išstatyti televizoriai, specialiai įrengti radijo taškai. Pirkėjai čia taipgi galės susipažinti su jiems rodomomis madomis.

V. Kst.



Montrealio lietuvių choras "Pavasaris", pasirošęs koncertui Hamiltone balandžio 30 d. Tony's Photo Studio

Maloniai kviečiame visus tautiečius dalyvauti

Lietuvių Mergaičių Choro "Aidas" metiniame koncerte -

balandžio 30, šeštadienį, 7.30 v.v., Jaunimo Centre

(48 Dundurn St. N., Hamilton)

Programoje:

Montrealio mergaičių choras "Pavasaris", vadovaujamas muziko A. Stankevičiaus; Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas muzikės D. Deksnytės-Powell; KLB Hamiltono apylinkės iškiliųjų lietuvių sutiktuvės

Po meninės programos — šokiai. Veiks baras, turtingas bufetas, loterija ir laimės staliukai

Įėjimas: \$5.00 studentams \$3.00

"Aidas" laukia visų!

Rengėjai

Hamilton, Ontario

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" tunto skautų sueiga savo globėjo Sv. Jurgio dienos proga įvyks balandžio 24, sekmadienį. Skautės ir skautai dalyvaus organizuotai pamaldose 10.30 v.r. Po jų parapijos salėje bus tunto sueiga su pritaikyta lauko programa. Kviečiame tėtus ir svečius juos dalyvauti. Bus pateikta smulkesnė informacija apie suaktyvinę skautų stovyklą ir išdalinti registracijos lapai, kurie su registracijos mokesčiu turės būti grąžinti iki gegužės 1 d.

Tunto valdyba

72-ROS SLA KUOPOS gegužinė įvyks liepos 24 d. Antano Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Gegužinės loterijos leidimas gautas, bilietai jau atspausdinti ir platina. Šios gegužinės tikslas — įamžinti Kanados Lietuvių Fonde Robertą Grigą, kuris 1982 m. gegužės 13 d. buvo paimtas į sovietinę armiją, bet atsisakė duoti priesaiką, pareiškdamas: "Aš, Lietuvos pilietis Robertas Grigas, pareiškiu, kad atsisakau priimti priesaiką, kaip prieštaraujančią mano religiniam ir patriotiniam įsitikinimams". Už tai buvo žiauriai kankinamas.

R. Grigas yra užsitarnavęs didvyrio vardą. 72-ji SLA kuopa vienuotiniame susirinkime vienbalsiai nutarė įamžinti jo vardą KLF-de. SLA kuopos vardu kreipiuosi į geros valios lietuvių-vieš, kviedamas paremti šį kilnų darbą.

J. Šarapnickas

Delhi-Tillsonburg, Ont.

STASĖ SMALINSKIENĖ, dailininkė iš Detroito, turės savo paveikslų parodą Sv. Kazimiero šventovės salėje Delhi, Ont., gegužės 1 d., tuoj po pamaldų. Tai pirmoji paroda šioje apylinkėje po kelių metų pertraukos. Visus lietuvius maloniai prašome atsilankyti, pasigrožėti išstatytais darbais, išgityti lietuvių dailininkės paveikslų. Parodą globos KLK Moterų Dr-jos Delhi skyrus.

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS NARĖS nuoširdžiai dirbo šioje apylinkėje praėjusios žiemos metu. Surošė eilę minėjimų, tvarkė šventovę, puosdamos gelėmis ir prižiūradamos švarą. Tvarkė kavos virimą sekmadieniais, sudarydamos progą visiems pabendrauti šventovės salėje. Padėjo visiems, kurie į jas kreipėsi, prašydami pagalbos. Lankė ligonius ir išsiuntė 25 siuntinius į Suvalkų trikampi. Šiuo metu rengia Motinos Dienos minėjimą ir meno parodą gegužės 1 d. Gegužės mėn. galė įvyks visuotinis narių susirinkimas, kuriame bus skirstomas pelnas lietuviškai veiklai bei spaudai paremti ir renkama nauja valdyba. Tikimasi visų narių dalyvavimo.

KUN. DR. PR. GAIDA vedė velykinį susikaupimą Sv. Kazimiero šventovėje kovo 30 ir 31 dienomis. Parapijiečiai dalyvavo dviejų vakarų Mišiose ir išklausė įdomius pamokslus. Pirmojo vakaro susipažinimas salėje sudarė progą visiems pabendrauti su gerbiamu svečiu, kuris mielai atsakinėjo į pateiktus klausimus. Visi džiaugėsi nauja kun. Pr. Gaidos knyga "Nemarus mirtingasis" ir "T. Žiburių" velykine laida.

Visi dalyvavusieji liko dėkingi susikaupimo vedėjui už girdėtas idomias mintis šventovėje, už pateiktas žinias iš lietuviško gyvenimo aktualijų ir lauks jo sekančio apsilankymo.

VELYKŲ ŠVENTĖJE Priskėlimo Mišias 7 v. ryto atnaušo klebonas L. Kemešis ir kun. dr. J. Gutauskas. Giedojų parapijos choras, kuriam vadovauja V. Garnelienė. Šventovė buvo pilna žmonių, ir šventiška nuotaika švietė visų veiduose. Džiugu buvo matyti jaunimą, sugrįžusį aplankyti savo tėvų. Kaikurios jaunos šeimos atsišvedė ar atsinešė gražius vaikučius. Visi džiaugėsi juos matydami savo tarpe.

LAIMA BERŽINYTĖ — jauna visuomenės veikėja sutiko dalyvauti Motinos Dienos minėjime šioje apylinkėje gegužės 1 d., kuriame ji kalbės tai dienai skirta tema. Šios apylinkės lietuvių džiaugiasi, kad Laima, dirbdama Toronto jaunimo tarpe, neatsisakė bendrauti ir mūsų mažos kolonijos gyvenime.

ZITA BERSENAITE — Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė, yra pasizadėjusi atvažiuoti į šią apylinkę su paskaita apie maistą ir jo kokybę. Ji baigia studijas šioje srityje, turi daug idomiu ir naudingų žinių, kurias perduos šios apylinkės gyventojams artimojo ateičiai. Šiuo metu linkime jai laimingai užbaigti studijas.

VEŽIO LIGŲ FONDUI pyrago išpardavimas įvyks gegužės 6 d. Sv. Pauliaus šventovėje, 26 Ridout gt., Tillsonburge. Tikimasi, kad lietuvių moterys, kaip ir kiekvienais metais, savo gausiais pinigais praturtins lietuvių stalą ir tuo būdu prisidės prie bendro visų tautų vajaus. B. V.

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotų Klubo Giedraitis naujo pastato vajus

(Tęsinys nr. 8)

\$100.00: Petras Zubas.
\$ 50.00: Antanas Obcarskis.
\$ 50.00: Juozas Butkevičius (papildas iki \$550.00).
Iš viso iki 1983 m. balandžio 12 d. gauta \$19.196.83.
Klubų valdyba nuoširdžiai dėkoja šiems aukotojams ir prašo kitus aukoti, nes norime užbaigti vidaus įrengimus dar šią vasarą.

Klubų valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 iki 7 v. p.p., šeštadieniais nuo 9 v. r. iki 12 v. r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santapus 7%
term. depoz. 3 m. 9 1/2%
term. depoz. 1 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų depozitus 9 1/2%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11 1/2%
asmeninės paskolas 14%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Ryšių pagerinimo reikalus kovo 20 d. posėdyje Čikagoje aptarė JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. dr. Algirdas Budreckis su ALTos vicepirmininkais — dr. Leonu Kriaucieliūnu ir Teodoru Blinstrubiu. Buvo tartasi dėl abiejų organizacijų darbų suderinimo, aukų rinkimo bei kitais klausimais. Padaryta išvada, kad yra būtinas tolimesnis pasitarimas tarpusavio ryšiams išlyginti.

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo narėms buvusi Sibiro tremtinė Elena Juciūtė skaitė paskaitą "Kas yra kalnys ir kas tremtinys Sibire?". Esą kalnio ir tremtinio sąvokos dažnai būna maišomos. Kalniais reikia laikyti nuteistus asmenis, kurie buvo tardomi, kankinami, reikalaujant pirmųjų nusikaltimų prisiėmimo. Sibire jie laikomi kalinių stovyklose, kurios būna atskiros vyrams ir moterims. Tremtiniais laikytinos šeimos ar bent jų nariai, suimti ir ištremti be jokio tardymo ir teismo. Jiems dažniausiai leidžiama Sibire susirasti butą ir darbą. Tokiais tremtiniais buvo 1941 m. aukos, tik tada vyrai buvo atskirti nuo šeimų ir nuteisti kalėti nuo 10 iki 25 metų.

Architektas Jonas Mulokas, gyvenantis Santa Monikoje, Kalifornijoje, šeimos ir giminių ratelį atšventė deimantine savo amžiaus sukaktį. Statybos inžinieriaus diplomą jis yra gavęs 1935 m. Kauno universitete. Lietuvoje suprojektavo kelias šventoves bei koplyčias. Atvykęs į JAV, išlaikė nustatytus egzaminus ir gavo architekto teises. Ilgus metus dirbo stambiųjų pastatų projektavimo srityje. Į projektuojamas šventoves įjungdavo lietuvių liaudies architektūros motyvų. Dabar Kalifornijoje esu architektu sūniumi Rimu turėsi architektinių projektų ir statybos bendrovę, paruošusią svarbių pastatų projektą.

Pasaulio Lietuvių Janimo Kongreso ir registracijos būstinės adresas: 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Tel. 312-778-2200. Būstinė atdara: pirmadieniais-penktadieniais 6-8 v.v., šeštadieniais ir sekmadieniais — nuo 10 v. r. iki 2 v. p.p.

Venecuela

Šiame krašte gyvenantys baltiečiai Vasario 16 proga paruošė specialų raštą Sovietų Sąjungos valdytojų J. Andropovui ir su juo nuėjo į sovietų ambasadą Karako mieste, kur jį bandė įteikti ambasadoriui. Vėliau tas raštas buvo paskelbtas Venecuelos spaudoje. Jame prašoma grąžinti nepriklausomybę Lietuvai, Latvijai ir Estijai, panaikinti varžtus tuose kraštuose besilankantiems turistams, atiduoti tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas šventoves, gerbti žmogaus teises, garantuotas Sovietų Sąjungos konstitucijos, įskaitant teisę laisvai išpažinti religiją. Raštą pasirašė Venecuelos Baltiečių Sąjungos pirm. Algimantas Dugnas. Vienas įtakingiausių P. Amerikos dienraščių "El Universal" išspausdino gerai paruoštą straipsnį apie Lietuvą (pranešime nenurodyta data, Red.) net dviejuose numeriuose. Pirmoje dalyje aptarti nepriklausomos Lietuvos laimėjimai, antroje — sovietinė okupacija bei prispauda.

Urugvajus

A. a. kun. Stanislovas Grigaliūnas vasario 26 d. mirė Montevideo kunigų židinyje — buvo rastas suknubęs prie lovos. Velionis gimė 1902 m. Radviliškio valsčiuje, baigė Kauno universiteto teologijos fakultetą 1927 m. Dirbo Šilalės parapijos administratoriumi, Telšių kunigų seminarijos prokuratoriumi, Kulšių ir Žygių parapijų klebonu. Pirmaisiais sovietinės okupacijos metais buvo tardomas, pasitraukė užsienin. 1941 m. suorganizavo naują parapiją Sao Paulo mieste, Brazilijoje, o 1943 m. atvyko Urugvajun. Montevideo mieste dirbo pastoracinį darbą tarp vietinių gyventojų, vadovavo lietuviams. Velionis priklausė Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės steigėjų gretoms, buvo pirmuoju jos valdybos pirmininku. Jo dėka 1951 m. Urugvajun atvyko lietuviai jėzuitai, kuriems jis perdavė kapeliono pareigas, bet palaikė ryšius su lietuviais, bendradarbiavo biuletenyje. Apie 18 metų dirbo klebonu Montevideo Švč. Širdies parapijoje. Buvo pašarvotas Montevideo lietuvių šventovėje, kur

vasario 27 d. buvo atlaikytos gedulinės Mišios. Jose dalyvavo abu lietuviai kunigai, arkivyskupijos, jėzuitų vnuolijos, Montevideo kunigų židinio atstovai. Palaidotas Montevideo kunigų kriptoje. Montevideo lietuvių "Žinių" pranešimu, velionis yra ketvirtas pokario metais šioje kolonijoje dirbęs ir miręs lietuvių kunigas, bet pirmasis palaidotas Montevideo kapinėse.

Australija

Kanberos Lietuvių Klubas savo veiklos dvidešimtmetį paminėjo kovo 11 d. specialia vakariene. Klubo pirm. Viktoras Martišius pranešė, kad 1982 m. buvo turėta \$50.000 pelno. Klubas yra labai svarbus visai Kanberos lietuvių veiklai. Apie jį sėkms 1984 m. pabaigoje įvyksiančios Australijos Lietuvių Dienos, pirmą kartą rengiamos sostinėje.

Lituanistiniai kursai Sydnejuje naujuosius mokslo metus pradėjo vasario 12 d. Šeštadieninių pamokoms Ashfield berniukų gimnazijoje vadovauja Aldona Veščūnaitė-Janavičienė. Kursus lanko 16 lietuvių gimnazistų ir trys laisvi klausytojai. Dalis gimnazistų laiko lietuvių kalbos egzaminus brandos atestatu, gaudami pilną užskaitą, dažniais atvejais palengvinanti įstojimą į universitetus. Šiemet kursuose yra trys abiturientai — Eddy Barila, Judita Bučinskaitė ir Regina Lašaitytė.

Britanija

D. Britanijos Lietuvių Sąjungos suvažiavime Londone buvo perrinkti du centro valdybos nariai. Naujas pasiskirstymas pareigomis padarytas valdybos posėdyje kovo 27 d. Centro valdybą dabar sudaro: pirm. J. Alkis, I vicepirm. K. Tamošūnas, II vicepirm. V. Dargis, sekr. A. Vilčinskas, ižd. B. Butrimas, narys — organizaciniams reikalams E. Šova ir narys S. Nenortas.

Uš Londono buvo planuojama ekskursija į Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje. Ją būtų galėję pasinaudoti ir kitose kolonijose gyvenantys tautiečiai. "Europos Lietuvio" pranešimu, ekskursijos teko atsisakyti, nesurinkus reikiamo skaičiaus keleivių. Dabar kiekvienas Pasaulio Lietuvių Dienų dalyvis pats turės pasirūpinti savo kelione.

Vytautas Andruskevičius deimantinę savo amžiaus sukaktį atšventė gausios šeimos ratelį Tunsallioje, vidurinėje Anglijoje prie Stoke-on-Trent miesto. Sukaktyvininkas yra gimęs Ukrainoje 1918 m. kovo 10 d. Grįžęs Lietuvon, baigė Kražių gimnaziją 1928 m., vėliau — XIII-ją Lietuvos karo mokyklą laidą ir tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Pokaryje gyveno Flensburgo ir Greveno stovyklose. Prisidėjo prie mlašečio "Dienos be tėvynės" išleidimo, skaitė paskaitas, rėmė lietuvių sporto klubo įsteigimą. Atvykęs į Britaniją 1948 m., įsteigė vieną pirmųjų DBL Sąjungos skyrių Silsdeno, 12 metų vadovavo šios organizacijos skyriui Stoke-on-Trent mieste. Jis taipgi buvo vietinių ramovėnų pirmininku, organizavo paramą Suvalkų trikampio lietuviams, bendradarbiavo "Europos Lietuvyje" ir kituose laikraščiuose.

Vokietija

Prof. dr. Antanas Maceina yra sunegalavęs širdimi ir, gydytojo prižiūrimas, gydos namuose. Kol kas jam būtina visiškai ramybė. Gydytojas neleidžia nei skaityti, nei rašyti.

A. a. Jonas Norkaitis, ekonomistas ir nepriklausomos Lietuvos politikas, kovo 22 d. mirė Bad Mergentheimo ligoninėje, sulaukęs 90 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Marijampolės gimnaziją, matematiką ir fiziką studijavęs Petrapilio universitete. Lietuvon grįžęs 1919 m., įsijungė valstybės tarnybon. 1923 m. buvo paskirtas finansų ministerijos įgaliotiniu išlaisvintam Klaipėdos kraštui ir Klaipėdos muitinės viršininku; 1925 m. finansų ministerijos prekybos departamentu direktoriumi, 1936 m. — užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktoriumi. Vadovavo "Lietuvos cukraus" bendrovės įsteigimui 1931 m., iki pirmos sovietinės okupacijos buvo jos pirmininku. Pokario metais atstovavo Lietuvos ūkininkų partijai VLIKo taryboje, vadovavo Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Paliko liūdnintį sūnų Joną, filosofijos daktarą ir ekonomistą, veiklų VLB narį. Velionis palaidotas kovo 25 d. Bad Mergentheime.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

siūlome jaunimui rugpjūčio 6 – rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 12	Liepos 7	Rugsėjo 1
Gegužės 19	Liepos 14	Rugsėjo 8
Gegužės 26	Liepos 21	Spalio 6
Birželio 23		Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dviejų savaitių maršrutu – Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

Kovo mėnesį bus nupirktos velykinės dovanos giminiams Lietuvoje (automobilai ir kiti daiktai).

* Nuperkame kooperantinius butus giminiams Lietuvoje
* Sutvarkome dokumentus iškvietimams
* Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminiams — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:

2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Istaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių istaigos registracijos numeris — 1835961)



Kanados lietuvių jaunimo atstovai, dalyvavę bendrame Š. Amerikos lietuvių jaunimo atstovų suvažiavime Klevelande 1983 m. kovo 19-20 dienomis. Suvažiavime buvo svarstomi būsimo lietuvių jaunimo kongreso klausimai. Suvažiavimą rengė KLJS ir JAV LJS valdybos. Nuotr. R. Povilonio

JAVIMŲ ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Žiemos kursų Dainavoje prisimenant

Moksleivių ateitininkų dienos Dainavoje, kai dar buvo gyvas jų vadovas kun. Stasys Yla

Greitkelis tiesės prieš akis, apsuptas plačiais laukais, paženklintas įvairiomis lentelėmis. Nors visi keleiviai automobilyje buvo mažai miegoję naktį prieš kelionę, vistiek entuziastiškai kalbėjo apie žiemos kursų Dainavoje. Laikas netikėtai greitai prabėgo linksmai bekalbant ir besiklausant įvairios muzikos. Atvykę į Dainavą vienuolika torontiešių išsisklaidė „Baltuosiuose Rūmuose“, susitikę su seniai matytais draugais.

Vakare įvyko oficialus kursų atidarymas, supažindinimas su vadovybe. Pirmamečiais susipažino su kunigu Stasiu Yla, kuris įsteigė ir tebevadovauja žiemos kursams. Jis paaiškino šių metų temą — logologiją (žodžio mokslą). Vadovybė sudarė: visų mylimas komendantas Vidas Neverauskas, dvasios vadas kun. J. Staškus, Raminta Pemkutė, Daiva Barskėtytė, Edis Šulaitis, Gaja Pemkutė, Rūta Končiūtė, Vitas Laniauskas, Darius Polikaitis, Edmondas Saliklis. Susipažinimo metu buvo išaiškinta bendra savaitės eiga ir taisyklės.

Smagu buvo matyti naujų veidų kursantų tarpe. Tai įrodymas, kad aktyvūs ateitininkai vis dar skleidžia žinias apie kursus ir bando įtraukti naujus narius.

Savaitės vakarinės programos buvo nepaprastai gerai paruoštos. Buvo aišku kursantams, kad vadovybė daug darbo įdėjo, planuodama kiekvieną vakarą. Prisiminimuose ypatingai ryškūs pasiliko susikaupimo vakaras, plakatų piešimas, atskiri mergaičių ir berniukų vakarai.

Susikaupimo vakaro tikslas buvo duoti kiekvienam progą asmeniškai praleisti vieną ramų vakarą drauge su Dievu. Žvakės, klasikinė muzika, skaidrės ir vadovų rūpestingai paruošti skaitymai sukūrė nuostabiai raminančią atmosferą.

Plakatų piešime kursantai atidžiai dirbo poromis, rinkdamiesi plakatų temas iš pašnekėsijų. Lig šiol buvo kalbėjęs Arūnas Čiuberkis. Per šį ypatingą pokalbį kursantai praleido pusę laiko gulėdami ant žemės (ne iš nuobodžio!). Iš tikrųjų turėjome gulėti ant žemės dėl įdomaus pratimo, kuris įrodė kalbos bei žodžio įtaką žmogui. Taip pat kun. Yla dėstė temą, kurioje įrodė, kad be žodžių nebūtų komunikacijos, kad žodžiai nėra pakankami.

Rasa Šoliūnaitė aiškino kalbos vartosena, įrodysdama, kad yra „skirtingos kalbos“ pagal amžių, subrendimą, išsilavinimą, profesiją ir tikslą. Patys kursantai nagrinėjo dialogų ir monologų tikslus. Dr. Petras Kisieličius įdomiai kalbėjo, aiškindamas ką „kalba“ tiksliai apima. Jis nuodėdžiai pateikė kursantams idėjų ir pastabų, kurios bus naudingos kalbų paruošime. Humoris elementas netrūko, ir kursantai, stebėdamiesi dr. Ki-

sieliaus pamėgdžiojimais, ne kartą linksmai juokėsi. Mergvakaris gerai pavyko. Mankštinomės, sekamos greitą muzikos tempą. Berniukai praleido tą laiką lauke, žaisdami vėliavėlių žaidimą. Kai jie grįžo į vidų, nevienas buvo atsimušęs į medį ar spygliuotą krūmą.

Laisvalaikis įvairiai praleido kiekvienas kursantas. Vieni miegojo (kai iš tikrųjų reikėjo naktį miegoti, o ne po pietų), kiti laukė organizavo žaidimus, tretį vaikščiojo arba virtuvėje maišė šeiminingai po kojomis.

Vitas Laniauskas aiškino, kaip vaikas turi integruoti paprastus paveikslus savo gyvenime (pvz. knygoje, lentelėje, aplinkoje) ir surišti šiuos „paveikslus“ su tartu žodžiu ir vėliau su spausdintu žodžiu. Patys kursantai parodė „kūno kalbą“ ir veido išraiškas. Rita Stukaitė mums parodė, kaip analizuoti savo braižą. Ji dėstė raidžių krypties reikšmę, ką ypatingai stiliai rodo apie patį žmogų. Rita Ostrauskaitė kalbėjo apie skaitybą ir gerus skaitybos įpročius.

Vadovybė apibūdino spaudą ir klausė. Linas Palubinskas nagrinėjo klausimą: „Kodėl klausomės muzikos?“ Jis labai tiksliai pasakė, kad gal mes bręsdami rasime kitą muzikos formą, kuri mums labiau patiks negu ta, kurios dabar klausomės. Turime bandyti daugiau girdėti ir daugiau klausytis!

D. Bindokienė dėstė rašybos temą. Kursantai aktyviai dalyvavo šiame pokalbyje. Vadovai stebėjosi kalbėtojos nepaprastu pajėgumu įjungti visus klausytojus.

Į Dainavą atvyko Andrius ir Lionė Kazlauskai. Andrius kalbėjo apie žodžiavimą. Kursantai nagrinėjo prekybininkų ir televizijos iškraipytas „garantijas“. Buvo pažvelgta

į reklamas, pvz. „geresnis negu betkada“. Analizavome anglinimą lietuviškų žodžių. Nemažai pririnkome pavyzdžių. Pvz. „Nepamiršk garbiųjų iš garažo išnešti, kai paparkysi mašiną draiveje“. Keli tikrai įsikarščiavo šiame pokalbyje. Nusprendėme kurti naujus lietuviškus žodžius, kai atsiranda plačiai vartojami žodžiai be tikslų vertimų. Pvz. „feedback“ — „grįžtysis“ (grįžtamasis santykis). Tuo būdu išlaikysime lietuvių kalbą grynesnę ir praturtinsime savo žodyną.

Saulius ir Daina Čyvai taip pat atvyko į Dainavą pabūti mūsų tarpe. Saulius savo pokalbyje puikiai surišo visas savaitės mintis ir išryškino logologijos svarbą. Jis iškėlė klausimus — ką mes su visais žodžiais darysime, kaip jais naudosis?

Sunkiai dirbome per šias kelias dienas, bet tikrai apsimokėjo, nes šiltoje lietuviškoje, ateitininkiškoje nuotaikoje praleidome laiką. Dainuodami ir besiklausydami įvairių kursantų kalbų, galėjome geriau vienas kitą pažinti. Mes visi pajutome tą ypatingą lietuviškumą, kuris glūdi mums. Tapome didele lietuviška šeima, maža lietuvių tautelė, gyvenančia Dainavos krašte.

Paskutinį vakarą įvyko tradicinė „iškilminga“ vakarienė ir talentų vakaras. Mergaitės susėdė prie stalų ir buvo meiliai berniukų apdovanotos rožėmis. Programos metu visi įkvėjęs dalyvių talentais. Po to įvyko šokiai. Sutikome Naujus Metus sprogdindami balionus ir apkabindami kiekvieną pasiekiamą žmogų.

Sunku buvo palikti draugus ir patogią Dainavos „šalėlę“, bet turėjome keliauti namų link. Atėjo laikas iš naujo pasiilgti draugu, spyglio ežero ir kelio vartų, kurie vėl laukia savo šeimos narių.

Violeta Slivinskaitė



Būsimo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai, išrinkti Š. Amerikos lietuvių jaunimo, posėdžiavo Klevelande š. m. kovo 19-20 d. Nuotraukos — prezidiumas. Iš kairės: SIGUTE LENKAUSKAITE, KRISTINA VESELKAITE, LINAS KOJELIS, ZITA BERSENAITE. Nuotr. R. Povilonio

Jaunimo pažiūra į tikėjimą

Š. m. vasario 19 d. studentų ateitininkų susirinkime diskutavome pastabas apie diskusijas, kurios buvo išspausdintos „Ateityje“ 1982 m. 8-9 nr. kaip dalis religinės studentų veiklos. Kiekvienas dalyvis pasirinko vieną iš tų pastabų ir iš to sekė diskusijos.

Pirmas pasisakymas buvo šis: „Visi vienu ar kitu būdu pateisina savo nusistatymus“. Žmonės sunku tikėti, tai sakoma, kad religija kvaila. Sekantis pasisakymas buvo šis: kartais sunku tikėti, nes moderniais laikais mokslas viską išaškina. Kilo klausimas, ar svarbu viską tikėti, ar tik prašyti tikėjimo, nes tikėjimas yra lengviausias ir kartu sunkiausias dalykas priimti. Šita idėja įvedė mus į sekančią pareikškimą: „Nėra maldos be tikėjimo“. Mes svarstėm, ar pirma reikia tikėti, kad galėtum melstis, ar malda duoda mums tą tikėjimą. Pradėjome kalbėti apie mažus vaikus, kurie, nors nesupranta Mišių, išmoka melstis ir paskui jiems ateina supratimas Mišių tikslo ir turinio.

Taip priėjome prie sekančių pastabų: „Tyla gali būti gera malda. Triukšmas nereikalingas Mišiose. Jį reikia pašalinti“. Mes nusprendėm, kad yra svarbu melstis ir su bendruomene garsiai, ir patiems tyliai. Triukšmas šventovėje, kuris neleidžia mąstyti, yra blogas dalykas, bet kai matom vaiką bandantį dainuoti ar melstis, ar bėgantį paskui aukų rink-

kėją, kad galėtų įmesti savo pinigėlį, mums darosi labai smagu.

„Mūsų veiksmai nurodo mūsų maldos svarbą“. Ši pastaba reiškia, kad žmonės turėtų ateiti į šventovę ir dalyvauti Mišių eigoje, o ne žiūrėti į mažiausius dalykus. Iš to kilo pastaba, kad Mišios gali būti labiau įspūdingos ne tik tada, kai gieda choras, bet ir kai žmonės gali tyliai susikaupti.

Posakis „mes esame vaikai“ reiškia Dievo vaikai, esą savo tėvų įtakoje. Dėl to ir diskutavome, kad tėvai turi rūpintis savo vaikais: a. neužtenka siųsti juos į pamokas; b. pamokos yra tik pagalbinis dalykas, o ne visuma. Tėvai turi namuose kalbėti lietuviškai ir elgtis kaip geriam katalikam dera.

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovai, dalyvavę susirinkime, diskutavo klausimą, kokie yra sąmoningo lietuvių bruožai. Buvo pabrėžta, kad neužtenka tėvams siųsti vaikus į tikybos ir lietuvių pamokas. Tėvai yra svarbūs ir reikalingi mokytojai, bet kiekvienas vaikas yra sau žmogus. Vaikui davę nurodymus tėvai turi juo pasitikėti, kad jis atsimins jų mokymą, pats bus atsakingas savo sprendimuose.

Buvo labai įdomu dalintis mintimis su kitais studentais ir pastebėti, kad mes visi turime tuos pačius rūpesčius ir sprendimus. Tegul tai būna nepaskutinė tokios diskusijos.

O. Jurėnaitė

Kongreso atstovų suvažiavimas

V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas greitai artėja, ir Kanados jaunimas jau ruošiasi kongreso studijų dienoms, kurios įvyks š. m. liepos 11-20 d.d. Kovo 19 ir 20 d.d. Klevelande įvyko Kanados ir JAV jaunimo kongreso atstovų suvažiavimas. Jo tikslas buvo pasirošimas studijų dienoms ir visam kongresui.

Atvyko 39 dalyviai: 12 atstovų ir 5 stebėtojai iš Kanados, 17 atstovų ir vienas stebėtojas iš JAV. Taip pat dalyvavo V PLJK bendros ruošos komiteto pirmininkė Violeta Abariūtė iš Detroito, V PLJK studijų dienų akademinių programos komisijos atstovė Danguolė Juozapavičiūtė iš Toronto ir dvi atstovės iš PLJS valdybos. Techninė suvažiavimo dalimi pasirūpino JAV LJS valdyba, programa — KLJS valdyba.

Šeštadienio rytas buvo skirtas aiškinimui suvažiavimo tikslo, atstovų pareigų, studijų dienų. Nuvažiavę į kongreso studijų dienas atstovai turės pareikšti savo krašto jaunimo norus bei rūpesčius. Darbo būreliuose jie suformuos siūlymus, kurie bus pateikti visiems atstovams per studijų dienų sesijas. Ten bus svarstomi įvairūs siūlymai ir pagaliau balsavimo būdu priimti arba atmetami.

Suvažiavimo dalyviai susiskirstė į darbo būrelius ir pasimokė, kaip sudaryti konkretų siūlymą.

Po pietų dalyviai vėl susirinko ir stebėjo suvažiavimo sesiją. Po šio vaidinimėlio visi dalyvavo tikros sesijos repetitijoje, o darbo būrelių vadovai pateikė anksčiau paruoštus siūlymus. Dalyviai juos svarstė ir pagaliau balsavo. Jie baigė darbą, jausdamiesi truputį daugiau pasiruošę.

Sekmadienį po Mišių suvažiavimas susirinko pasidalinti informacijomis. JAV atstovai buvo painformuoti apie tas temas kurios buvo svarstytos Kanados atstovų posėdyje vasario 12 d. Toronte. Taip pat buvo iškeltos kelios jaunimui svarbios ir aktualios temos, kurios bus giliau svarstomos kongreso studijų dienose.

Suvažiavimas turėjo ir politinį bruožą. Linas Kojelis iš Vasingtono iškėlė reikalą šio suvažiavimo dalyviams protestuoti prieš kun. A. Svarinsko suėmimą Lietuvoje. Suvažiavimas parąšė tris laiškus šiuo klausimu ir juos nusiuntė Alan MacEachen — Kanados užsienio reikalų ministrui, George Shultz — JAV užsienio reikalų ministrui ir Juri Andropovui — Sovietų Sąjungos valdytojui.

Taip pat buvo išsiųstas raštas William French Smith (Attorney General with the Uni-

ted States Dept. of Justice), reikšiantis suvažiavimo dalyvių protestą prieš JAV valdžios „Office of Special Investigations“ kolaboravimą su sovietų valdžia, įjėskant lietuvių kilmės karo nusikaltėlių. Laiškus pasirašė visi suvažiavimo dalyviai.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu. Morkus Sungaila

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

KONGRESO UŽDARYMO IŠKILMĖS MONTREALYJE įvyks 1983 m. liepos 21-24 d.d. Po ambasadų lankymo dienos Otavoje ketvirtadienį, liepos 21 vakare į Montrealį atvyks apie 150 studijų dienų dalyvių. Įvairių ekskursijų dalyviai Montrealį pasieks sekančią dieną — liepos 22, penktadienį, kongreso uždarymo iškilimams. Liepos 22, penktadienį, 12.00-2.00 v.p.p., įvyks vietinės spaudos konferencija „Sheraton Mount Royal“ viešbutyje. Ji bus globojama Kvebeko provincijos imigracijos ministerio Gerald Godin. 7 v.v. bus susipažinimo vakaras — šokiai McGill universiteto patalpose.

Liepos 23, šeštadienį, dienos metu iš „Sheraton Mount Royal“ viešbučio vyks įvairios ekskursijos apžiūrėti miesto lietuvių kalbą. Vakare 7 v. — iškilmingas kongreso pokylis su šokiais naujame „Palais de Congress“ pastate miesto centre, netoli Montrealio senamiesčio.

Liepos 24, sekmadienį, pietų metu iškilmingos Mišios Montrealio katedroje. Apie 3 v.p.p. — uždarymo koncertas „Expo Theatre“ pirmoje saloje (Havre) Expo '67 patalpose. Vakare — atsisveikinimo šokiai McGill universiteto patalpose.

NAKVIYNĖS. Sudaryta nakvynių komisija, per kurią galima gauti nakvynės arba Montreal University Residence arba „Sheraton Mount Royal“ viešbutyje.

Uždarymo savaitgalio komisijai pirmininkauja Rasa Lukoševičiūtė Montrealyje (516) 934-4654.

JAUNIMO KONGRESO REGISTRACIJOS BŪSTINĖ Čikagoje veiks nuo pirmadienio iki penktadienio 6-8 v.v. Čikagos laiku, šeštadieniais ir sekmadieniais 10-12 v.v. Visais reikalais galima skambinti (312) 778-2200.

JAUNIMO KONGRESO REGISTRACIJOS REIKALAIŠ KANADOJE prašome kreiptis pas Nijolę Vitkaitę Toronte (416) 769-4085.

REIKALINGOS NAKVYNĖS TORONTE liepos 16 d. nakčiai. Į Torontą atvyks 150 jaunimo iš 13 kraštų, kuriems reikalinga nakvynė. Galintys parūpinti nakvynę bei atstovus pasiimti liepos 16 d. išnustatytos vietos, atvežti į priėmimą Lietuvių Namuose šeštadienio vakare ir į Mišias Prisikėlimo parapijoje liepos 17 d. prašomi pranešti Irenai Petrauskienei 535-3847.



V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso akademinių programos komisija. Iš kairės: sesuo Ignė Marijošytė, Birutė Bublėnė; stovi: Arūnas Čiuberkis, Rusnė Kasputienė, Dovas Šaulys, Rūta Giedraitytė (trūksta kun. A. Saulaicio, SJ, ir Viktorijos Lenkauskaitės)

Laukiant jaunimo kongreso

Kai mūsų visuomenė ir mes pradėjome atsigauti nuo baisių II D. karo pasekmių, pamatėme, kad neviską praradome. Mumyse liko nuostabios dalykos — esmė! Mes manėme, kad be žemės žūsime. Atsitiko su mumis tai, kas atsitinka kaikiuriuose kituose persekiotuosiuose. Mumyse sustiprėjo tautos pajutimas, savęs sutapatinimas su tauta. Iš to išsivystė dainų, poezijos ilgės, meilė; iš to kilo stovyklų, suvažiavimai, kongresai. Mes pasiryžom nežūti ir sugebėjome tai padaryti.

Drauge išsivystė ir laikas neigiamo, išdidaus. Išsikibę į savo supratimą, įsitvirtinę savo grupėje, įsitikinome, kad matome teisingai. Kai aplinka mūsų nemaitino pakankamai, maitinome ir palaikėme patys save.

Jaunimo kongrese išryškėja didybė ir menkumas mūsų gyvybingumo ir pasaulėjautos. Kad kongresas gali įvykti, yra nuostabu. Kad jis gali įvykti įvairiuose kraštuose, tai nuostabu ir džiugu. Ruošdamiesi šiam dideliui įvykiui, susikertame — tai mūsų silpnybė.

Vienoje gyvenimo plotmėje turtas ir gausumas valdo mus. Yra liūdna pastebėti: mes įpratome ir savo visuomenėje manyti, kad kur skaičiai ir pinigai, ten teisingasis tautišku-

OSI Kanadoje?

Ar yra tokia galimybė? — klausė susidomėję moksleiviai ateitininkai, grįžę iš žiemos kursų. Atsakyti į tą klausimą ateitininkų susirinkime buvo pakviesta adv. Joana Kuraitė-Lasienė — Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkė. Ji paaiškino, kad OSI (Office of Special Investigation) šiuo metu yra tik JAV-se. Jos tarnautojai pradėjo plačią veiklą, nukreiptą prieš atvykusius iš Rytų Europos kraštų, kaltindami juos kaip karo nusikaltėlius. Amerikoje veikia įstatymai, kuris palengvina išstėmimą tų žmonių, kurie netiksliai užpildė pilietybės blankus. Dažniausiai OSI pareigūnai įieško tų, kurie prisidėjo prie žydų tautos naikinimo.

Kanadoje yra kitaip. Tokio įstatymo nėra. Adv. Kuraitė-Lasienė atkreipė dėmesį į Helmuto Raucos atvejį. Teismas turi nuspręsti, ar Kanada turi teisę išstėmti savo pilietį. Jeigu nuspręst kad ne, tai pridedas politinis žydų spaudimas įvesti panašų įstatymą kaip Amerikoje. Žinoma, mūsų valdžiai būtų mažiau darbo, jeigu galėtų nusikaltėlius išstėmti.

Susirinkimo metu buvo paminėta tema karnavalui — „Lietuviškų pasakų karalystė — Meškiukas Rudnosiukas“ ir nutarta pardavinėti dešreles, kavą ir vaisvandenių. Buvo sudaryti komitetai karnavalo ruošai.

Po paskaitos buvo aptarti įvairūs einamieji reikalai ir vėliau metu pasikalbėta su adv. J. Kuraite.

Rimas Prakapas, sekretorius

JAU UŽSIREGISTRAVO per būstinę Čikagoje: 18 dalyvių iš JAV ir 1 iš V. Vokietijos; atstovai: 1 iš Švedijos, 4 iš Australijos ir 13 iš JAV. Registracija vyksta. Visi raginami greičiau užsiregistruoti.

GJP

mo supratimas, ten gyvastingumas nenugalimas.

Ką bandau pasakyti? Kiekvienas sąmoningas asmuo, išvykdamas iš Lietuvos, išsiviežė savo tautos supratimą. Tą supratimą ir meilę jis puoselėjo ten, kur apsigyveno, pagal to krašto sąlygas. Mažame Brazilijos užkampyje galima rasti tiek pat svarbią įvairumą mūsų bendrą charakterį, kiek ir Čikagoje. Nuostabu, ar ne?

Bet iš tikrųjų nenuostabu. Mūsų tautos istorijoje pakartotinai matyti, kad tauta išlaikoma branduolio, dažnai neturtingo, o ne vadinamo elitu, ne įspūdingų vadų, nors ir jų reikia.

Kai suvažiuosime į kongresą, pamatysime, kad mūsų dalis yra ir Vokietijoje, ir Argentinoje, ir Kanadoje, ir Australijoje.

Mūsų sąmonė turi plėstis; mes turime matyti save ne kaip lietuvišką pasaulio centrą su vienintelėmis teisingomis mintimis ir atsakomybe kitus apšviesti. Mes, šiaurės Amerikoje gyvenantys, esame tikrai dalis. Ir nėra aišku kuri dalis mūsų tautos. Ar vertybės, kuriomis grindžiame savo veiklą, yra tikrai tos, kurios šimtmečiais išlaikė lietuvių lietuviškus? Ar negalime išmokyti ką nors iš žmogaus, sunkiai sudedant lietuvišką sakinį, bet nepasiduodančio nutautėjimui, nors gyvenančio nuolatiai nuo lietuvių?

Gyvendama ir lankydamosi kituose kraštuose, dažnai pastebėdavau šiaurės Amerikos vyresniojo brolio kompleksą lietuvių tarpe. Man kartais būdavo gėda, kad iš ten pati esu. Po gyvenimo kitur, po lankymosi šeimose ir bendruomenėse, po daug skausmo ir po dar daugiau džiaugsmo pradėtu supratu: jei liksim lietuvišiais, tai ir todėl, kad netikėtose vietose, paprastose sąlygose, tyliuose namuose gyvuoją Lietuva — jos papročiai, mąstymas ir gyvi jausmai.

Mūsų liaudies dainose yra daug švelnumo. Mūsų tautiniai raštai ramūs. Mūsų žvilgsnis į pasaulį ir į visatą ateina iš nepajudinamos gėlmės, kurią mūsų protėviai iš savo gamtinio ir antgamtinio tikėjimo bei svajonių sukūrė. Kadai mes kariavome ginklais — nebuvo meiliai. Kadai mes daug kas pažino. Gal tai buvo svarbu. Gal svarbu garsas, kuris sklinda iš mūsų didžiųjų centrų. Bet visada buvo švelnumas, nusilenkimas žemei ir dangui, nuosirdumas kitam, nedrąsumas ir nenoras kištis, užsipuliti, drumsti, įskaudinti.

Tai kažkaip liko tokiu mūsų. Mes dabar jaučiame, kad turime pasireikšti, laimėti, kad mūsų idėjos turi būti priimtos taip, kaip jas suprantame. Taip, į kongresą atsivešime savąsias vertybes, kaip jas suprantame. Taip, kaip jaučiame priimsime iš kitur atvykusį jaunuoį. Todėl mes turime išlaisvinti savyje tas susikaupusias dainas, jų švelnumą, jų paprastumą. Radę tą paprastą mūsų grožį, nepasimesime, nesigirsime ir nepulsime, bet dalyvausime ir suksime vieną didžiausių bei nuosirdžiausių mūsų tautos, ypač jos jaunosios dalies, švenčių. Susitikime kaip broliai — savo širdyse laisvi, savo mintyse atviri, savo tikslu vieningi, nors ir nevienodi.

Marija Saulaitytė-Stankuvienė

Pasaulio Lietuvių Dienos

Jau išleistas renginių tvarkaraštis. Laikas pasirūpinti nakvynėmis

ALFONSAS NAKAS

Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos (jas trumpiname į II PLD) jau tiek arti, kad, kaip anoj dainoj, "žirgą reik balnoti" ir paskutinius pasiruošimus vykti Čikagon atlikti.

Rengėjų komitetas su įvairiom komisijom išsiųsęs dirba, tik tų darbų rezultatai nevisada spaudą ir jos skaitytoją pasiekia. Čia rašančiajam siunčiami protokolų nuorašai byloja, kad kone kiekvienas posėdis trunka po dvi dienas (vienos vakare prasidėjęs, kitos pirmosiomis valandomis baigiasi). Kad rengėjų grupę sudaro narsūs žemaičiai ir lietuviai, matome nuotraukose: ir dvi dienas posėdžiavę, beveik visi dar įstengia fotografuoti šypstis...

Kovo vidury iš spaustuvės išėjo dailus, kultūringas "II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ RENGINIŲ KALENDORIUS". Spausdintas atskirai lietuvių ir anglų kalbomis (angliškai pavadintas "THE SECOND LITHUANIAN WORLD FESTIVAL CALENDAR OF EVENTS"). Jo dydis — 11x8.5 colio (kad būtų aiškiau metrinę sistemą naudojančioms — mašinos rašo lapo).

Trigubai sulankstytas, tad telpa į betkokią kišenę. Spalvos — balta ir juoda. Kelių dydžių raidynė ir mažiausios labai ryškios, matomos net prieblandoje. Trigubai lapą sulankstčius, šešios skiltys yra ir šeši siauri puslapiai. Pirmajame — jau minėtas pavadinimas ir šešios emblemos (turbūt šešių pagrindinių II PLD renginių ženklai?). Sekančiuose keturiuose puslapiuose — 23 (taip, dvidešimt trijų!) II PLD renginių tvarkaraštis. Paskutiniajame puslapyje paaikškinti PLD tikslai, informuojama, iš kurių kraštų tautiečiai į Čikagą susirenka, paminimi svarbiausieji PLD momentai, pateikiamas adresas aukoms ir informacijai. Angliškajame tvarkaraštyje apie aukas nutyliama ir už tai paruošęs tenka tik pagirti.

Skaitytojai teatleidžia, kad taip daug apie renginių tvarkaraštį prirašiau. Mano nuomone, šis kuklus, kelių gramų leidinėlis bus svarbus visiems, kurie dalyvaus II PLD. Jį rankoje ar kišenėje turintieji žinos, kas, kada ir kur vyksta. Čikagą mažiau pažįstantiems bereikės tik išsiaiškinti, kaip vieną ar kitą adresą pasiekti.

Nė nebando perspausdinti renginių tvarkaraščio detalių. Noriu tik priminti, kad renginių tvarkaraštį paruošė

labai kukli II PLD spaudos komisijos pirmininkė Ritonė Rudaitienė.

Kur nakvosite?

II PLD svečiams, Čikagoje neturintiems giminių ar draugų, jau laikas susirūpinti nakvynėmis. Nakvynių komisija susitarė su septyniais viešbučiais, kurie mūsų tautiečius mielai priims, tik prašo kambarius rezervuoti iki gegužės 15 d.

Štai viešbučių adresai ir kambarių kainos:

Bismarck Hotel, 171 W. Randolph St., Chicago, IL 60601, tel. (312) 236-0123. Už parą vienam asmeniui 20 dol. (visų viešbučių kainos žymimos JAV doleriais).

Radisson Hotel, 505 N. Michigan Ave., Chicago, IL 60611, tel. (312) 944-4100. Nuo 15 iki 20 dol. asmeniui.

Holiday Inn, 7300 S. Cicero Ave., Chicago, IL 60629, tel. (312) 581-5300. Nuo 23 iki 28 dol. asm.

University of Illinois Medical Center Campus, 1933 W. Polk St., Chicago, IL 9 dol. už parą studentams.

Sheraton Midway Airport Inn, 5400 S. Cicero Ave., Chicago, IL 60638, tel. (312) 581-0500. Nuo 12 iki 19 dol. asm.

Best Western — Caesar's Inn, 9001 W. 79th St., Burbank, IL 60459, tel. (312) 423-1100. Nuo 11 iki 17 dol. asm.

Hilton Inn of Oak Lawn, 9333 S. Cicero Avenue, Oak Lawn, IL 60453, tel. (312) 412-7800. Už parą — 30 dol. asmeniui.

Primenama, kad sporto šventė, dainų šventė, jaunimo kongresas, operos spektaklis ir banketas vyks Čikagos centre, tad netoli nuo Bismarck bei Radisson viešbučių ir U. of Illinois bendrabučių studentams. Kiti čia paminėti viešbučiai yra arčiau Jaunimo Centro, kur bus PLB seimo posėdžiai, parodos, jaunimo šokiai.

Verta šia proga dar priminti, kad bilietus į renginius (dainų šventę, "I Lituanii" operos spektaklį ir kitus platina Vaznelių "Gifts International" krautuvė, 2501 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, tel. (312) 471-1424. Bilietus užsisakyti, ypač į dainų šventę, patariu nebedelsiant, ir tai ne laišku, o telefonu. Tik telefonu susižinojus, kokių kainų bilietų dar galima gauti, adresas pravers sutartą čekį siunčiant.

Tiek šį kartą. Ruoškimės į II Pasaulio Lietuvių Dienas visi! Trečiųjų PLD reikės visą penkmetį laukti, o penkeri metai išseivijos gyvenime labai ilgas laiko tarpas.

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1047. Danatienė Birutė	\$100
1048. Lietuvių skautų sovyklavietė Romuva	100
1049. Kriščiūnas Eugenijus ...	100
1050. Čapkauskienė Gina	100
1051. Toronto skaučių tuntas "Šatrija"	100
1052. Čepas Linas	100
1053. Vaitkevičienės Bronės atm.	100
1054. Valinsko Zenono atm.	100
1055. Murkūnas Juozas	100
1056. Vytautas Paulius-Darius	100
1057. Guntulių — Justino ir Antaninos atm.	100
1058. Dailydienė Vida	100
1059. Kuras Paulius V.	100
Martinėno Leonardo atm. (aukojo M. Šenferienė	25
J. Karosas	20

ĮNAŠUS PAPILDĖ:

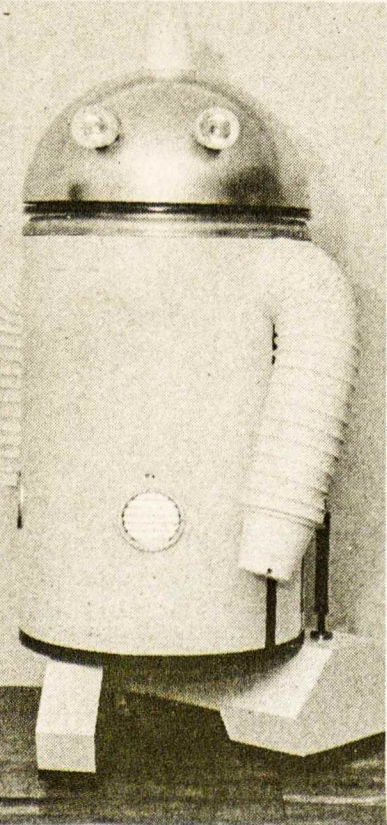
23. KLB Otavos apylinkė	iki \$6600
59. Čepo Stasio atm.	455
72. Lukošius Kostas	300
98. Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas ...	1600
109. Balsys Leopoldas	600
156. Narkevičius Vincas	800
197. KLB Edmontono apyl. (Vasario 16 proga)	570
198. Karbūno Leono atm.	1200
257. Prišas Juozas	900
326. Stankai — Vanda ir Kazys .	650
354. Vitkūnas Jonas	2900
718. Agurkiai — Vitoldas ir Genovaitė	800
807. Rakauskai — Pranas ir Elizabeth	4000

Visi džiaugiasi naujų tautiečių įsijungimu į Fondo narių eilę, taip pat ir įnašus papildžiusiais. Geri darbai niekada nežūsta. Savo pareigos Tėvynei negalime užmiršti — ją reikės atstatyti. Čia tokio pat svarbumo darbas — paremti jau-

nimą bei jų organizacijas, kad jie nenutoltų nuo lietuviškos šaknies. Girtinas Edmontono lietuvių duos-numas Vasario 16 proga renkant aukas.

Dėkinga jum visiem! —

KLF valdyba



I "Vilniaus" karalaitės rinkimus Toronto Lietuvių Namuose balandžio 30 d. atvykę ypatingas svečias vardu ER-2-D-2. Jis pats vaikšto, kalba lietuviškai ir labai nori susipažinti su baliaus dalyviais. Jį suprojektavo Jurgis Valaitis, Raimundas Šiaučius ir Jeff Shannon. Nuotr. R. Puterio



KLJS ir JAV LJS valdybų surengto Š. Amerikos lietuvių jaunimo atstovų būsimame kongrese suvažiavimo prezidiumas Klevelande š. m. kovo 19-20 d.d. Iš kairės: NIJOLĖ VYTAITĖ, KLJS informacijos sekretorė, ZITA BERSENAITĖ, KLJS pirmininkė, MORKUS SUNGAILA, KLJS vicepirmininkas, VITAS PLIOPLYS, JAV LJS pirmininkas. Nuotr. R. Povilonio

Britanijos lietuvių atstovų suvažiavimas

S. KASPARAS

Sekmadienio posėdžiai

1983 m. kovo 19-20 d.d. Londono Lietuvių Namuose įvyko metinis D.B. Lietuvių Sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 17 skyrių su 20 atstovų ir kelių organizacijų po vieną atstovą. Suvažiavimas pradėtas valdybos pirm. Z. Jurė įvadinio žodžiu ir pagerbimu pernai mirusių narių.

Neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos Algis Šveikauskas kalbėjo apie dr. Joną Basanavičių ir jo leistą "Aušrą". Jis jautriai perkėlė žmones į anuometinį laikotarpį, kai Lietuvai "Aušra" nešė dienos šviesą, o "Varpas" žadino keltis naujam gyvenimui.

Z. Juras pasiūlė, kad suvažiavimo pirmininku būtų išrinktas H. Vaineikis, o sekretoriumi P. Popika. Suvažiavimas su šiuo pasiūlymu sutiko. Rezoliucijų komisijon pasiūlė J. Vilčinską, dr. S. Kuzminską ir A. Bučį.

Žodžių suvažiavimą sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas, Europos skautų rajono vadas skautininkas S. B. Vaitkevičius. Raštu sveikino A. Dzidolikas, kun. dr. S. Matulis, MIC, Bendrijos ir žurnalo "Šaltinis" vardu. Kun. dr. J. Šakevičius, MIC, sveikindamas suvažiavimą, kvietė dalyvauti sekmadienio pamaldose Londono Šv. Kazimiero šventovėje.

Europos skautų rajono vadas įteikė skautų ženį P.B. Varkalai ir M. Varkalienei už nuopelnus skautijai.

Pranešimai

Pareigūnų pranešimai buvo atspausdinti "Europos Lietuvyje", todėl jie suvažiavime buvo tik papildyti. Valdybos pirm. Z. Juras pasiūlė, kad suvažiavimas išrinktų Petrą Mašalaitį sąjungos garbės nariu. Suvažiavimas plovimu šį pasiūlymą priėmė. Po to pirmininkas siūlė apsvarstyti solistės Romos Mastienės iš Čikagos kvietimą koncertui Londone, Lietuvių Dienos Wolverhamptone reikalus, atstovų siuntimą į PLB seimą Čikagoje ir rezoliuciją, kad DB Lietuvių Sąjungos Akcinė Bendrovė perimtų likusias LN Bendrovės akcijas.

Tarybos pirmininko pranešimas buvo kuklus — daugiau neatliktų darbų negu atliktų. Praėjusiame suvažiavime tarybai buvo pavesta atlikti daug darbų, kaip pvz. įstatų pakeitimai. Atrodo, kad Sąjunga tapo akcine bendrove. Įstatų negalima taip pakeisti, kad tikėtų lietuviškai veiklai, nes krašte veikiančių bendrovių įstatai yra pritaikyti prekybos ir pramonės reikams, o ne visuomeninio pobūdžio organizacijoms. Tad taryba ir net pati valdyba nieko reikšmingo negali tuo reikalu atlikti.

Tautos Fondo pranešimą padarė J. Vilčinskas ir pažymėjo, kad per metus gauta tik 725 sv. aukų. Tautinės Paramos Fondo pranešimą padarė dr. St. Kuzminskas. Esą gauta aukų 2035 sv. per 1982 metus. Fondas remia Lietuvoje į sunkesnę būklę patekusių tautiečius. Jis labai pageidavo, kad Britanijos lietuvių jaunimas įsijungtų į Tautinės Paramos Fondo veiklą.

Revizijos komisija (P. Popika, S. Steikas, A. Žukauskas) pranešė, kad atskaitomybė vedama tvarkingai.

Jaunimo Sąjungos pranešimą padarė jos pirm. V. Juraitė, pažymėdama, kad Jaunimo Sąjungos veikla plėsis. Numatomas jaunimo koncertas, lietuviško jaunimo savaitgalis Lietuvių Sodijoje ir Jaunimo Sąjungos suvažiavimas.

Diskusijose labai daug laiko praleista svarstant Wolverhamptono Lietuvių Dienos klausimus, nors tai vietinio rengėjo — skyriaus reikalai. D. Banaitis (Rochdale) paklausė, ar Lietuvį Sąjunga palaiko ryšius su VLIKu, ALTa ir PLB valdyba. Atsakyta, esą bandoma bendradarbiauti su visomis lietuviškos institucijomis. Šiais metais labai mažai buvo minimos tarptautinės organizacijos dėl, matyt, praėjusiose suvažiavimuose kilusių triukšmingų diskusijų.

PRISIMENANT

A+
Jonas Elvikis
ir
Saulius Steigvilas



prieš 10 metų staigiai iškeliavo nepasakę sudiev nė vienam. Niekas nežinojo Augščiausiojo skirtų jiems planų. Pačiame gyvenimo ir gamtos pavasaryje jie iškeliavo nesugrįžtamai. Liko tik brangūs jų atminimas ir gilus skausmas.

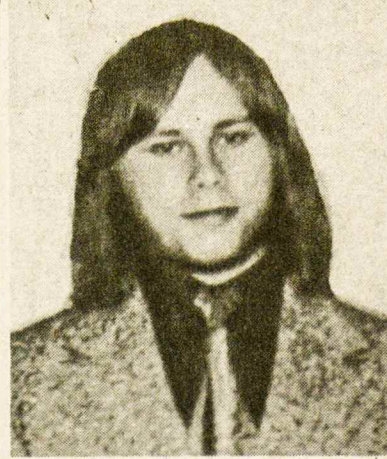
Šiais metais gegužės 5 dieną sueina 10 metų, kai jų kūnai ilsisi Mississaugoje lietuvių kapinėse po berželiais. Taip pat dalis mūsų mirė kartu su jais.

Pamaldos už juos bus gegužės 5 dieną Hamiltono Aušros Vartų šventovėje, o gegužės 6 dieną —

Delhi lietuvių šventovėje. Prašome visus, kas galėtų, dalyvauti ir pasimelsti.

Liūdi Jono motina,
sesuo, brolis su šeima
ir giminės.

Liūdi Sauliaus tėvai,
broliai, sesuo
ir giminės



A+
VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

jo žmonai Janinai, dukrom — MARY-ANNE su šeima, VIKTORIJAI, RITAI ir visiems giminėms reikiame gilią užuojautą —

A. S. Podsideckis ir šeima
D. G. Bonner ir šeima
J. J. Vitkūnas ir šeima

Reikia jūsų verslui pagalbos?

ONTARIO JAUNIMAS YRA PASIRUOŠĘS DIRBTI

Jei šią vasarą norite atlikti papildomus darbus savo versle, samdykite jauną žmogų. Ontario jaunimas yra pasiruošęs dirbti, o Ontario valdžia mokės jums \$1.25 (valandą iki \$50 per savaitę už kiekvieną dirbantį jaunuolį. Šis pagalbinis priedas mokamas iki 4000 valandų kiekvienoje vietoje, kur samdomas jaunimas.

Tai Ontario jaunimo įdarbinimo programa — OYEP (Ontario Youth Employment Program)

Turite teisę į OYEP, jeigu:

- Dirbate savo versle arba ūkyje Ontario provincijoje bent vienerius metus prieš 1983 metų balandžio 11 dieną.
- Galite duoti prižiūrimo darbo nuo 25 iki 40 valandų (savaitę tarp 8 ir 20 išstisų savaitių).
- Galite duoti naują darbą prie to, ką jie normaliai galėtų atlikti tarp balandžio 11 ir spalio 16 dienos.

Turi teisę į darbą pagal OYEP, jeigu:

- Yra 15-24 metų amžiaus
- Gyvena ir turi teisę dirbti Ontario provincijoje
- Nėra darbdavio giminės

Pernai OYEP pagelbėjo Ontario ūkininkams ir verslininkams pasamdyti per 50,000 jaunuolių.

ONTARIO VYRIAUSYBĖ DIRBA, KAD PADĖTŲ ŽMONĖMS

Ministry of Municipal Affairs and Housing

Ontario

Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier





Kunigas STASYS YLA (kairėje) tautinėje delegatūroje V. Vokietijoje stovykliniais laikais. Šalia jo — kun. dr. J. VAIŠNORA, MIC, delegatas kan. F. KAPOČIUS ir kun. ANT. ŠIDLAUSKAS. Nuotr. B. Gaidžiūnas

Teko būti arti vienas kito

Kunigą Stasį Ylą atsisveikinant ir bendros kančios dienas prisimenant

BALYS GAIDŽIŪNAS

Kai mirtis paliečia artimą ir mylėtą žmogų, tada stabtelė, įbedi akis į praeitį ir imi galvoti: kas gi mus rišo, suartinio, draugystę išlaikė? Su kun. Stasiu nei drauge mokėmės, nei buvom vienos profesijos, vieno drauginio gyvenimo nariai, nei tų pačių ideologinių pažiūrų. Nė vienas čia minėtas pažymys mūsų neįjungė, o arti mi buvom. Mylėjom kaip kunigą, žmogų, visuomenininką, rašytoją. Tiesa, vienas ryšys mus jungė: buvom išėję načienės Vokietijos pažeminimo ir sunaikinimo stovyklą, išmokę pakelti ir pačius pikčiausius smūgius.

Sustikdavom, pasikalbėdavom, daug kur vienuodai sutardavom, pasikeisdavom laisvais. Ir visada, jei kuris ką parašydavom ar atspausdindavom. Ypač gyvenant Vokietijoje, kai tautinė delegatūra buvo atskėlusį Kirchheimą, netoli nuo Pfullingeno — VLI-Ko kolonijos. Čia kun. Stasys dažnai buvavo, nes jo artimas ideologinis draugas prof. J. Brazaitis, kaip kiti pasi-juokdavom, gyveno ant mano galvos (antrame to paties namo augė). O pajaukavimo priežastis buvo politinė. J. Brazaitis buvo Fronto Bičiulių dvasinis vadas, o man teko vadovauti Tautinio Sąjūdžio veiklai. Taigi ar ne pavojus? Žinoma, tai humoristika, nes sugyvenom gražiai, o kai kun. Stasys pas jį atvažiuodavo, viešėdavo ir pas mus. Gyvendami uždaro ir mažos kolonijos gyvenimą, ruošėm mažus literatūrinius vakarus, bendras Velykas, bendras Kūčias.

Čia atvykęs kun. Stasys lankydavo ir kitus tos kolonijos narius. Vieną sekmadienį pavijom Kiprą Bielinį, einantį iš pamaldų. Juokaudamas ir pasakiau: šiandien visi — katalikų, tautininkų ir socialdemokratų veikėjai bendrose pamaldose, o rytą VLIKO posėdyje pasipešiosim. Kipras nusijuokė ir pasakė: vakar man vizitą padarė kun. Stasys Yla. O kur aš jam padarysiu revizitą? I tautinę delegatūrą nenuvažiuosiu, o jis mielas ir šviesus žmogus. Sužinojau, kad jis šiandien čia laikys pamaldas, tai jam revizitą padariau šventovėje.

Manau, ta maža gyvenimo iš-karpėlė tik parąskina tu dviejų asmenų bendravimo platumo skalę. O tokio bendravimo dabar labai pasigendame mūsų vadinamuose veiksmuose ir veiksmeliuose. Jei dažniau vieni su kitais susitikti, nebūtų piktoko purkštavimo.

Kun. Stasys, kaip ir Kipras Bielinis pastebėjo, buvo labai šviesus žmogus. To šviesumo jis visur įtieskojo ir jį greit įsisavindavo. Tik nemė-

go, kaip pats yra išsireiškęs, tinkuotų, netikrų, suktų veidų. Tokius bandydavo taisyti ir nevengdavo jiems net atviresnį žodį pasakyti. Gal už tai darbais turtingo savo gyvenimo kely nebuvo puošiamas nei titulai, nei ordinarai. Už Dievą ir tėvynę ėjo ir skaudžiu kančios keliu. Jo kacete rašytų eilėraščių rinkinyje, išleistame rankraščių teiseimis, viršelyje yra atspausdintas politinio kalinio 21257 numeris, o įžangėlėje taip parašyta: „Žmogus praėjo kalėjimus, buvo varinėjamas tarp fronto barikadų, slėpėsi Varšuvos griuvėsių artumoje, žygiavo per geležinę sieną į brolių tremtį. Giliausi jo išgyvenimai buvo kacete, kur praleido dvejus metus“.

Kada kun. Gediminas Kijauskas pašaukė telefonu, kad iš Čikagos gauta žinia, jog ten, nuykęs į politinių kalinių suvažiavimą ir pasilikęs dar keliom dienom, mirė kun. Stasys Yla, kaip ir pasimetėm. Nejaugi tai tiesa? Žmona, kuri kun. Stasį pažinojo taip pat daugelį metų, jį visad vadino tikru ir mielu kunigu, tuoj išsitarė: kodėl netikėtai turi mirti patys geriausias ir reikalingiausias? Kodėl?

Pro mūsų gyvenamą kaimą, važiuojant šeštuoju keliu, kasdien praslenka kelios liūdny laidotuvių eisenos ir Visų sielų kapinės. Ten sugulęs jau didelis miestas ir lietuvių. Kai tokias eisenas pamatai, prisimeni ir visur kitur mirusių artimuosius. Dabar į tų prisimintų eilę netikėtai įsiriškia kun. Stasys. Skaudu, bet taip yra.

Atsisveikindami su nelauk-tai išėjusiu kun. Stasiu, su didele meile prisimenam, kad kaipda teko būti arti vienas kito, patirti didelį draugiškumą, gilų žvilgsnį, brolišką širdį ir raminantį žodį.

Prieš mane guli dar vienas tuščias popieriaus lapas, kurin rašau tokius su a.a. kun. Stasiu atsisveikinimo sakinius:

Kai sėsdavai kalbėt už stalo, Atrodė, ir Dievas sėdosi šalia. Kieno kalbėjai lūpom? Savo, To nematomo, bet esančio valia?

Visiems dalydavi po pilną saują — Jaunų būriams, ir tokiem kaip aš.

Sakydavi: plačiau duris į saulę!

Ir vis tikėjai, kad saujos nuošimčius atneš.

Dabar pavasaris, pats laikas sėti.

O paukštis neša liūdną išėjimo žinią.

Jei už žvaigždynų susitiksime pakalbėti —

Ir ten kalbėsime apie pareigas tėvynei.

Tavo — Balys Gaidžiūnas

Atsiūsta paminėti

Kostas Burbulis, ŠVENTASIS RASTAS. Apaštaly laiškas. Apie reikšmą. Čikaga 1982 m., 215 psl.

Kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC, JONAS PAULIUS I. Nuo Alpių kalnų slėnio iki apaštalo Petro sost. Išleido "Krikščionis gyvenime" (P.O.B. 608, Putnam, CT 06260, USA). Viršelis — Pauliaus Jurkaus. Putnam, CT, 1982 m., 67 psl. Kaina — \$1.00

ŠALTINIS, 1982 m. 5(1354) nr. Redaguoja kun. dr. S. Matulis, MIC. Administruoja J. Dubickas. Metinė prenumerata \$6, su kalendoriumi — \$9. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, G. Britain.

LIEUVIŲ DIENOS, 1982 m. 10(329) nr. Leidėja — A. Skirius, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, USA. Metinė prenumerata — \$20.00, Kanadoje — \$25.00.

INFIerno DE HIELO. Dalios Griškevičiūtės atsiminimai iš gyvenimo Sibire. Išleido ispanų kalba Comite Catolico Lituanico en Colombia. Išvertė Danutė Rosales.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA, No. 54, Aug. 15, 1982. American publication February 1, 1983. Translated by Rev. Casimir Pugetičius, published by the Lithuanian R. C. Priests' League of America, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

Marija Danguolė Tamulionytė, LIETUVIAIS NORIME IR BŪT. Vadovėlis lietuviškai nemokantiems. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba. Chicago 1982 m., 394 psl. Kaina — \$20. Mokykloms ir platintojams duodama nuolaida. Adresas: A. Kareiva, 6959 So. Richmond, Chicago IL 60629, USA. Tel. (312) 737-4246.

“Marco Polo Lietuvoje”

Birutės Pūkelevičiūtės posūkis smulkiojo prozo

VYTAUTAS A. JONYNAS

Nors skaitytoji žinomas B. Pūkelevičiūtės darbštumas, nagingumas, a p s u k r u m a s “marketing” srityje, bet ji vis nesiliauja mus stebinusi savo sugebėjimais, ypač produktin-gumu. Rodos, nespėjom atsi-gauti nuo jos stamboko roma-no “Devintas lapas”, laimėjusio “Draugo” premiją, o šit prieš skaitytoją jau nauja apy-storė knyga — apsakymų rinki-nys “Marco Polo Lietuvoje”.

1

B. Pūkelevičiūtė yra paki-lusi išsikovot prietiltį smul-kiosios prozos teritorijoje. Kaikurių autoritetų many-mu, pačiame reikliausiame žan-re, tobuliausiai išreiškiančiame mūsų amžiaus dvasią, nūdie-nio žmogaus pasiklydimą ne-aiškių baimių, nuojautų, sa-vęs nepažinimo, staigių pra-regejimų gyvenimo sudėtingu-mo ir žmogaus sielos labirin-tų pasaulyje. Reiklaus žanro dar ir tuo, kad čia lengviau-siai pastebimas rašytojo kū-rybinių nuovargių, pasireiš-kių siužetų neoriginalumu, padrikumu kompozicijoje, iš-tęstumais, pasakojamosios technikos atgyvenomis ir t.t. Ydom, kurias nevisada leng-vai atpažįstame romane, nes jis, tarsi dulkių siurblys, surija betką.

Smulkioji proza esama įvairių atšakų: novelės, apsa-kymo, apybraižos. Nelengva praveisti tarp jų demarcki-nę liniją. Panašiai kaip roma-nas, novelės žanras išgyveno itin sparčią raidą, ir jina dar suradikalėjo mūsų amžiuje. Paradoksalu tačiau: jei roma-no žanras yra susilaukęs dau-gelio nagrinėtojų, tai novelė anaipolt nėra pakankamai analizuota. Literatūros teo-rijos rabinija nėra toli gražu nustačiusi šiam žanrui aiškes-nių, visiems priimtinių kano-nų ir kriterijų. Daugių daugiau-sia pritariama nuomonei, kad novelę (short story) skiria nuo apsakaitės ar apybrai-žos anaipolt ne puslapių skai-čius. Nesiginčijama taip pat, kad joje nesitikėtina šaluti-nės intrigos vystymo, kad jai būdingas vietos vienumas (nors, žinoma, neišvengiami personažo šuoliai mintimis į praeitį). Pagaliau, kad jai ne-būtina staigi atomazga, kuria pasižymėjo, sakysim, O’Henry “klasiškoji” novelė.

Galbūt svarbiausiu jos bran-dumo požymiu yra autoriaus sugebėjimas žodžio tausa, itin glausta forma išsakyti vidinį veikėjo lūžtelėjimą, mąstye-nos, jausenos praplatėjimą, nežūrint kaip tas lūžis būtų nežymus. Svarbu, kad skaity-tojas pajustų “gyvenimo vėjo susiūrenimą”. Nenuostabu, jei nūdienė novelė savo kom-pozicija ir formos glaustumu neretai pareikalauja iš skai-tytojo ypatingo įsigilnimo, kone išsifravimo pastangos.

Su tokia įtampa nesusidur-sim B. Pūkelevičiūtės rinkinyje. Atrodo, jai kol kas svetimi ar neįdomūs svetimaucijų (ak, ir mūsų jaunųjų prozininkų Lietuvoj!) formos įsiejokimai. Net pats novelės žanras, nes savo kūrinių lyį praminė paprasčiausiu “apsakymo” ter-minu. (Nors faktinai stengia-si laikytis klasiškosios nove-lės principų). Iš kitos pusės, jos knyga skiria nuo daugelio mūsų išievojų prozos rinki-nių, ypač nuo Barono, tai, kad jos apsakymuose nėra pamoks-lavimų, didaktinio elemento. Tiesa, autorė nesivaržo apskelbti skaitytojų savo pasau-lėžiūrinių pozicijų, netgi at-siskaitymo su jai įsipykusiais asmenimis, bet tai atlieka su-manesne forma. Atkištinio mor-alizavimo (išskyrus kaiku-rinius “proveržius” knygoje nė-ra.

2

“Marco Polo Lietuvoje” tiek savo dvasia, tiek sukirpimu yra savita knyga. Savo siuže-tine medžiaga jina įvairi. Knygoje yra šeši ilgoki apsa-kymėliai, nukelia skaitytoją į skirtingus pasviečius laiko ir erdvės koordinatėse. Pirmajame — “Prisiminimų mieste” autorė nusileidžia laipteliais į netolimos praeities pusrūsį, į prozišką pirmųjų kūrimosi metų naujame kontinente bui-

tį. Du kiti apsakymėliai — “Kaip Arvis išėjo į žmones” ir “Sėriau žirgelį” vaizduoja jų prasisiekusių, pramogų (daugiausia mažiau nekalto) įsie-kančių išievių gyvenimą. Paga-liau net trijose novelėse — “Kerlio perštas”, “Kelonė Marčiupin” ir “Marco Polo Lietuvoj” skaitytojas gražina-mas į tolimus nepriklausomy-bės laikus. Šie paskutiniai kū-rinėliai galbūt ryškiausiai atskleidžia B. Pūkelevičiūtės pastangą keisti savo braižą, pritaikant patirtį kuriant pje-sė “Antroji Salomėja painia-voše”. Juose taip pat galima įžiūrėti autorės sumanumą pa-sinaudoti kinematografijos sintaksė.

B. Pūkelevičiūtė pagaili nu-rodyti skaitytoji savo apsa-kymų metriką, parašymo datas. Vienok jau iš jų sudėliojimo knygoje atspėjama tam tikra brendimo raida. Jei pirmoji novelė “Prisiminimų mieste” (su pretenzija antrine ant-rašte “Sonatina fleitai”) yra debutantės kūrinys, gelian-tis skaitytoji dantis savo ne-prisirpimu, varginančiu savo perkšenančiu tonu, stereoti-pinio stiliaus “puosmenomis” ir nepajėgumu perteikti per-sonažų vidų, tai novelė “Ke-lionė Marčiupin” aiškiai liu-dija, kad rašytojai pavyksta pilnai apvaldyti turimą me-džiagą. Kas be ko, B. Pūkele-vičiūtės temperamentas nesil-iujauja stūmęs ją į rokokinį buinumą, logorėją, neatsilai-kymą pagundai žybtelti kokiu spalvingu, nors apskymui ne-būtinu, epizodu. Visdėlto slikties pastangos šiuos dalykus šalinti esama.

Aptariant bendrą rinkinio visumą, tekty pasinaudoti “prakando”(amuse-gueule) ter-minu. Iš tiesų, nors siužetine prasme rinkinio esama įvai-raus, niekur nebandoma pa-liesti aktualių ir skaudžių moralinių, ekonominių, socia-linių ar psichologinių proble-mų. “Visi laimingi, visiem ge-rai”, kaip tame A. Gustaičio priedainyje. Net ir tada, kai užkliudoma netyčiom tokia te-ma, kaip šeimų trimo pragaistis, autorė sugeba įsipainioti į fantastinės apyskaitės — humoreskos pakulas (“Kaip Arvis išėjo į žmones”). Aprašomieji incidentai smulkūs, trivialūs. Tarsi autoriui būtų rūpėję pateikti skaitytojų smagaus pasiskaitymo atvan-gos po sunkių dienos darbų. O smalsios, knislios sielos žmo-nės — pasismaginimo atspė-ti, kokius gyvus asmenis au-torė paleidžia lakstyt be kel-nyčių savo apsakymose. To “tikroviskumo” atpindam daugiau negu norėtųsi dviejuose apsakymuose, parašytuose pir-mu asmeniu (“Prisiminimų mieste” bei “Kerlio perštė”). Bet jo neabejotinai esama ir ten, kur autorė kalba objekty-vaus stebėtojo lūpomis. Fabu-los parinkimo dalykai sukelia skaitytoji abejonų.

3

Faktinai susiduriame su tam tikru paradoksu. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad autorės posūkis atsižadėti autopoetre-tinio, ekshibicionistinio brai-žo, taip ryškias jos romanuose, pereinant į pasakojimą trečiu asmeniu, ženklintų tolydinį jos rašytojišką brendimą. Ar iš tikrųjų taip yra? — Nevisai. Tiesa, mus klaidina pirmasis apsakymas, kuris, kaip sakėm, padrikas, lėktas, stokoja psichologinio įžvalgumo, neįtiki-

nas konfliktine situacija. Kaip skaitytoji patikėti, kad pa-grindinis veikėjas, pajutęs geismą paveržti draugo motė-rį, staiga dumtų, lyg šmėklų vejamas, vien tik todėl, kad jo subtilios, mimozinės Dulci-nijos nesama per daug tvarkin-gos?

Netgi grynai kaip pažinti-nės vertės rašinėlis šis apsa-kymas stebina savo nebrandu-mu. Jame sakoma, kad apsa-ky-mo veikėjas grįžo prisimini-mų miestan po daugelio metų. Niekur skaitytojas nepajunta, kad jis būtų pastebėjęs kokias permainas.

Montrealio aprašymai blan-kūs, anaipolt neperteikia jo kosmopolitinio kolorito. Bet užvis svarbiau, apsakyme ne-jauti, kad laiko rūdys būtų ka-nors pakeitusios personažo vi-duje. Pasakotojo esama tokio pat negyvėlio, kaip kad apsa-ky-me piešiami portretai. Skaity-tojas nepatikti nei tono lyriš-kumu, nei menine apsakymo tiesa. Išvada — autobiografi-nis braižas veda į apybraižos akligatvį.

Nemažiau nuvilanti yra ir antroji novelė “Kaip Arvis išėjo į žmones”, parašyta tre-čiuoju asmeniu. Vėlgai fabula nesudėtinga. Tai iliustraci-ja maždaug vokiečių liaudies posakio “Wer schlaeft, suen-digt nicht, wer suendigt, schlaeft besser” (kas miega, nenusideda, o kas nusideda, geriau miega) iliustracija. Jūratė ir Mindaugas, du gerų šeimų vaikeliai, vienąkart pu-sėtinai pasimyluoja, pasigle-bėsčiuoja, bet kažkaip neuž-baigia... Nors ir susikūrę vė-liau pavyzdingas savo šeimas, nešiojasi savyje kaltės jaus-mą už prasižengimą gero elge-sio nuostatoms. Ir kai pasitai-ko pirmoji proga, jie ryžtin-gai ir vieningai tą nevalyvu-mą atitaiso.

Užuot pažvelgus į tą įvykį šaltai ir realistiškai, B. Pū-kelevičiūtė užsimoja tą me-džiagą traktuot kaip antgam-tinių jėgų (vėlnijos) kišimais į žmonių reikalus. Atsiranda du pasakojimo planai. Vienuo-se poskyriuose jina vaizduo-ja vėlnių įžvalgybos klasištin-gus planus, kituose atkuria savo personažų smagiari-vo-mi meile vaizdelius. Cent-rine figūra tampa Arvis, ne-vykėlis, naivus velniūkštis, atkeliavęs tiesiai iš “Baltara-gio malūno” ar iš J. Kaupo pa-sakų. Atrodo, kad autorės siek-ta sukurti pasakiško kolorito humoreską, lengvą ir lakią.

Deja, viskas čia dirbtina, pra-dedant žmonių portretais. Kur tu rasi žmogų tokius neprity-rėlius mūsų sekso varžybų am-žiuje. Dar apmaudžiau, kad to-kia kartoninė yra Arvio figū-ra. Jo susimaišymas konkrečio-je situacijoje neįtikinamas. Iš vėlnio, ir dar lietuviško, visdėlto tikimasi šiek tiek dau-giau filosofinio atokumo ir rim-ties. Ta prasme jis labiau pa-našėtų į simpatiškąjį vaistinės katiną, kurį sukuria B. Pūkele-vičiūtė apsakyme “Marco Polo Lietuvoj”. Ten jis brandžiai komentuoja kvailių žmonių el-gesį savo pastabomis Basana-vičiui. Tiesa, režisore nepa-gaili savo lėlių teatrui puoš-nių dekoracijų. Veiksma vyk-ta visokiosioj prabangybėj — kilimai, restoranai, maudymo si baseinai, tarsi amerikietiš-kos televizijos vaidinimelyje. Bet visas tas “pasakiškumas” išspaus tas per jėgą. Šamojis primityvus, be nelauktų aso-ciacijų sužabavimų, knygis-kas. (B. d.)



Klevelando “Grandinėles” vadovai LIUDAS SAGYS ir ALEKSANDRA SAGIENE buvo pagerbti jų ansamblio 30-čio proga. Kairėje — JAV LB kultūros tarybos pirm. INGRIDA BUBLIENE, dešinėje — p. MARCIN KEVICIENE prisaga orchideja. Nuotr. V. Bacevičius



KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Čikagos “Margutis” kovo 11 d. lietuvių pakvietė į dail. Laimos Simanavičiūtės dailės darbų pa-rodą Jaunimo Centro M. K. Čiur-lionio galerijoje. Ji yra gimusi 1956 m. lietuvių tremtinių šeimoje Kazachstane, į JAV su tėvais ir seneliais atvykusi 1960 m., dabar gyvenanti Vašingtono apylinkėse. Ji buvo išstačiusi apie 30 darbų, atliktų emalio technika: dažai purkščiami ant plastikinio stik-lo. Dail. L. Simanavičiūtė šią tech-niką studijavo pas privačius dai-lininkus, tobulinusi Ispanijoje. Paroda vyko du savaitgalius — kovo 11-13 d.d. ir kovo 19-20 d.d.

Lietuvių Rašytojų Draugija korespondenciniu būdu išrinko naują valdybą trejų metų laikotar-piui, įjungusi Čikagoje gyvenan-čius savo narius. Valdybą sudaro: pirm. Anatolijus Kairys, vicepirm. Česlovas Grincevičius, sek. Adol-fas Markelis, izd. Apolinaras Bag-donas, nariai specialieji reika-lams — Povilas Gaučys ir Rimas Vėžys. Naujoji valdyba savo veik-lą pradėjo kovo 1 d.

Čikagos lietuvių opera, žvelg-dama į ateitį, pernai įsteigė jau-nimo chora, kurin išjungę vyres-nieji moksleiviai ir studentai. Dar-bas buvo pradėtas rudenį su muz. Arūnu Kaminskiu. Tas choras da-bar turi 47 jaunuolius, o jo vado-vybę yra perėmusi Emilija Saka-dolskienė, talkinama akompania-torės Alvydės Eitūtės. Pirmas šio naujo choro pasirodymas įvy-ko Vasario 16 minėjime, kurį jau-nimo Centre vasario 20 d. suren-gė LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba.

Vytės Nemunėlio (Bernardo Brazdžionio) poezijos rinktinę vaikams išleis Los Angeles atei-tininkai sendraugiai, susitarę su “Lietuvių Dienų” leidykla. Jai bus panaudoti eilėraščiai iš visų V. Nemunėlio knygelių, išleistų Lie-tuvoje ir išievojioje. Juos atrinks pats B. Brazdžionis, talkinamas pedagogų komisijos. Apie 200 psl. turėsimą rinktinę bus iliustruo-ta. Iš atskirų leidinių šiuo metu tėra likę “Meškiukas Rudnosiu-jas”, kiti — seniai išparduoti. Nau-jasis leidinys, skirtas mažiesiems skaitytojams ir lituanistinių mo-kyklų mokiniams, autoris pažindins su talentinga šio autoriaus kūry-ba, galės būti panaudotas dekla-macijoms. B. Brazdžionis 1936 m. yra laimėjęs Lietuvos Raudonojo Kryžiaus jaunimo literatūros pre-miją. Visi tėvai ir seneliai kvie-čiami šią knygą užsisakyti iš anks-to pas Los Angeles ateitininkų sen-draugiją izd. Praną Grušą, 5559 Modena Place, CA 91301, USA. Už kiekvieną knygos egz. reikia atsiųsti po \$5. Čekiai rašomi: Lithuanian Catholic Graduates Association Ateitis. Ribotas li-kusių knygų skaičius vėliau bus pardavinėjamas po \$7 ar dar bran-giau. Leidinui taipgi įjieskoma garbės mecenatų, paaugusiųjų ne-mažiau kaip \$50, ir mecenatų su nemažesne kaip \$25 auka. Jų pa-vardės bus paskelbtos knygoje, ir jie nemokamai gaus po vieną eg-zempliorių.

“Grandinėles” trisdešimtmečio sukaktį Klevelando lietuvių ir svečiai atšventė kovo 19-20 d.d., kurias Klevelando miestas buvo paskelbęs “Grandinėles” Dieno-mis. Sukaktiai skirtas koncertas Dievo Motinos parapijos salėje sutelkė apie 800 žiūrovų. Jį senu-vinėmis lietuvių liaudies dainomis pradėjo sol. A. Stempuzienė, o pa-grinda programai sudarė anksčiau paruoštas “Grandinėles” septe-kliis “Nuo Sudaupžinio iki Kupoli-nio”. Sol. A. Stempuzienės dainas pirmojoje dalyje papildė popula-riūs tautiniai šokiai iš įvairių Lie-tuvos vietovių. Ekranu buvo rodo-mi lietuviško kaimo vaizdai, dar-bai, pasilinksminimai. Antrojon dalin buvo įjungti choreografų Juozo Lingio, Liudo Sagio, Ele-nos Morkūnienės, Juozo Gudavi-čiaus šokiai, kompozitorių V. Juo-zapaičio, J. Gaizausko, J. Švedo, E. Pilipaičio, E. Žygaicio muzi-ka. Dainos ir šokiai sudarė bendrą pyne. Programą atliko ne tik da-bartinė “Grandinėles” šokėjų gru-pė, bet ir būsimieji bei buvusieji šokėjai. Vaisių metu gausių sveiki-nimų susilaukė “Grandinėles” va-dovai Aleksandra ir Liudas Sagiai. Joms vadovavusi JAV LB kultū-ros tarybos pirm. Ingrida Buble-nė pranešė, kad Aleksandrai ir Liudui Sagiams yra paskirta 1982 m. kultūros darbuotojo premija, kuriai \$1.000 paruošino JAV Lietu-vių Fondas. Kovo 20 d. “Grandi-nėlė” dalyvavo iškilmingose pa-maldose, vėliau surengė tautinių šokių pamokas šventės dalyviams.

Fortepijoninio dueto koncertą vilniečiams surengė pianistės Veronika Vitaitė ir Ramutė Vait-kevičiūtė. Pirmoji fortepijono studijas yra gilinusi Austrijoje, o antroji — Italijoje. Didžiojo-je Vilniaus filharmonijos salėje jos atliko XX š. italų, austrų ir šveicarų kompozitorių kūrinius dviems fortepijonams. Tarp jų bu-vo ir šveicar G. Žiufre rapso-di-ja “Vilnius”, sukurta po jo apsi-lankymo Lietuvos sostinėje. Pir-mą kartą buvo atliktas O. Bala-kausko trijų dalių ciklas “Movi-menti”, silpnėsnis už jo simfoni-nius kūrinius.

Sąjunginėje nuotraukų parodo-je “Naturmortas-82” I laipsnio diplomą laimėjo V. Balčytis, II laipsnio — R. Pačėsa, III laipsnio — D. Šmetauskas. Lietuvos Foto-grafijos Meno Draugijos nuotrau-kų rinkinys, pripažintas geriau-siu šioje parodoje, gavo specialų prizą ir diplomą.

Dail. Algirdas Karaliūtis tapy-bos darbų parodą surengė Kauno “Santakos” kino teatras. Šioje penktojoje individualioje parodo-je ji buvo išstačiusi 32 paste-lės technika atliktus kūrinius. Dail. A. Karaliūtė yra baigusi Vilniaus dailės institutą 1967 m. Šiuo me-tu Kaune dėsto piešimą, tapybą ir kompoziciją.

“Aušros” šimtmetis paminėtas Vilniaus universitete respublikine konferencija “Aušra” ir visuomeni-nis judėjimas XIX amžiaus pabaio-je”. Minėjimui buvo paruošta 10 pranešimų, kurios skaitė Lie-tuvos Mokslų Akademijos, Vil-niaus universiteto ir pedagoginio instituto atstovai. Jie išsamiai ap-tarė “Aušros” vaidmenį ano laiko-tarpio ekonominiame, socialinia-me ir kultūriname lietuvių gyve-nime. Atskirai minimi tik du pranešimai — K. Korsakas ir R. Šar-maičio. Lietuvos Mokslų Akade-mijos lietuvių kalbos ir literatū-rų instituto direktorius K. Kor-sakas įvadiniame šodyje kalbėjo apie didelę “Aušros” reikšmę gro-žinės lietuvių literatūros bei kri-tikos raidai, jos nuopelnus lietu-vių kalbos ir rašybos suvienodi-nimui, kultūrinės praeities atsklei-dimui. Kompartijos istorijos insti-tuto direktorius R. Šarmaitis, va-dovaudamasis marksizmu-leniniz-mu, gvilveno tautinį lietuvių są-jūdį, kuriam didelį dėmesį skyrė “Aušra”. Tai buvo privalomas pro-pagandinis pranešimas, minėji-mam įjungtas kompartijos vadovų, kurie net ir “Aušros” laikus dris-ta matuoti tada dar neegzistavu-siais marksizmo-leninizmo meto-dais.

Juozas Keliuotis, žymusis žur-nalistas, literatas ir vertėjas, mirė kovo 25 d., sulaukęs 80 metų am-žiaus. Jo mirtį pranešė “Literatū-ros ir Meno” balandžio 2 d. laido-je išspausdintas poeto Eugenijaus Matuzevičiaus nekrologas. “Dar vienas kapo kauburėlis...” Jame pabrėžiama, kad velionis lite-ratūra, filosofija, meno istorija, sociologija ir žurnalistiką studi-javo Kauno universitete, studijas gilinio Sorbonos universitete Pa-ryžiuje. 1930 m. paruošė ir sure-dagavo literatūrinį almanachą “Granitas”. Savo didžiausius pėdsakus paliko 1934-40 m. leis-tu ir redaguotu žurnalui “Naujo-ji Romuva”, sutelkusiu daug mokslo, meno ir literatūros žmo-nių. Pasak E. Matuzevičiaus, žur-nalas ypač rėmė jaunuosius daili-ninkus, kurių eilėms priklausė — J. Vienožinskis, V. Eidukevičius, J. Mikėnas, A. Samuolis, V. Viz-girda, V. K. Jonynas, L. Truikys, M. Bulaka, V. Petravičius, P. Au-gius-Augustinavičius. 1940 m. J. Keliuotis išleido savo romaną “Svajonės ir siaubas”. Minimi gau-sūs jo straipsniai, knygos — “Vi-suomeninis idealas” (1935) ir “Šių dienų spaudos problemos” (1936). Dėstė žurnalistiką Kauno univer-sitete. Pokaryje buvo ištrėmtas Sibiran, kur teko praleisti keletą metų. Grįžęs Lietuvon, vertė kny-gas, rašė atsiminimus apie J. Tu-mą-Vaižgantą, V. Krėvė-Mickevi-čių, J. A. Herbačiauską, S. Nėrį, F. Kiršą, V. Mykolaitį-Putiną, B. Sruogą, S. Čiurlionienę, I. Simo-naitę, dail. V. Eidukevičių. Tų atsiminimų ištraukos buvo pas-kelbtos spaudoje. Nekrologa E. Matuzevičius užbaigia pastabo-mis: “Nors ir sirgdamas, negaluo-damas, jis ligi pat paskutinių sa-vo gyvenimo dienų domėjosi dai-le, filosofija, menotyra, naujo-mis knygomis, naujais leidiniais. Jis visą laiką norėjo jausti savo gimtojo krašto kultūrinio gyveni-mo pulsą, visada tikėjo grožio, gėrio gairiančia šviesa”. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 %
Andriadieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/4 %
Trečiadieniais	uždaryta	term. indėlius 1 metų	8 1/2 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 2 metų	8 3/4 %
Penktadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų	9 1/4 %
Šeštadieniais	9 - 1	pensijų s-tą	11 %
Sekmadieniais	9.30 - 1	spec. taip. s-tą	7 1/2 %
		taupomąją s-tą	7 %
		depozitų-čekių s-tą	6 %
DUODA PASKOLAS:		asmenines nuo	13 %
		mortgičius nuo	11%-13%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-1371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylią, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varstus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452



Vasario 16 gimnazijos mokinių chorelis atlieka meninę programą Lietuvos nepriklausomybės šventėje, vadovaujant muzikui ARVYDUI PALTINIUI

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-to psl.)

zinius planus niekais paverė naftos kainų nukritimas pasaulinėje rinkoje. O buvo kalbėta, kad Kanadai bus užtikrintas pilnas kiekis savo naftos, kad jos nereikės išvežti iš užsienio. Iš tų gražių idėjų liko tik valdžios įsteigta "Petro-Canada" bendrovė, supirkinėjusi užsienio kontroliuojamas bendroves. Padengti tiems pirkiniams benzino vartotojai vis dar moka specialų papildą, įjungtą į Otavai skirtą mokestį. Benzinas Kanadoje yra gerokai brangesnis negu JAV. "Petro-Canada" naujų šaltinių nesurado, tik įsigijo šimtus stočių benziniui parduoti. Jas dabar puošia bendrovės pavadinimas "Petro-Canada" su pastaba: "It's ours".

Paskutinieji Gallupo instituto duomenys, kad konservatoriaus dabar remia 50% apsišprendusių kanadiečių, o liberalus — tik 30%. kanadiečių dėsnių atkreipė į NDP socialistus, nukritusius iki 17%. 1982 m. kovo mėnesį socialistai turėjo 24% rėmėjų. Save jie vadina darbininkų partija, remiasi darbo unijomis. Atrodo, socialistų populiarumas turėtų kilti, kai Kanada smaugia rekordinis nedarbas, bet jis pastebimai krinta. Net ir buvęs socialistų parlamentaras D. Fisheris, turintis nuolatinę savo skiltį dienraštyje "The Toronto Sun", pastebi aiškų kanadiečių nusisukimą nuo socialistų. Jo rašiniuose jaučiamas nusivylimas dabartiniu NDP vadu E. Broadbentu bei jo taktika. Pasak D. Fisherio, socialistai kažkodėl per daug puola bei kritikuoja konservatorius, nors pagrindinis smūgis dabar turėtų būti nukreiptas į beveik 15 metų (su trumpa pertrauka) Kanadą valdančius liberalus. Tiesa, E. Broadbentas bei kiti jo partiečiai reikalauja valdžios pastangų nedarbui sumažinti, bilijoninių lėšų šiam reikalui naujuose biudžetuose, kuriuos smaugia rekordiniai de-

ficitai. Nei E. Broadbentas, nei kiti kritikai nepaaiškina kaip ir kur tų papildomų lėšų surasti.

Socialistai lengva ranka atmeta pajamų mokesčio padidinimą, nors jis sudaro pagrindinį pajamų šaltinį. Atmeta, nes socialistus remiančios darbo unijos, siekiančios didesnių atlyginimų, nepritaria augštesnių pajamų mokesčiui. Kanados Darbo Kongreso konferencijoje, svarsčiuosioje ekonomines krašto problemas, išradėjas E. Broadbentas pasiūlė papildyti Kanados konstituciją jungtas žmogaus teises. Esą turi būti užtikrinta darbo teisė kiekvienam jo siekiančiam kanadiečiui, išjungimas į darbininkų unijas, kolektyvinės derybos atlyginimams didinti. Ir vėl žaidžiama nerealiu svajonių pasauliu, kurio įgyvendinimas pareikalautų milžiniškų lėšų. Apie jų šaltinius E. Broadbentas ne neužsimena. Dalyvaudamas Socialistų Internacionalo konferencijoje Portugalijoje, E. Broadbentas kalbėdėl ekonominės negerovės ir nedarbo pasaulį suvertė JAV prez. R. Reaganui, pažėrė priekaištų Britanijos ir V. Vokietijos konservatyvių nuotaikų vyriausybėms. Jis, matyt, užmiršo, kad nedarbo problema V. Vokietijoje prasidėjo ir išaugo, kai ją valdė socialdemokratai. Kriščiūnys demokratai tik perėmė liudną jų palikimą. Nedarbas bei ekonominis sulėtėjimas smaugia ir socialistų prez. F. Mitterand valdomą Prancūziją, kitas socialistų valdomas valstybes. Populiario kritimą NDP socialistų partijai Kanadoje atneša kanadiečių nusivylimas jų tuščiažodžiumu, žarstymas neįgyvendinamų planų. Tad nenuostabu, kad kanadiečiai, nusivylę liberalais, savo viltis nukreipia į konservatorius, šiuo metu netgi neturinčius vado. Jie nori ne gražių svajonių, o praktiškai įgyvendinti įmanomų planų.

Rikiuotis į bendrą . . .

(Atkelta iš 2-ro psl.)

nišką veiklą. Ilgo straipsnio reikėtų išvardinti visiemis LB laimėjimams Lietuvos laisvini-mo srityje. Tektų suminėti gausius leidinius svetimomis kalbomis, pasitarimus su įvairiais pareigūnais, išgautus valdžios įstaigų pareiškimus, svetimųjų paskelbtus straipsnius, išgavimą lietuvių pasakymų ir prezidentines komisijas ir JAV delegacijos į Madrido konferencijos sudėtį, išrūpinimą transliacijų ir pavergtą Lietuvą per "Laisvės Radiją", veiklą gelbėjant S. Kudirką, sėkmingą veiklą išgaunant Lietuvos diplomatinės tarnybos tęstinumo užtikrinimą. JAV kongrese ad hoc komiteto Pabaltijai suorganizavimą ir t.t.

Užsiminus "smulkokus" pareigūnus, A.J. Kasulaitį tenka priminti, kad paskutiniame VLIKo seime kalbėjo rinkimus pralaimėjęs kongresmanas. Tuo tarpu paskutinėje PLB, Kanados LB ir JAV LB Niujorke surengtoje politinių studijų konferencijoje kalbėjo JAV delegatas Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijoje M. Novak, JAV misijos prie JT-y teisinis patarėjas Carl Gershman (prasiklaus keliem mėnesiam, jis Jungtinėse Tautose padarė palankų pareiškimą Baltijos kraštų klausimu), Baltųjų Rūmų štabo patarėjas

P. Talenti, Valstybės Departamento Rytų Europos skyriaus direktorius P. Bridges, keli JAV visuomeninių organizacijų vykdomieji direktoriai prie įvairių Jungtinių Tautų komisijų. Skaitytų palieku spręsti, kiek tiesos esama A. J. Kasulaitio teigimuose, kad konferencijos "nė smulkmenėlė" nesiskyrė.

Visų laisvimo veiksmų, organizacijų, komisijų ir pasikūrytų asmenų pastangos rikiuotinos į bendrą kovos grandinę. Tuo tikint, nusiėmus dūmais aptrauktus partinius akinius, kun. J. Šarauskas mintys kiekvienam bus suprantamesnės. Atsiliepdamas į A.J. Kasulaitio mintis, jokių būdu nenorėjau rausti po partijų pamatais. Savoje valstybėje partijos yra reikalingos ir visokeriopai remtinos. Išėjimo į jos tol naudingos, kol bendro darbo nestabdo ir neveda veiksmo į sustingimą. Prieš 25-rius metus pirmininkaudamas Studentų Aiteitinkų Sąjungai, vienos konferencijos Čikagoje metu viešai kreipiausi į jaunųjų krikščionių demokratų vadovą A.J. Kasulaitį ir jo bendraminėus su prašymu nenuteikti vienu prieš kitus darniai sutariančių studentų aiteitinkų ir kviečiau juos atsiskirti aiteitinkus skaldančios veiklos. Šį kartą A.J. Kasulaitį noriu

Skautų veikla

• Balandžio 24 d. 11 v.r., skautų būkle šaukiamas Romuvos darbo komiteto posėdis. Visus praėjusiam susirinkime išrinktus k-to narius kviečiame būtinai dalyvauti. Programoje — pasiskirtymas pareigomis, stovyklavietės paruošimas vasarai ir kt. einausieji reikalai.

• Gegužės 14-15 d.d. "Woodland Trails" stovyklavietės suvažiuoja LSS vyr. pareigūnai ir suaktyvinės stovyklos vadovybė pasitarti ir suplanuoti pastovyklių rajonų. Maistas parūpinamas org. k-to. Atsivežti miegmaišius.

• Registracija į suaktyvinę 1983 m. "Aušros" stovyklą — iki gegužės 10 d. Registracijos lapai ir pinigai siunčiami: s. fil. K. Jėčius, 1310 Wayside Dr., Villa Park, IL 60181, USA. Čekiai rašomi "Lithuanian Scouts Association, Inc." vardu. Galima registruotis vienetais ar pavieniui, įmokant \$62.50 už asmenį. Tvarkingas registravimas palengvins ruošos darbus. Č.S.

PLS Žaidynės

Balys Savickas, Toronto Vyčio pirmininkas ir PLS Žaidynių šaudymo varžybų vadovas, kovo 26 d. Čikagoje dalyvavo organizacinio k-to posėdyje ir mus painformavo apie pasirošimus žaidynėms. Šiame posėdyje buvo padaryti svarbūs nutarimai ir galutinai nustatytos visų sporto šakų programos ir varžybų sistemos. Pasirošimai žaidynėms vykdomi labai organizuotai ir skėmingai, tačiau atsiranda ir klaidių. Atrodo, atsirado stoka šaudyklų šaudymo varžyboms.

Tinklinis ir krepšinis bus gausiausios sporto šakos žaidynėse. Tinklinio varžyboms jau užsiregistravo net 14 moterų komandų ir 11 vyrų. Šalia to, tinklinio varžyboms dar užsiregistravo jaunių A — 4 komandos, mergaičių A — 7, mergaičių B — 6, jauniausios mergaičių C (12-14 m.) — net 7.

Krepšinio varžybose dalyvaus: 15 vyrų komandų, 8 jaunių A, 6 jaunių B, 5 jaunių C ir 3 moterų. Krepšiniui dar užsiregistravo Klevelando Žaibo vyrių senjorų komanda ir Toronto Aušros mergaičių komanda. Atrodo, senjorų ir mergaičių krepšinio varžybos dėl dalyvių stokos neįvyks.

Šaudymo varžyboms jau užsiregistravo 20 šaudytojų. Atrodo, jų skaičius dar pagausės.

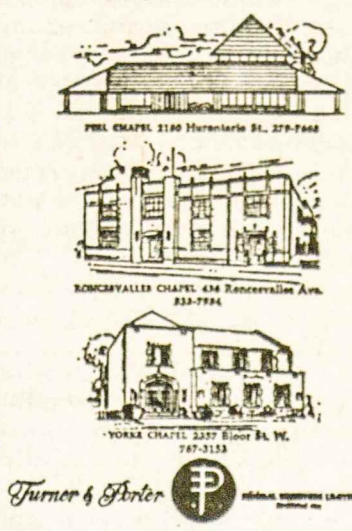
Jonas Nesukaitis, žinomas Toronto Vyčio stalo tenisininkas, buvo pakviestas ir sutiko įeiti į stalo teniso komitetą. Komitetui vadovauja Čikagoje Jonas Kavaliauskas. Į komitetą dar yra pakviestas Juozas Baltrus iš Čikagos. A.S.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Tel. 533-7954



prašyti būti tolerantišku PLB-nei, kuri liks politinių partijų rankomis mirtin pasmerkto VLIKo šviesiausiu kūriniu ir didžiausiu lietuviškosios išeivijos laimėjimu.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2 % už 1 m. term. indėlius
8 3/4 % už 2 m. term. indėlius
9 1/4 % už 3 m. term. indėlius
11 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4 %
2 metų 12 %
3 metų 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 11 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 33 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgičių parupinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šėrų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser & Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264, ext. 16 Toronte

ASMENINIUS ir KOMERCINIUS

PAJAMŲ MOKESČIUS (INCOME TAX)

patikimai ir tiksliai Jums apskaičiuoja ir užpildo mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Dėl informacijos skambinkite Toronte savaitės dienomis tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p. tel. 362-0167 arba tel. 537-3508 (lietuviškai).



Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

"TŽ" 1983 m. 11 ir 12 nr. buvo išspausdintas pokalbis su dr. A. Pranskevičiumi "Lietuvos laisvė stipriau švyti horizonte". Ruošiant spaudai tą pokalbį, iš rekorduotos juostelės, įsivėlė korektūrinių ir prasmės klaidų. Jas čia atitaisome, pasinaudodami paties autoriaus atsiųstomis pastabomis.

Išspausdinta "... septynmėte vidurinę rusų mokyklą"; turi būti "septynmėte mokyklą"; "vidurinė" jau yra kitas mokyklos tipas. — "Ten gyveno karkasų tautelė"; turi būti "chakasų tautelė" (turkų kalbinės grupės tauta, išriedėjusi iš Aukso ordos laikų). — "Nuvykau į Ardzenidžės"; t.b. "Ordžonikidžės" (miestas, buvęs Vladikavkazas, Džardžikau). — "... įstočiau į kalbų mokyklą"; t.b. "augštąją kalnų mokyklą". — "Studijuoti chemijai..."; t.b. "medchemijai"; (ji yra susijusi su radioaktyviųjų elementų pajėškomis). — "Istočiau į geologijos institutą"; t.b. "visasąjunginį geologijos institutą (Leningrade yra ir kitų geologinių institutų)". — "Ten (Vilniuje) dirbau dėstytoju nuo 1971, t.b. "ten dirbau vyr. moksliniu bendradarbiu nuo 1971 (šis institutas yra ne mokyimo, o mokslinio tyrimo įstaiga — studentų jis neturi)". — "... buvom įsteigę nepriklausomų rašytojų sąjungą, kurios dėka išėjo almanachas "Metropolis"; t.b. nepriklausomą rašytojų sąjungą; kiek anksčiau išėjo almanachas "Metropolis" ("Metropolis" išėjo prieš oficialią šios sąjungos paskelbimą, jo autoriai sąjungon neįėjo). — "... užsienyje. Tai pa-

darė Oksonovas", t.b. Aksionovas. — "... jų kūryba yra pagrindinė, o ne oficialiai leidžiamoji". Šis sakinyss reikalingas paaiškinimo. Minėtos sąjungos nariai protestuoja prieš valdžios cenzūrą, bet savo kūrybos nelaiko pagrindine. Jie tikrai pareiškia, kad jų kūryba neturi nieko bendro su oficialia tarybine ideologija — TSRS tarybinių rašytojų sąjunga. Jie mano, kad ta Nepriklausoma Rašytojų Sąjunga, o ne oficialioji atstovauja šiuolaikinei literatūrai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

JAU LAIKAS REGISTRUOTI VAIKUS!!

Šiais metais Toronto Prisikėlimo parapijos stovyklavietėje
Wasagoje įvyks dvi vaikų stovyklos:

1. liepos 3 - 16 dienomis

vaikams 6-16 metų amžiaus,
mažai ar visai nemokantiems
lietuviškai

2. liepos 17-30 dienomis

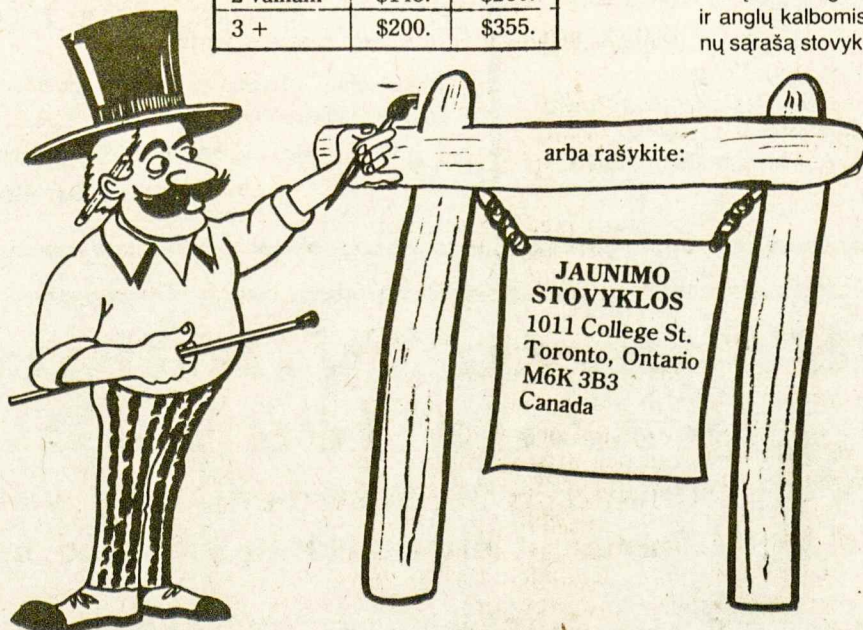
vaikams 6-16 metų amžiaus,
laisvai kalbantiems lietuviškai

Programa paruošta atsižvelgiant į vaikų amžių, lietuvių kalbos mokėjimą ir įdomumą.

Registracija — nuo balandžio 17 iki birželio 1 dienos.

Kadangi bus daug stovyklautojų iš įvairių miestų, vieta garantuojama tik tiems, kurie per tą laiką bus užsiregistravę.

	1 sav.	2 sav.
1 vaikui	\$85.	\$145.
2 vaikams	\$145.	\$260.
3 +	\$200.	\$355.

REGISTRACIJOS reikalais skambinti Lina Kuliavienė (416) 766-2996
Rūta Jaglowitz (416) 769-3275

Atsiųsime registracijos lapus lietuvių ir anglų kalbomis, programas, reikmenų sąrašą stovyklos taisykles ir kt.

Kokie bus lietuvių pensininkų namai?

Pravažiuojant Toronto High Parką Bloor W. gatve, galima pastebėti naujai statomą pastatą ir plėvėsuojant dvi vėliavas — Lietuvos ir Kanados. Tai Toronto lietuvių pensininkų namai. Statyba jau toli pažengusi.

Toronto lietuviai jau buvo netekę vilties, kad šis, keleto metų planuotas projektas dėl įvairių priežasčių delsiamas, kada nors bus įgyvendintas, bet dabar visos abejonės išsklaidytos, kai vėliavos jau plazda. Šį rudenį, apie rugsėjo 20 d., pastatas bus užbaigtas (statybos b-vės data) ir apgyvendintas. Svarbu, kad šį pastatą galėtume vadinti lietuvių pensininkų namais, o ne kokiu "international apartment house". Dėlto reikia kad mūsų tautiečiai išnuomotų daugiau butų iki rugsėjo 20 d. Svetimų tautybių nuomininkų nebus sunku gauti, bet įsileidus bus sunku jų atsikratyti. O nuomoti yra būtina tuo pat statybą užbaigus.

Atsiranda lietuvių iš tolimųjų vietovių, kurie klausia visokių, kartais net juokingų klausimų. Jiems visiems atsakyti laisvais ar telefonu yra neįmanoma, todėl čia pateikiama smulkesnė informacija, kuri padės suprasti kas slepiasi to pastato viduje ir kas numatyta padaryti išorėje.

Pastatas bus devynių aukštų, 115 butų. Jo kaina — septyni milijonai dolerių. Numatyta įrengti: 8 butai vieno kambario su skyriais specialiai paskirti ir atskirais prausyklų kambariais viengungiams (ėms); apie 400 kv. pėdų plotu; kaina — \$400 mėn. 100 butų su vienu miegamuoju (ir prausykla); 500 kv. pėdų; kaina — \$500 mėn. 7 butai su dviem miegamaisiais (ir su dviem prausyklomis); 860 kv. pėdų; kaina — \$600 mėn. Kiekvienas aukštas turi atmatom angas (disposals).

Yra 6 invalidams pritaikyti butai. Namu tvarkytojui taip pat atskiras butas pirmame aukšte. Kiekvienam butui — sandėliai. Visi butai (įskaitant ir viengungių) turės virimo plytas, šaldytuvus, atskiras prausyklas, virtuves, drabužių spintas, balkonus, kabelius televizijai, elektrinį apšildymą. Virimas ir šviesa — taip pat elektra. Viskas įskaitoma į nuomą, išskyrus telefoną. Yra du keltuvai.

Bendros patalpos: biblioteka-skaitykla, administracijai patalpa, salė su pakeičiamomis sienomis (sportui, susirinkimams ir t.t.) apie 300 vietų, su stikline, atidaroma siena į didelį balkoną (250 žmonių), kuris bus apsuodintas medeliais ir gėlynais. Tik suėjimams po atviru dangumi vasaros metu. Greta salės — virtuvė, prausyklos ir drabužinė.

Mažoji salė — rūsyje (250 vietų) su virtuve ir prausykla, posėdžių kambarys (su durim į salę), mankštos kambarys su masažu vonia. Atskirai bus įrengtos pirtys (saunos) ir prausyklos. Bendras televizijos kambarys, kitas — rankdarbių kambarys, siuvimui, mezgimui, medžio drožinėjimui ir t.t. Rūsyje — skalbykla su džiovintuvais.

Visi butai apšildomi elektros. Vėsinimas — tik salėse, virtuvėse; privatūs butai turės galimybę įsivesti patys (viskas paruošta instaliacijai). Lauke — automobiliams aikštė — 16 vietų, o rytų pusėje — sodelis su dekoratyviniais medžiais bei gėlynais. Per šį sodelį — takas į požeminį traukinį.

Apatiniame aukšte yra patalpos, tinkamos nuomoti komerciniams reikalingam — gal ambulatorijai ar sveikatos reikmenų krautuvei su vaistine. Tuo naudotųsi ir visi apylinkės gyventojai.

Butų kainas nustato federacinės valdžios įstaiga, iš kurios gauta statybai paskola (CMHC). Tačiau nevsi gyventojai mokės pilną kainą — neturtingieji, atsižvelgiant į jų pajamas, turi teisę sumažinti nuomą vienu ketvirtadaliu. Pvz. jei mėnesinės pajamos yra \$600, o žmogus nuomoja bu-

tą \$500 vertės, jis moka tik \$150 į mėnesį (likusius \$350 jam sumoka Ontario valdžia). Bet tokių butų jau nedaug beliko (lietuvių išnuomojo), nes pastato vadovybei leidžiama tik labai ribotą skaičių taip išnuomoti.

Dar yra daug neišnuomotų butų. Jei kas tuo domisi, reikėtų pasiskubinti, nes valdžios nuostatai reikalauja išnuomoti prieš pastatą užbaigiant. Po to reikės skelbti viešai, nuomoti svetimtaučiams. Šie namai nesiriboja tik Toronto apylinkė — lietuvių iš visur gali čia apsigyventi.

Reikia priminti, kad čia nėra rašoma apie senelių prieglaudą (nursing home), kur seneliai patys nepajėgia apsistauti. Toks namas yra projektuojamas (to paties statybos komiteto), bet tai būtų visai atskiras pastatas, tik greta šio pensininkų namo. Šiam reikalui jau visi pradžiai reikalingi prašymai bei anketos yra pasiųsti sveikatos ministerijai, bet atsakymas dar negautas.

Statybos komiteto informacija

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti

255-9924

BOOKBINDING STUDIO

"SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)

telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B"

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

1983 metų
EKSKURSIJOS
VILNIUS arba
VILNIUS ir kiti Europos miestaiGegužės 19 Birželio 30 Rugsėjo 11
Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 1
Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydisiu as pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

"Tėviškės Žiburių" loterija

Didžiosios "TŽ" loterijos laimikiai š. m. balandžio 9 d. teko 24-iems skaitytojams

1. P. Eidukaičio medžio drožinį laimėjo 6608 nr. — kun. V. Stankūnas, Montreal, P.Q. 2. J. Šiaučiuo medžio drožinį 16419 nr. — Julius Klypas, Hamilton, Ont. 3. E. Jankutės rankų darbo skarą 06976 nr. — E. Rasokienė, Tillsonburg, Ont. 4. J. Kvietytės-Young paveikslą 18007 — A. Totoraitis, Toronto, Ont. 5. G. Balsienės keramikos lėkštę 18532 nr. — K. Mileris, Hamilton, Ont. 6. J. Bakio skulptūrą 2156 nr. — O. Petrūnas, Hamilton, Ont. 7. A. Petrikonio paveikslą 11318 nr. — J. Tumosa, Toronto, Ont. 8. V. Balsienės keramikos paveikslą 17604 nr. — J. Dainora, St. Catharines, Ont. 9. E. Jankutės rankų darbo skarą 11212 nr. — Liudas Ciplijauskas, Toronto, Ont. 10. Pr. Baltuonio paveikslą 4315 nr. — E. Gordon, Willowdale, Ont. 11. A. Bliudžiaus rankšluostį 13823 nr. — V. Styga, London, Ont. 12. Mohawk Furniture kėdę 19349 nr. — K. Saplys, Toronto, Ont. 13. S. Šileikienės paveikslą 13779 nr. — Jonas Steiblys, Hamilton, Ont. 14. A. Katelienės šaknų skulptūrą 09234 nr. — Povilas Motiejūnas, Richmond Hts., JAV. 15. R. Paulionio paveikslą 08989 nr. — kun. L. Musteikis, Plainview, JAV. 16. A. Tamošaitienės paveikslą 11734 — D. Vasilauskienė, Pointe Claire, P.Q. 17. S. Pacevičienės keramikos vazą 2542 nr. — Romas Bulovas, Hagersville, Ont. 18. H. Žmuidzinienės paveikslą 13216 nr. — Lina Radžiūnas, Toronto, Ont. 19. J. Dagio skulptūrą 11204 nr. — J. Berkšaitis, Toronto, Ont. 20. A. Tamošaitio paveikslą 08363 nr. — J. Macėnas, New Buffalo, Mich. JAV. 21. All Seasons Travel kelionę 12962 nr. — E. Lukavičienė, Hamilton, Ont. 22. P. Bigausko paveikslą 1811 nr. —

Juozas Gedris, Stoney Creek, Ont. 23. R. Žiuraitienės paveikslą 0211 nr. — S. Narbutavičius, Waterbury, JAV. 24. "TŽ" leidėjų \$500 pinigais 09806 nr. — P. Siniauskas, Kitchener, Ont.

Reiškiame nuoširdžią padėką loterijos laimikių aukotojams, kurių dėka atėjo taip reikalinga parama lietuviškajai spaudai. "TŽ" leidėjai

Aukojo Bendruomenė

Papildomas sąrašas aukojusių KLB veiklų Vasario 16 progą.

Išganytojo parapija Toronto surinko \$300.00. \$100.00 — I. O. Delkai; \$30.00 W. Dauginis; \$20.00 — G. Maurušaitis, A. Mikšys, J. Dambarsas, M. Marcytė; \$15.00 — A. Langas, R. M. Otto; \$10.00 — I. Urbonas, M. Jankus; \$5.00 — E. Bartminas, K. Stulpinas, Šturmzas, Tamulionis, Povilaitis, Melvydai.

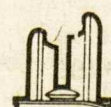
Montrealio apylinkės valdyba atsiuntė \$1500.00 — dalį pelno iš Kanados Lietuvių Dienų 1982 m. (Toronto apylinkės valdyba dar nepajėgia atsiskaityti, nors jau praėjo dveji metai).

P. Augaitis, Delhi apyl. valdybos išdindikas atsiuntė \$780.00 surinktu Vasario 16 progą Delhi apylinkėje. Aukojo — \$100.00 Delhi apyl. valdyba; \$30.00 — P. Augaitis; \$25.00 — J. Lukšys, V. M. Miceikos; \$20.00 — P. Lapienis, R. Lukšys, Br. E. Gudinskai, M. Mackevičius, P. Trečiokienė, A. Rudokas, K. A. Ratavičius, J. Mačiulis, V. Vindašius, B. Stonkus, A. Lapėnas, K. Lukošius, V. Čiuprinskas; \$15.00 — B. O. Čeikos; \$10.00 — M. Stankaitienė, Vytautas Vladas, J. Vieraits, Vitas Juozas, Zadruskis, D. O. Šiurna, Br. M. Povilaitis, A. Budreika, J. Rimkus, A. Aleliūnas, T. Ivanauskas, kun. dr. J. Gutauskas, M. D. Norkus, S. Styra, A. Kairys, G. Rugienis, A. Masulis, A. Steigvila, F. Gurklys, J. Jūrenas, J. Vitkauskas, A. Augustinavičius; \$5.00 — P. Pakarskienė, E. Jokubilienė, V. Dirsė, S. Augustine, A. Martinkevičius, J. Vieraits, J. Kazakevičiūtė, L. Kovacks, P. Ozolas.

Su nuoširdžiu dėkingumu —

J. Kristolaitis,

KLB krašto valdybos išdindikas



TORONTO MIESTAS

Dienos šviesos
taupymo laikas -nuo 1983 metų balandžio 24 iki spalio 30
dienos

Jo Kilnybė miesto burmistras paskelbė, kad dienos šviesos taupymo laiko būtų laikomasi Toronto mieste 1983 metais nuo balandžio 24, sekmadienio, 2.00 v.r., iki spalio 30, sekmadienio, 2.00 v.r.

Laikrodžių rodykles pasukti VIENĄ VALANDĄ PIRMYN.

Roy V. Henderson,

Miesto raštvedis

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303

Toronto, Ontario

M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.,

Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

PATIKSLINIMAI

"TŽ" 1983 m. 11 ir 12 nr. buvo išspausdintas pokalbis su dr. A. Pranskevičiumi "Lietuvos laisvė stipriau švyti horizonte". Ruošiant spaudai tą pokalbį, iš rekorduotos juostelės, įsivėlė korektūrinių ir prasmės klaidų. Jas čia atitaisome, pasinaudodami paties autoriaus atsiųstomis pastabomis.

Išspausdinta "... septynmėte vidurinę rusų mokyklą"; turi būti "septynmėte mokyklą"; "vidurinė" jau yra kitas mokyklos tipas. — "Ten gyveno karkasų tautelė"; turi būti "chakasų tautelė" (turkų kalbinės grupės tauta, išriedėjusi iš Aukso ordos laikų). — "Nuvykau į Ardzenidžės"; t.b. "Ordžonikidžės" (miestas, buvęs Vladikavkazas, Džardžikau). — "... įstočiau į kalbų mokyklą"; t.b. "augštąją kalnų mokyklą". — "Studijuoti chemijai..."; t.b. "medchemijai"; (ji yra susijusi su radioaktyviųjų elementų pajėškomis). — "Istočiau į geologijos institutą"; t.b. "visasąjunginį geologijos institutą (Leningrade yra ir kitų geologinių institutų)". — "Ten (Vilniuje) dirbau dėstytoju nuo 1971, t.b. "ten dirbau vyr. moksliniu bendradarbiu nuo 1971 (šis institutas yra ne mokyimo, o mokslinio tyrimo įstaiga — studentų jis neturi)". — "... buvom įsteigę nepriklausomų rašytojų sąjungą, kurios dėka išėjo almanachas "Metropolis"; t.b. nepriklausomą rašytojų sąjungą; kiek anksčiau išėjo almanachas "Metropolis" ("Metropolis" išėjo prieš oficialią šios sąjungos paskelbimą, jo autoriai sąjungon neįėjo). — "... užsienyje. Tai pa-

darė Oksonovas", t.b. Aksionovas. — "... jų kūryba yra pagrindinė, o ne oficialiai leidžiamoji". Šis sakinyss reikalingas paaiškinimo. Minėtos sąjungos nariai protestuoja prieš valdžios cenzūrą, bet savo kūrybos nelaiko pagrindine. Jie tikrai pareiškia, kad jų kūryba neturi nieko bendro su oficialia tarybine ideologija — TSRS tarybinių rašytojų sąjunga. Jie mano, kad ta Nepriklausoma Rašytojų Sąjunga, o ne oficialioji atstovauja šiuolaikinei literatūrai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

H. ADOMONIS ir J. POŠKA prie Toronto Lietuvių Pensininkų Namų statybos. Jiedu daug laiko skiria sparčiai kylančiam pastatui

Brangiam vyrui ir tėveliui

A+A

VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą jo žmonai JANINAI, dukrom — mūsų mielai MARY-ANNE su šeima, RITAI ir VIKTORIJAI —

Ignas, Marytė ir Algis Kušlikiai
Dave ir Laima Braune
Mike ir Liucija Gibson
Kęstutis ir Aldona Riškai
Benius ir Molly Kušlikiai

HOME Taupyk laiką ir pinigus

INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos —
telefonas 769-4558

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424Čia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudus 270-5256
Vacys Žizys 232-1990
Arūnas Stradas —
bendradarbis Floridoje (305)626-7406

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

— Šv. Rašto paskaitų ciklas tęsiasi toliau. Jas skaito sesuo Ona Mikailaitė parapijos salėje kartą į mėnesį. Poveiklinė jos paskaita — balandžio 20 d., 7.30 v.v.

— Balandžio 11 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės palaidota lietuvių kapinėse a.a. Ona Kanapkienė, dalyvaujanti labai gausiam būriui tautiečių.

— Balandžio 16 d. susituokė Renata Kaminskaitė su Bruce G. Hooveriu.

— Lietuvos Kankinių šventė, parapijos atšvaitai, įvyks gegužės 1, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos su procesija bus 4 v.p.p. Kviečiami dalyvauti ir apylinkių tautiečiai. Pamokslą sakys kun. dr. J. Gutasakas.

— Jaunų šeimų sekcija gegužės 8, Motinos Dieną, 1 v.p.p. ruošia pietus su vynu Anapilio salėje. Bilietai gaunami po pamaldų parapijos salėje. Kaina suaugusiems — \$9, vaikams nuo 7 iki 14 m. — \$3, vaikams iki 7 metų — nemokamai.

— Parapijos skoloms mokėti aukų: \$100 — A. G. Stankai, A. S. Kalūzas; \$50 — P. Murauskas; religinei Lietuvos šalpai — \$20 V. Jurkuvienė.

— Mišios balandžio 24, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Dovydą Gują, 11 v.r. — už a.a. Liudą Bilkštį.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos balandžio 24, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys. Minėsime „Aušros“ šimtmečio sukaktį ir knygnešius didvyriškumą. Pamaldos mišiomis šeimoms anglų kalba — 2 v.p.p.

— Biblijos apmąstymai — ketvirtadieniais, 7.30 v.v., šventovėje. — Moterų draugijos posėdis — gegužės 1, sekmadienį po pamaldų, pas M. Tinginienę, 1 Lauder Ave., Toronto, tel. 656-0893.

— Moterų draugijos bazaras — gegužės 7, šeštadienį, šventovės patalpose nuo 9 v.r. iki 2 v.p.p. Turintieji bet ką paaukoti prašomi palikti šventovėje po pamaldų arba perduoti E. Šturmienei.

— Lietuvių Dienų, dainų šventės ir sinodo proga Čikagoje užsakyti du autobusai. Norinčius važiuoti prašome registruotis po pamaldų arba skambinti V. Dauginiui 533-1121.

Lietuvių Namų žinios

— LN valdybos posėdis įvyko balandžio 14 d. Jame buvo svarstyti administracijos reikalai ir priimti nauji nariai: Stasys Vastokas, Liudas Vastokas, Algis Vanagas, Birutė Marcinkevičiūtė ir Rita Poškutė.

— LN Moterų Būrelio visuotinis susirinkimas įvyks gegužės 1, sekmadienį, 3.30 v.p.p. Gedimino menėje. Valdyba kviečia nares gausiai dalyvauti.

— Tautos Fondo Kanadoje atstovybių, apylinkių igaliotinių ir narių suvažiavimas įvyko balandžio 16 d. LN Vytauto D. menėje. Rytinėje konferencijoje dalyvavo apie 50 atstovų, narių ir svečių. Po pietų dr. K. Bobelis padarė išsamų pranešimą apie VLIKo veiklą ir Lietuvos laisvinimo perspektyvas. Jo pasiklausyti buvo susirinkę apie 200 tautiečių.

— Metinis „Atžalyno“ pavasario koncertas-balius įvyko balandžio 16 d., šeštadienį, Mindaugo menėje. Dalyvavo apie 300 svečių. Meninę programą atliko keturios „Atžalyno“ grupės. Jas sudarė jaunimas nuo 6 iki 18 metų, per 100 šokėjų. Pritariant 7 muzikantų orkestrui, atžalyniečiai darniai pašoko 16 tautinių šokių. Programa truko vieną valandą. Svečiai buvo pavaišinti šilta vakariene, turėjo linksmus šokius, laimikiais turtinga loterija.

— Motinos Dienos proga iškilmingi pietūs motinoms pagerbti — gegužės 8, sekmadienį, nuo 12 iki 4 val. Mindaugo menėje.

— KLB Toronto apylinkės tarybos susirinkimas įvyks gegužės 3, antradienį, 7 v.v. Vytauto D. menėje. Apylinkės valdyba kviečia tarybos narius dalyvauti ir organizacijas atsiųsti atstovus. Susirinkime gali dalyvauti ir kiti bendruomenės nariai, kurie domisi visuomene veikla.

— Metiniame „Paramos“ kooperatyvo susirinkime balandžio 17 d. dalyvavo 423 nariai. Į valdybą buvo išrinkti: O. Delkus ir G. Vaidila. Dabartinę „Paramos“ valdybą sudaro — H. Stepaitis, V. Aušrotas, E. Birgiolas, O. Delkus ir G. Vaidila; kredito komiteta — L. Šeškus, T. Stanulis ir V. Petraitis; priežiūros komiteta — A. Kuolas, A. Jucys ir V. Sendžikas. Vedėjas — E. Stravinskis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Balandžio 14 d. palaidotas a.a. Alfonsas Kuprelišis, 55 m. amžiaus.

— Sutvirtinimo sakramento ir pirmosios Komunijos iškilmės — gegužės 1 d.

— Jau prasidėjo vaikų registracija į vasaros stovyklas Wasagoje. Jaunimo sekcija organizuoja dvi vasaros stovyklas (žiūr. skelbimą 9 psl.). Registracija baigiasi birželio 1 d. Visais registracijos klausimais kreiptis į L. Kuliavienę 766-2996 arba į R. (Juzukonytę) Jaglowitz 769-3275.

— Šimtainei Australijos lietuvių sportininkų priimti Toronto komitetas kreipiasi į visuomenę, prašydamas finansinės paramos. Bus renkamos aukos parapijos salėje balandžio 24 d.

— Parapijai aukojo: A. G. Matukai \$500, B. Stalioraitienė \$100, A. G. Stankai \$50, J. J. Beržinskai \$30, P. Žaliauskas \$25; religinei Lietuvos šalpai: N.N. \$450, A. I. Žemaičiai \$60 (iš viso surinkta \$9,012); klierikų fondai: B. Stalioraitienė \$50; siuntiniais: A. Diržys \$40. V. Siminkevičienė paaukojo Velykoms gėles ir pati papuošė altorių.

— Jaunimo kongresui reikalingos nakvynės Toronte. Liepos 16 d. atvyks apie 120 jaunimo atstovų iš 13 kraštų. Galintys padėti prašomi pranešti I. Petrauskienai 535-3847.

— Mišios balandžio 24, sekmadienį, 8 v.r. — už Joną ir Nataliją Baltakius, 9 v.r. — už Vladą Navalinską, 10 v.r. — už Grybų šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už lietuviškos spaudos darbuotojus knygnešius laikais ir vėliau, 7 v.v. — už Reginą Hillenbrand.

Dienos šviesos taupymo laikas prasidės balandžio 24, sekmadienį, 2 v. ryto. Išvakarėse, t.y. šeštadienį, reikia pasukti laikrodžių rodykles viena valandą pirmyn, o rudenį, t.y. spalio 30 d., atsukti vieną valandą atgal.

Toronto „Gintaro“ ansamblio subatvakario paruošiamieji darbai jau užbaigti. Bus nauja tautinių šokių programa. Veiks „laimės šulinys“ su vertingom premijom, „gėrybių staliukai“ ir gros šaunus šokių orkestras. Dalyvaus garbės svečiai: Mississaugos burmistrė, LTS Instituto pirm. ir Detroito „Šilainės“ šokių grupės vadovė G. Gobienė, Čikagos „Rambyno“ šokių grupės narė S. Bacevičienė, „Gyvataro“ vadovė G. Breichmanienė, atstovas iš Community Folk Art Council.

Bus išspūdingas atidarymo maršas, kurį šiai progai paruošė ir harmonizavo muz. J. Govėdas. Salės dekoracijas paruošė M. Slapšys ir gintarietė B. Abromaitytė. Iki pasimatymo balandžio 23, šeštadienį, 7 v.v., Anapilyje! T.S.

Parapijų ir organizacijų atstovų suvažiavimas, kurį rengia KLB Centras, įvyks Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose balandžio 30, šeštadienį, nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. Programoje numatyta rašytojo Vytauto Volerto paskaita kazimierine tema, atstovų pranešimai ir supažindinimas su kazimierinių metų (1984) renginiais bei darbais. Toronte 1984 m. rugsėjo pradžioje įvyks religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas, kuriame numatyta liturginė, akademinė ir meninė dalis. Kanadiečiams teks visur aktyviai dalyvauti, tad šis suvažiavimas yra labai svarbus visom lietuvių parapijų ir organizacijom. Suvažiavimo rengėjai išsiuntinėjo pranešimus klebonams, parapijos taryboms bei komitetams ir organizacijoms, kviesdami visus dalyvauti. Laukiama visų parapijų atstovų dalyvavimo. Vyriausio kazimierinių metų komiteto pirmininku yra rašytojas V. Volertas, gyvenantis JAV-se, o religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso komiteto pirmininku — dr. J. Sungaila.

Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas įvyko Montrealyje Šv. Kazimiero parapijos patalpose balandžio 18 d. Dalyvavo abiejų Toronto parapijų ir kitų vietovių kunigai.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengtini namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

“AUŠROS” ŠIMTMEČIO SUKAKTIES MINĖJIMAS

1983 m. balandžio 24, sekmadienį

PAMALDOS — Prisikėlimo šventovėje 11.30 valandą ryto, Išganytojo šventovėje 9.30 valandą ryto.

PAGRINDINIS MINĖJIMAS — 3 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ontario, Karaliaus Mindaugo menėje:

AKADEMINĖ VALANDA

Prof. A. Klimo iš Ročesterio PASKAITA, „Aušros“ ištraukas (skaitys E. Petrauskas).

KONCERTAS

Solistės — S. Žiemelytė ir A. Pakalniškytė
Hamiltono AV parapijos choras,
vadovaujamas muz. D. Deksnytės-Powell
Akompaniatorius muz. J. Govėdas
Deklamatorės A. Dargytė-Byszkiewicz ir R. Jonaitienė

Įėjimas: \$5.00, moksleiviams ir studentams — \$3.00, vaikams iki 12 metų — nemokamas.

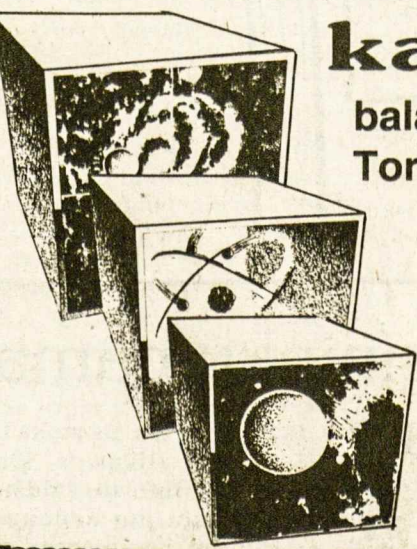
PELNAS — KANADOS LIETUVIŲ ŽMOGAUS TEISĖMS GINTI KOMITETUI.

Pakvietimai — bilietai gaunami darbo valandomis Lietuvių Namų raštinėje ir prie įėjimo.

Rengėjai — “AUŠROS” Šimtmečiui Paminėti Komitetas

1983 metų “Vilniaus” karalaitės balius

balandžio 30, šeštadienį, 7 val. vakaro, Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje



Šilta vakarienė, turtinga loterija, šokiai, įdomi programa ir ypatingas svečias.

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Prisikėlimo parapijoje, Anapilyje ir Lietuvių Namuose, o šokiadieniais — pas L. Kuliavienę (tel. 236-1048 arba 766-2996). Bilietų kainos: suaugusiems — \$12.50, pensininkams ir studentams — \$11.00



PASAULIO LIETUVIŲ LEDO RITULIO ŽAIDYNĖS

1983 metų gegužės 14, šeštadienį,

Dalyvaus ledo ritulio komandos iš Bostono, Čikagos, Detroito, Hamiltono, Montrelio, Toronto. Žaidynės vyks nuo 9 v. ryto iki 6 v. vakaro Centennial Park Arena, Etobicoke

Įėjimas ir programa suaugusiems — \$2.00, vaikams (žemiau 12 m.) — nemokamas

Gegužės 14, šeštadienį, 7.30 vakaro didžiojoje Lietuvių Namų salėje įvyks žaidynių balius. Dalyvaus visi žaidėjai ir svečiai.

Bilietai (įskaitant šiltą vakarienę ir šokius): suaugusiems — \$12.50, pensininkams ir studentams — \$11.00

Bilietai užsakomi iš anksto pas Rimą Kuliavą (416) 766-2996 Toronte



“AUŠRA”

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS 1983 m. SUKAKTUVINĖ STOVYKLA

liepos 31 — rugpjūčio 13 dienomis Woodland Trails Camp, Aurora, Ont.

Stovyklausk skautai ir skautės iš Kanados, JAV, Pietų Amerikos, Australijos, Anglijos ir Vokietijos.

Programoje: “Aušros” šimtmetis; Dariaus-Girėno 50 metų skridimo į Lietuvą sukaktis; Baden-Powell’io lankymasis Palangoje prieš 50 metų; “Skautų Aido” — šešiasdešimtmetis.

Bus dvi įdomios parodos. Naudingi skautiški užsiėmimai pastovyklėse, vakaronės, laužai. Stovyklą rengia LSS tarybos pirmija.

Registruotis pas: s. fil. Kęstutį Ječių, 1310 Wayside Drive, Villa Park, IL 60181, USA

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Išbaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų sumečių. Tel. 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausiųjų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ORKESTRAS “Malūnas”, grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, ballams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.

REIKALINGAS BUTAS — du kambariai ir virtuvė be baldų ramiam nerūkančiam pensininkui. Skambinti tel. 762-0367 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė arti Lietuvių Namų ir požeminio traukinio. Skambinti tel. 536-1785 Toronte.

ESU LIETUVIS NAŠLYS — noriu susipažinti su lietuvais 50-55 metų amžiaus. Rašyti “Dobilui” Tėviškės Žiburių adresu.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į “Petals Florist” tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

MONTREAL

AV parapijos Šv. Onos Dr-ja surengė parapijos salėje balandžio 10 d. margučių pietus, į kuriuos atsilankė apie 100 žmonių. Dalyviai buvo pavaišinti A. Kušleikiene paruoštu maistu ir specialiai tam tikslui užsakytais kineitiško maisto patiekalais. Stalai buvo papuošti tradiciniais margučiais. Juos palaimino kun. St. Kulbis.

Advokatė Rūta ir Rimas Rudinskai susilaukė sūnelio. Laimingi seneliai yra G. Rudinskienė ir R. ir S. Pocauskai. Jaunoji šeima jau augina dukrelę Iną.

Sol. G. Čapkauskienė balandžio 10 d. koncertavo Hartfordo Connecticut valstijoje. Jį rengė LB apylinkės valdyba. Tai religinio pobūdžio koncertas, kuriuo buvo paminėti Lietuviškos Parapijos Metai. Jai akompanavo dr. S. Cibas. — Nauja sol. G. Čapkauskienės plokštelė jau yra įrekiuota Montrealyje ir už kelių savičių bus atiduota į mūsų visuomenės rankas.

Kun. J. Kubilius po ilgesnių atostogų grįžo į Montreālį ir įsijungė į pastoracinį darbą AV parapijoje. N.B.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Parapijos 75-rių metų sukakties iškilmingos pasirošimo darbai buvo atlikti per trumpą laiką. Klebonas kun. St. Šileika, šventės planuotojas ir vykdytojas, talkinamas komiteto ir daugelio pa-

vienių parapijiečių, atliko neįkainojamas vertės darbas. Mišių pamokslė klebonas ragino visus veikti pozityviai. Biuletenyje rašė: “Jubiliejaus pirmas tikslas yra padėka Dievui ir prašymas Jo tolimesnės globos per šv. Kazimiero užtarimą. Ši šventė mums atidaro vartus į pasaulinį lietuvių tautų jubiliejų — 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties ateinančiais metais”. — Parapijos bazaras — gegužės 6, 7, 8 d.d. Bus vertingų rankdarbių. Būrelis par. moterų jau nuo žiemos mezga bazarui, gauta įvairių kitokių daiktų. Sk.

Dail. Pranas Baltuonis, sužeidęs dešinę ranką, tebesigdyo ir negali tęsti skulptūrinių darbų, kuriems yra sutelkęs daug medžiagos — medžio šaknų. Tuo tarpu bando savo talentą tapyboje, dirbdamas kaire ranka. Jau yra nupiešęs visą eilę paveikslų įvairiom temom. B.

“Lito” nariams

Ryšium su remontu gegužės ir birželio mėnesiais “Litas” persikelia į pirmąjį klebonijos augštą. Adresas ir telefonas palieka toks pat. Nuo gegužės 1 d. sekmadieniais nedirbs. VEDĖJAS

NORĖDAMI PATENKINTI DIDĖJANČIOS KLIENTŪROS REIKALAVIMUS,

prie atstovaujamų draudos bendrovių dar pridėjome

INDEPENDENT INSURANCE MANAGERS

draudos bendrovių grupė —

CANADIAN PROVINCIAL INSURANCE CO.,
CORNHILL INSURANCE CO. OF CANADA.

Prašome teirautis mūsų sąlygų ir kainų.

Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Pentktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmdieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00
1 metų	9.25%
Terminuoti indėliai:	
1 metų	9 %
180 — 364 d.	8.25%
30 — 179 d.	8 %
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	7.75%
su drauda	7.50%
Čekių sąskaitos	6 %

DUODA PASKOLAS:

nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI



II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ

UŽDARYMO BANKETA,

kuris įvyks liepos 3 dieną “Conrad Hilton” viešbutyje Čikagoje, bilietus prašoma įsigyti iš anksto, nes vietų skaičius ribotas. Bilietų kainos — \$27.50 suaugusiems, \$20.00 jauniui. Užsakymus siųsti kuo greičiau — “Gifts International” (J. Vaznelio prekyba), 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 471-1424. Čekius rašyti “Lithuanian World Festival, Inc.”

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS